

Projekt Lahko branje je bil izveden v okviru Projektnega dela z negospodarskim in neprofitnim sektorjem – Študentski inovativni projekti za družbeno korist 2016 – 2018

KRAJI V SLOVENIJI

Lahko branje

Uvodna pojasnila

Projekt **Lahko branje** je bil izveden v okviru Projektnega dela z negospodarskim in neprofitnim sektorjem – Študentski inovativni projekti za družbeno korist 2016 – 2018. Nosilec projekta je bila Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta, partnerska neprofitna organizacija pa Risa, Center za splošno, funkcionalno in kulturno opismenjevanje. Projekt je potekal od 1. 6. 2017 do 30. 9. 2017, v njem je sodelovalo deset študentk iz petih študijskih smeri prve in druge stopnje študija (Inkluzija v vzgoji in izobraževanju, Razredni pouk, Predšolska vzgoja, Likovna pedagogika in Slovenski jezik in književnost).

Besedila o slovenskih krajih so pripravile: Polonca Brumen, Sergeja Cilenšek, Mateja Čeh, Sara Gačnik, Tanisa Jahić, Nina Kramberger, Kaja Pšeničnik, Sanja Sovič, Nina Volčanjk in Sanja Vreča

Pedagoški mentorici: red. prof. dr. Dragica Haramija (vodja projekta) in doc. dr. Marta Licardo, Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta

Strokovna sodelavka: Saša Fužir, Risa, Center za splošno, funkcionalno in kulturno opismenjevanje

Preverjanje besedil je potekalo v Varstveno delovnem centru Polž Maribor (VDC), enote Ruše, Lenart, Maribor in Slovenska Bistrica (delo so usmerjale: Nataša Hiter Ravnjak, Sabina Petek, Andreja Mudri in Gordana Mešič) in v Centru za usposabljanje, delo in varstvo Črna na Koroškem (CUDV; delo je usmerjala Saša Fužir).

Pripravile smo besedila o tistih slovenskih krajih, v katerih so CUDV ali VDC.

KAZALO

Uvodna pojasnila.....	2
AJDOVŠČINA.....	8
BREŽICE	14
CELJE	19
CERKNICA	28
ČRNA NA KOROŠKEM.....	43
ČRNOMELJ	53
DOBRNA	64
DORNAVA.....	70
DIVAČA	77
GORNJA RADGONA	81

IG.....	84
IDRIJA	94
ILIRSKA BISTRICA	101
IZOLA	105
JESENICE.....	111
KOPER.....	123
KRANJ	128
KRŠKO	133
LJUBLJANA.....	142
LENART	153
LENDAVA.....	166
LJUTOMER.....	170
MUTA.....	174

MARIBOR	183
MENGEŠ	197
MOSTE PRI KOMENDI	201
MURSKA SOBOTA	204
NAZARJE	208
NOVO MESTO	216
NOVA GORICA IN STARA GORA	221
ORMOŽ	225
POSTOJNA	231
PTUJ	247
RAVNE NA KOROŠKEM	257
RUŠE	267
RIBNICA	277

Javni štipendijski, razvojni,
invalidski in preživninski
sklad Republike Slovenije

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Univerza v Mariboru

Pedagoška fakulteta

RADOVLJICA.....	286
RADEČE.....	294
ROGAŠKA SLATINA	301
SLOVENJ GRADEC	304
SLOVENSKA BISTRICA.....	314
SEŽANA	326
SEVNICA.....	330
SOLKAN.....	335
SLOVENSKE KONJICE.....	338
ŠENČUR.....	343
ŠENTILJ.....	348
ŠENTJUR.....	355
ŠKOFJA LOKA	359

ŠMARJE PRI JELŠAH.....	364
TOLMIN	367
TRŽIČ	379
TREBNJE.....	384
VOJNIK	387
VIPAVA.....	392
VINICA.....	399
VRHNIKA	407
VELENJE.....	414
ZAGORJE OB SAVI	424
ŽALEC	429

AJDOVŠČINA

Priredili Polonca Brumen in Mateja Čeh, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Ajdovščina je mesto.

Ima svojo občino,

ki se imenuje Ajdovščina.

Občina Ajdovščina ima svoj grb,

ki ga vidite na sliki.

V občini je glavni župan.

Slika 1: Grb
občine
Ajdovščina

Mesto Ajdovščina leži v Vipavski dolini ob reki Hubelj.

To je v bližini države Italije.

Reka Hubelj je pomembna za ljudi.

Je zelo čista in mrzla reka.

Burja

V Ajdovščini pogosto piha burja.

Burja je hladen in zelo močan veter.

Ima takšno moč,

da lahko odpihne strehe.

V mestu Ajdovščina sta

dva zunanja bazena in notranji bazen.

V zunanjem bazenu se lahko kopamo samo poleti.

V Ajdovščini je tudi majhno letališče.

Na letališču pristajajo

in vzletajo manjša letala.

Na letališču se lahko naučimo voziti manjša letala.

Kako je Ajdovščina dobila ime?

Mesto Ajdovščina je ime dobilo po Ajdih.

Ajdi so bili velikani,

podobni ljudem.

Velikan pomeni velik človek.

Okoli mesta Ajdovščina je zelo veliko obzidje,

zato so ljudje mislili,

da so ga zgradili velikani Ajdi.

Ajdi – Ajdovščina.

Obzidje je imelo štirinajst razglednih stolpov.

Obzidje in razgledni stolpi so

nekoč varovali mesto pred sovražniki.

Za obzidjem je bil vojaški tabor.

Tudi vojaški tabor je

varoval mesto pred sovražniki.

Prva slovenska vlada

V mestu Ajdovščina je bila prva slovenska vlada.

Vlada piše zakone,

ki jih moramo upoštevati.

Zakoni so podobno kot pravila.

Ajdovščina je bila nekoč glavno mesto Slovenije.

Glavno mesto Slovenije je danes Ljubljana.

Mesto Ajdovščina se vsako leto spomni prve slovenske vlade.

Prve slovenske vlade se spomni s praznovanjem.

Praznovanje prve slovenske vlade v Ajdovščini je vsako leto 5. maja.

Lutkarstvo

V mestu Ajdovščina se je razvilo lutkarstvo.

Lutkarstvo se ukvarja z lutkami.

Z lutkami povemo svojo zgodbo ali zgodbo iz knjige,

z lutkami se igramo.

Milan Klemenčič je nekoč v svoji dnevni sobi prikazal prvo lutkovno predstavo v Sloveniji.

Lutkarstvo je Milan Klemenčič prenesel v Ljubljano.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Univerza v Mariboru

Pedagoška fakulteta

V Ljubljani je nastalo lutkovno gledališče.

BREŽICE

Priredili Nina Volčanjk in Sanja Vreča, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Brežice so kraj.

V Brežicah je veliko šol.

Tam je tudi srednja šola.

Tam so tudi bolnica, policija, knjižnica in kino.

Mesto Brežice stoji ob dveh rekah.

Reki se imenujeta Sava in Krka.

V Brežicah je kopališče.

To je prostor z bazeni.

Kopališče se imenuje Terme Čatež.

V Brežicah je vsako leto prireditev.

Imenuje se Brežice, moje mesto.

Tam nastopa veliko znanih ljudi.

Okoli Brežic je veliko poti

za kolesarjenje ali sprehode.

Veliko ljudi se ukvarja z vinarstvom.

Slika 2: Mesto Brežice (fotografija: Nina Volčanjk)

To pomeni,
da iz grozdja
pridelujejo vino.

Zanimivosti Brežic

V Brežicah živi Primož Kozmos.

On je zelo dober športnik.

V Brežicah stoji grad.

V gradu je muzej.

V gradu je tudi viteška dvorana.

Vitezi so bili kraljevi vojaki.

Slika 3: Grad Brežice (fotografija:
Nina Volčanjk)

V Brežicah je vodni stolp.

To je stolp,

kjer so včasih hranili vodo.

Brežice imajo železni most.

To je most iz kovine.

Most poteka preko reke Save in Krke.

Slika 4: Vodni stolp
(fotografija: Nina
Volčanjek)

Kako so Brežice dobile ime

V Brežicah teče reka Krka.

Tu teče tudi reka Sava.

Voda v rekah je bila zelo močna.

Reki sta naredili hrib.

Ljudje hribu rečejo breg.

Na tem bregu so začeli zidati hiše.

Nastala je vas.

Potem je nastalo mesto.

Poimenovali so ga Brežice,

saj je bilo postavljeno na bregu.

Iz besede breg je nastalo ime Brežice.

Slika 5: Železni most
(fotografija: Nina
Volčanjk)

CELJE

Priredili Sergeja Cilenšek in Sara Gačnik, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Celje je tretje največje mesto v Sloveniji.

Leži ob reki Savinji.

Iz Celja prihaja veliko znanih ljudi.

Tam sta doma Urška Žolnir in Beno Udrih.

Urška Žolnir je slovenska judoistka.

Beno Udrih je slovenski košarkar.

Slika 6: Mesto Celje (fotografija: Mateja Štefančič)

Celje ima tudi park in mestni gozd.

Tam so igrišča in poti za sprehode.

V gozdu je drevesna hiša.

Celje ima tudi kino in veliko trgovin.

Vsako leto je v Celju največji sejem v Sloveniji.

Sejem je prostor,

kjer lahko kupujemo

ali si ogledamo različne stvari.

Na hribu

ob mestu

stoji star grad.

Tam se odvijajo različne prireditve.

Prereditev je nastop,

ki si ga ogleda veliko ljudi.

Ogledamo si lahko življenje vitezov

in obiščemo prostore v gradu.

Zgodba o Celju

Zelo dolgo nazaj so v Celju živeli Celjski grofje.

Grof je podobno kot kralj.

Grofje so bili zelo bogati.

To pomeni,

da so imeli veliko denarja in gradov.

Najpomembnejši je bil grof Herman.

Grof Herman je imel sina Friderika.

Slika 7: Del gradu v Celju
(fotografija: Mateja
Štefančič)

Friderik je bil junak.

Junak je tisti,

ki zmaga v veliko bitkah

in je zelo pogumen.

Friderik je imel ženo Elizabeto.

Elizabete ni ljubil.

Imela sta tudi sina Ulrika.

Friderikova žena je kmalu zbolela.

Friderik jo je šel obiskat v drug kraj.

Na poti je srečal Veroniko.

Veronika je bila zelo lepa.

Imela je dolge rdeče lase.

Friderik se je zaljubil v Veroniko.

Tudi Veronika se je zaljubila vanj.

Odpeljal jo je na svoj grad.

Kmalu je spet obiskal svojo ženo Elizabeto.

Zdaj je bila že zelo bolna.

Ni se pogovarjal z njo.

Razmišljal je le o Veroniki.

Žena Elizabeta je kmalu umrla.

Nekateri pravijo,

da jo je ubil Friderik,

ker je želel Veroniko za ženo.

Friderik je Veroniki povedal,

da jo ljubi.

Zato ji je zgradil grad.

Hotel ga je končati do zime.

Takrat bi se z Veroniko poročila.

Friderikov oče Herman je bil jezen.

Veronike ni maral.

Friderik se je vseeno poročil z njo.

Bila sta zelo srečna.

Grof je bil jezen.

Veroniko je želel kaznovati.

Zaljubljenca sta se skrila v grad.

Grad so varovali vitezi.

Vitezi so grofovi vojaki na konjih.

Slika 8: Grajski stolp
(fotografija: Mateja
Štefančič)

Herman je grad napadel z vojsko.

Ulovil je Friderika

in ga zaprl v grajski stolp.

Veronika je pobegnila.

Vojaki so jo dolgo iskali,

pregledali so grad, gozd in mesta.

Kmetje so pomagali Veroniki,

saj niso želeli,

da jo vojaki najdejo.

Imeli so radi Veroniko in Friderika.

Kmalu so lepo dekle našli blizu Ptuja.

Herman jo je zaprl v ječo.

Ječa je podobno kot zapor.

Herman je želel,

Da Veronika umre od lakote.

To bi trajalo predolgo,

zato so jo utopili.

Utopiti pomeni umreti v vodi.

Henrik je nato sina izpustil.

Friderik je moral očetu dati vse gradove.

Grof je nato podrl grad,

ki ga je Friderik zgradil za Veroniko.

Celjski grad pa je ostal in še danes stoji

na bližnjem celjskem hribu.

Znak Celjskih grofov so bile tri rumene zvezde.

Zdaj se pojavijo v grbu mesta Celje

in v grbu slovenske zastave.

Grb je znak države ali mesta.

Najdemo ga na zastavi.

Slika 9: Slovenski
grb

Slika 10: Grb mesta
Celje

CERKNICA

Priredili Tanisa Jahić in Kaja Pšeničnik, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Cerknica je malo mesto.

Mala mesta so mirna.

Okoli malih mest je veliko zelenih površin.

Zelene površine so travniki in gozdovi.

Okoli Cerknice je veliko travnikov.

Cerkniški travniki so posebni travniki.

Travniki obstajajo samo del leta,

potem izginejo pod vodo.

Ob močnem deževju jih zalije voda,

na travnikih takrat nastane jezero.

Takšno jezero imenujemo presihajoče jezero.

Ker je presihajoče jezero blizu Cerknice,

mu pravimo Cerkniško jezero.

Cerkniško jezero je edino presihajoče jezero v Sloveniji.

Nobeno drugo jezero v Sloveniji ni presihajoče.

Ko je polno vode,

je tudi največje jezero v Sloveniji.

Slika 11: Cerkniško jezero (fotografija: Katja Volčanjk)

Prebivalci Cerknice so ponosni na Cerkniško jezero.

Jezero si ogleda veliko turistov.

Nekateri turisti si ogledajo jezero v različnih letnih časih.

V vsakem letnem času je jezero drugačno.

Pozimi voda v jezeru zamrzne.

To pomeni,

da se spremeni v led.

Kadar je led dovolj trden,

lahko na jezeru drsamo.

Spomladi je zaradi dežja in taljenja snega jezero polno vode.

Po jezeru se lahko peljemo s čolnom

ali lovimo ribe.

Poleti je dežja malo.

Pogosto nastopi suša.

Suša je pomanjkanje dežja.

Cerkniško jezero zato presahne.

To pomeni, da voda iz jezera izgine.

Jeseni se jezero zaradi dežja spet napolni z vodo.

V tem letnem času je jezero še posebej lepo.

Lepo ga naredijo jesenske barve dreves in trave.

Najlepši pogled na Cerkniško jezero je z vrha hriba.

Hrib se imenuje Slivnica.

Cerkničani so nekoč verjeli,
da na hribu Slivnica prebivajo čarovnice.

Cerkničani so prebivalci Cerknice.

Čarovnicam pravimo tudi coprnice.

Domačini se v času pusta radi oblečejo v coprnice.

Pravimo,

da se našemijo.

V času pusta v Cerknici vsako leto poteka veliko pustovanje.

Velikemu pustovanju rečemo tudi pustni karneval.

Cerkničani pustne šeme naredijo sami.

Naredili so že veliko pustnih šem.

Najbolj znana pustna šema je coprnica Uršula.

Kako je nastalo Cerknško jezero

Kjer je danes Cerknško jezero,

je bil včasih travnik.

Na levi strani travnika je bil hrib.

Na hribu je stal grad.

Grad je bil last graščaka Karlovškega.

Tudi na desni strani travnika je bil hrib.

Tudi na tem hribu je stal grad.

Ta grad je bil last graščaka Šteberskega.

Z enega gradu se je lepo videlo na drug grad.

Toda to graščakoma ni bilo všeč.

Bila sta sovražnika.

Graščak Karlovški je imel hčer.

Hči je bila mlada in lepa.

Graščak Šteberški je imel sina.

Sin je bil mlad in močan.

Hči se je zaljubila v mladega viteza.

Mladi vitez se je zaljubil v karlovško hčer.

Bila sta srečno zaljubljena.

Nekega dne se je mladi vitez odločil,

da zaprosi karlovško hčer za roko.

Zaprositi za roko pomeni predlagati poroko.

Mladi vitez je moral do graščaka Karlovškega.

V starih časih je moral oče odločiti,

ali je mož primeren za njegovo hčer.

Graščak Karlovški ni maral graščaka Šteberškega.

Mladi vitez je to vedel.

Vedel je tudi,

da bo graščak Karlovški težko pristal na poroko.

Mladi vitez je šel do graščaka Karlovškega.

Povedal mu je,

da bi se rad poročil z njegovo hčerjo.

Graščak mu je rekel:

Pozabimo na sovraštvo med družinama.

Dal ti bom svojo hčer za ženo,

če travnik med mojim gradom in gradom tvojega očeta

postane jezero.

S čolnom boš prišel po mojo hčer

in jo odpeljal na svoj grad.

Če se to zgodi,

ti dam svojo hčer za ženo.

Mladi vitez je bil žalosten.

Vedel je,

da travnik nikoli ne bo zalit z vodo.

Odšel je proti domu.

Na poti je srečal kosmatega mož.

Kosmati mož ga je vprašal:

Zakaj si tako žalosten?

Nisi bil pri svoji ljubici?

Govoril je povodni mož.

Mladi vitez mu je povedal,

kaj zahteva graščak Karlovški.

Povodni mož je rekel veselo:

Nič lažjega.

Naredi mreže iz močnega železa.

Položi mreže na požiralne jame.

Požiralna jama je jama,

v katero odteka voda.

Tako boš preprečil,

da bi voda odtekala v podzemlje.

Voda bo ostala na travniku.

Nastalo bo jezero.

Graščakova želja se bo izpolnila

in ti boš skupaj s svojo ljubico.

Mladi vitez je naredil,

kot je rekel povodni mož.

Voda ni mogla odtehati v podzemlje.

Voda je zalila celoten travnik.

Nastalo je veliko jezero.

Mladi vitez je s čolnom priplul po karlovško hčer.

Stopil je pred graščaka Karlovškega.

Povedal mu je,

da je izpolnil njegovo zahtevo.

Graščak Karlovški je bil jezen.

Zahtevo si je izmislil samo zato,

ker ni želel dati hčere.

Graščak Karlovški je mislil,

da mlademu vitezu ne bo uspelo.

Mladi vitez se je žalosten vrnil domov.

Odločil se je,

da se bo s karlovško hčerjo dobival naskrivaj.

To pomeni,

da se dobivata tako,

da drugi ne vedo.

Dobivala sta se ponoči.

Ponoči je temno.

V temi človek slabše vidi.

Manj je možnosti,

da te kdo opazi.

Karlovska hči se je bala za mladega viteza.

Voda je bila nevarna.

Mladi vitez lahko s čolnom nasede na skali.

Lahko se mu kaj zgodi.

Zato mu je deklica svetila s svetilko.

Tako je mlademu vitezu kazala pot.

Nekega dne pa je graščak Karlovški hčeri rekel:

Poročila se boš z vitezom iz tuje dežele.

Karlovska hči tujega viteza ni marala,

zato je bil tuj vitez žalosten.

Karlovska hči je vitezu iz tuje dežele povedala,

da ni kriv on.

Karlovska hči je vitezu iz tuje dežele povedala,

da ljubi drugega.

Vitez iz tuje dežele se je odločil,

da bo škodoval mlademu vitezu.

Škodovati pomeni narediti nekaj slabega.

Vitez iz tuje dežele je vzel svetilko,

s katero je Karlovška hči mlademu vitezu kazala pot do gradu.

Vitez iz tuje dežele je svetilko postavil daleč stran od gradu.

Svetilka je kazala napačno pot.

Ko je mladi vitez plul k svoji ljubici,

je tako zašel na napačno pot.

Ta pot je bila nevarna.

Mladi vitez je utonil.

Utoniti pomeni umreti v vodi.

Tujem vitezju je načrt uspel.

Ni pa mu uspelo poročiti karlovške hčere.

Ko je karlovška hči izvedela za smrt mladega viteza,
je skočila iz grajskega stolpa.

Tudi ona je utonila v jezeru.

Mladi vitez in karlovška hči sta bila skupaj,

kakor je napovedal povodni mož.

ČRNA NA KOROŠKEM

Priredili Sanja Vreča in Nina Volčanj, preizkušeno z uporabniki CUDV Črna na Koroškem.

Črna je kraj na Koroškem.

Črna leži na koncu Mežiške doline.

V okolici Črne je Šumanov vrh.

To je hrib.

Nad Črno sta tudi gori Peca in Raduha.

Gora pomeni zelo visok hrib.

V Črni je spomenik

v spomin padlim vojakom.

V Črni so različne ustanove: banka, pošta,
trgovina, šola, cerkev.

V Črni živi malo ljudi,

delajo v tovarni.

V Črni živijo tudi kmetije.

Kmetje skrbijo za živali

in pridelujejo zelenjavo.

Zelenjava je solata, paradižnik, kumare.

Prebivalci delajo tudi v CUDV.

V CUDV živi veliko uporabnikov.

Skupaj ustvarjajo in berejo.

Ustvarjajo verižice, torbice, slike.

Že nekaj let berejo knjige.

Knjigam rečemo lahko branje.

Ljudje v CUDV pišejo te knjige,

ki jih razumejo vsi.

Tudi tisti ljudje, ki težje berejo.

V CUDV Črna so izdali prvi roman.

Naslov romana je Cvetje in Ogenj,

pomagali so ga napisati pisateljici Aksinji Kermauner.

Zanimivosti Črne

V Črni živi veliko znanih ljudi.

Tam se je rodila Tina Maze.

Ona je dobra smučarka.

Tam živi Fredi Miler.

On je pevec.

Blizu Črne raste posebna lipa.

Imenuje se Najevska lipa.

To je najdebelejše drevo v Sloveniji.

Pod lipo se vsako leto zbere

veliko pomembnih ljudi.

V Črni sta tudi dva slapova.

En slap se imenuje Božičev slap.

Drug slap se imenuje Rozmanov slap.

Blizu Črne je Krajinski park Topla.

V krajinskem parku živijo divje živali

in rastejo rastline.

Nad Črno je visoka goro,

imenuje Peca.

Na Peci lahko vidimo votlino Kralja Matjaža.

Kralj Matjaž je oseba iz pripovedke.

Pozimi lahko na Peci vidimo

gradove Kralja Matjaža.

Gradovi so narejeni iz snega.

Črna ima tudi muzej.

Muzej v Črni predstavlja,

kako so nekoč živeli ljudje.

Črna je znana po medvedu.

Medved ni živ, ulovili lovci.

in je nagačen.

To pomeni,

da so napolnili medvedovo kožo

in zgloda, kakor da bi bil živ.

Kako je Črna dobila ime

Zelo dolgo nazaj

so ljudje želeli zgraditi cerkev.

Priletel je vran.

Vran je iz cerkve vzel tram.

Vran je tram odnesel.

Spustil ga je v jezero.

Tram je porušil jez,

zato je voda odtekla iz jezera.

Ljudje so našli tram.

Potem so tam naredili cerkev.

Cerkev se imenuje sveti Ožbalt.

Sveti Ožbalt je svetnik.

Sveti Ožbalt drži v roki vrana.

Ožbalt je rekel vranu,

odnesi tram k cerkvi.

Okoli cerkve so nastale hiše.

Danes je tam vas.

Okoli vasi je črn gozd.

Zato se vas imenuje Črna.

Najevska lipa

Blizu Črne je Najevska lipa.

To je najdebelejše drevo v Sloveniji.

Dolgo časa nazaj je živel razbojnik.

Bil je star.

Preden je umrl,

je dobil tri veje lipe.

Rekel je:

Ko umrem,

posadite te veje na moj grob.

Potem je umrl.

Ljudje so posadili tri lipove veje.

Rastle so in zrastle so skupaj.

Danes je tam zelo debelo drevo.

Imenuje se Najevska lipa.

Zrasla je iz treh lipovih vej.

ČRNOMELJ

Priredili Sergeja Cilenšek in Sara Gačnik, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Črnomelj leži v spodnjem delu Slovenije.

V Črnomlju sta dva gradova,

Črnomaljski grad in Stoničev grad.

Stoničev grad leži med dvema rekama.

Do gradu lahko pridemo čez tri mostove,

zato se temu delu reče tromostovje.

Tromostovje je tudi v Ljubljani.

V Črnomlju se lahko veliko gibamo.

Lahko hodimo na pohode,

kolesarimo,

se vozimo s čolni,

taborimo.

Lahko tudi lovimo ribe.

Poleti se v Črnomlju odvija

zelo znana prireditev.

Imenuje se Jurjevanje.

To je folklorni festival.

Na folklornem festivalu si lahko ogledamo različne folklorne plesse.

Nekatere plesse se lahko tudi naučimo.

Folklorni plesi so zelo stari plesi.

To so plesi,

ki so jih plesali naši babice in dedki.

Pripravljenih je tudi veliko delavnic in športov.

Junak te prireditve je Zeleni Jurij.

Zeleni Jurij

Zeleni Jurij je bil sin dobrega boga.

Svet,

v katerem se je Jurij rodil,

je bil razdeljen na dve polovici.

Na zgornji, dobri svet,
kjer je vladal dobri bog.
In spodnji, zlobni svet,
kjer je vladal zlobni bog.

Jurij se je rodil pozimi.
Že naslednji dan
ga je ukradel zlobni bog.
Odpeljal ga je v svoj zlobni svet.
Tam je Jurij živel kot pastir.
Ko je odrastel,
je ugotovil,
da to ni njegov svet.
Odpravil se je na zgornji, dobri svet.

Hodil je po gorah,
mimo travnikov in gozdov.

Kamor koli je prišel,
je vse ozelenelo.

To pomeni,
da je vse postalo zeleno.

Narava je oživela.

Jurij je s seboj prinesel pomlad.

Ko je prišel v deželo,
so bila vsa dekleta že poročena.

Le eno dekle še ni bilo poročeno,
ime ji je bilo Mara.

V rokah je držala jabolko.

Jabolko je bil znak ljubezni.

Če je dekle fantu podarilo jabolko,

je to pomenilo,

da se želi z njim poročiti.

Vsi fantje so se borili za

Marino jabolko.

Mara pa ga je dala Juriju.

Tudi ona je bila boginja.

Kmalu sta se poročila,

vendar nista bila dolgo srečna.

Mara je bila ves čas jezna na Jurija.

Na koncu ga je ubila.

Takrat se je Mara

spremenila v zlobno Moreno.

Kmalu je tudi sama umrla.

Jurija pa še vedno vsako leto slavimo,

ko v deželo prinese pomlad.

Črnomaljsko jurjevanje

Včasih je Jurjevanje potekalo po vsej Sloveniji.

Sedaj ga najdemo redko kje.

V Črnomlju so se na ta dan mladi zbrali na griču.

Določili so fanta,

ki bo Zeleni Jurij.

Oblekli so ga z vejami,

ki so bile polne listov.

Dekleta so mlado brezo okrasile z rožami in pisanimi trakovi.

Breza je drevo.

Nato so skupaj odšli v mesto.

Spredaj so hodili glasbeniki.

To so fantje,

ki so igrali na piščali.

Z glasbo so odganjali zlo,

ki bi preprečilo prihod pomladi.

Za glasbeniki so hodili fantje,

ki so nosili mlaj.

Mlaj je okrašeno drevo.

Za glasbeniki je hodil Zeleni Jurij.

Čisto zadaj so hodila dekleta.

Dekleta so pela pobožne pesmi.

Pobožne pesmi so pesmi,

ki jih pojemo v cerkvah.

Fantje so okrašeno drevo prislonili na graščino tam,

kjer so bila okna.

Na oknih so čakala dekleta.

Dekleta so z drevesa pobrala vse rože in trakove.

Zlagala so jih v zeleni koš.

Obred se je končal na mostu,
kjer so zeleni koš vrgli v reko.

Pastirsko jurjevanje

Podobno jurjevanje so pripravljali tudi pastirji.

Enega so oblekli v zelenje.

Ta je predstavljal Zelenega Jurija.

Tudi pastirji so naredili mlaj.

Nato so hodili po vasi.

Ustavili so se pri vsaki hiši.

Tam so zapeli pesem

o Zelenem Juriju.

Gospodinje so jim dale jajca ali pa denar.

Nato so si z Zelenega Jurija odtrgale vejico.

Zatakstile so jo za streho.

To je pomenilo,

da bodo kokoši znesle veliko jajc.

Če pa gospodinje niso ničesar dale pastirjem,

so pastirji vejico vrgli čez streho hiše.

To je pomenilo,

da kokoši ne bodo več nesle jajc.

Pastirji so si jajca in denar nato razdelili

ali pa pripravili gostijo/pojedino.

DOBRNA

Priredili Polonca Brumen in Mateja Čeh, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Dobrna je zelo staro, majhno in lepo mesto.

Spada v občino Dobrna.

Občina ima svojega župana.

Župan je glavni v občini.

Dobrna leži ob sotočju reke Dobrne in ob Topliškem potoku.

Sotočje je tam,

kjer se potok pridruži reki.

Potok in reka se združita

in postaneta ena reka.

Terme Dobrna

V Dobrni imajo Terme Dobrna.

Terme so podobno kot toplice.

Te toplice so zelo stare.

Uporabljali so jih že Rimljani in Kelti,

ki so nekoč živeli v Dobrni.

V termah je termalna voda.

Termalna voda je zelo topla voda.

Termalna voda je globoko v tleh,

pod zemljo.

Termalni Vrelec je tam,

kjer termalna voda priteče na zemljo.

Terme Dobrna so najstarejše terme v Sloveniji.

Zraven term je park,

Ki se imenuje Zdraviliški park.

V parku je najstarejši kostanjev drevored v Sloveniji.

V parku je tudi veliko različnih vrst dreves in rastlin.

V Dobrni je tudi športni park,

kjer lahko tečemo,

igramo tenis

in se vozimo s kolesom.

Dobrna se je delila na dva dela,
na zgornji in spodnji del.

Zgornjemu delu so zaradi tople vode dali ime Toplice

Spodnjemu delu so dali ime Dobrna,
po drevesu dob.

Dob je vrsta dreves,
ki jih je bilo tam zelo veliko.

Dolina mlinov

V občini Dobrna imajo tudi Dolino mlinov.

V Dolini mlinov je sedem mlinov.

Mline so uporabljali nekoč.

Mlin je naprava,
ki melje pšenico.

Iz pšenice dobimo moko.

Iz moke spečemo kruh.

Mlini se vrtijo.

Mline je nekoč vrtela voda,

ker še niso imeli elektrike.

Grad Dobrna ali Kačji grad

V občini Dobrna imajo tudi grad Dobrna.

Grad Dobrna se je nekoč imenoval Kačji grad ali Kačnik.

Ime Kačji grad je dobil po Janezu Matiji Gačniku.

Gačnik je priimek,

ki so ga izgovarjali Kačnik.

Gačnik – Kačnik ali Kačji grad.

V gradu so nekoč živeli zelo bogati ljudje.

Tem ljudem so rekli dobrnska gosposčina.

Kačji grad se je podrl zaradi potresa.

Ko se je Kačji grad podrl,

so na drugem mestu zgradili dvorec,

ki so mu dali ime Novi grad.

DORNAVA

Priredili Polonca Brumen in Mateja Čeh, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Dornava je vas in ima svojo občino.

Občina se imenuje Dornava in ima grb,

ki ga vidite na sliki.

Dornava leži na Ptujskem polju ob reki Pesnici.

Dornava je največja vas na Ptujskem polju.

To pomeni,

Slika 12: Grb
občine Dornava

da je Dornava večja od ostalih vasi na Ptujskem polju.

V Dornavi je veliko kmetij.

Kmetje obdelujejo polja

in imajo krave, prašiče in kokoši.

V Dornavi je tudi osnovna šola.

Vas Dornava ima cerkev svete Doroteje.

Kako je Dornava dobila ime

Nekoč je bila Dornava porasla z gozdovi in trnjem.

Kmetje so začeli sekati drevesa in trnje.

Kmetje so začeli graditi hiše.

Nastala je vas.

Kmetje so ji dali ime Trnjevo.

V vas Trnjevo so prišli graščaki iz Nemčije.

Graščaki iz Nemčije so ime Trnjevo spremenili v ime Dorndorf.

Dorndorf pomeni vas trn.

Iz imena Dorndorf je nastalo ime Dornava.

Dornavski dvorec

Nemški graščaki so zgradili Dornavski dvorec.

Dvorec je podobno kot grad.

Grad je zgrajen visoko na hribu,

dvorec pa je na ravnini.

Dornavski dvorec je najlepši dvorec v Sloveniji,

je lepši od ostalih dvorcev v Sloveniji.

Do dornavskega dvorca pridemo po cesti,

ob kateri rastejo drevesa.

To se imenuje drevored.

Drevored ima na vsaki strani ceste posajene lipe.

Za dornavskim dvorcem je dvorišče z vodnjakom.

Vodnjak je podobno kot studenec.

Na dimniku dornavskega dvorca je nekoč gnezdila družina štorkelej.

Gnezdo je bilo najstarejše gnezdo štorkelej v Sloveniji.

Gnezdo je bilo zelo veliko.

Ljudje so ga odstranili.

Bali so se,

da se bo zaradi teže gnezda podrl dimnik.

Danes štoklje na dimniku dornavskega dvorca ne gnezdijo več.

V dornavskem dvorcu so nekoč stanovali tudi uporabniki

Zavoda za varstvo in usposabljanje doktorja Marjana Borštnarja Dornava.

To je zavod za otroke in mlade z motnjami v razvoju.

Dornavski dvorec je danes prazen.

Ob dornavskem dvorcu je tudi manjši park s klopami in zibelkami.

Dornava ali Lükarija

Dornava je znana po lüku,

zato se imenuje tudi Lükarija.

Lük se prebere luk.

Luk je čebula.

V Dornavi je vsako leto v poletnem mesecu avgustu lükarski praznik.

To je praznik lüka.

Kmetice so nekoč lük nosile peš prodajat na tržnico v mesto Maribor.

Iz dvanajstih lükov so kmetice spletle venec, podoben kiti.

Take vence kmetice pletejo še danes.

Prodajajo jih na lükarskem prazniku.

Ob spletanju vencev so prepevale znano Lükarsko himno.

Spodaj je zapisana polovica Lükarske himne:

Je lepa fara markovska,
še lepša pa je dornavska,
smo lükec kopali,
ga v Maribor pelali,
po dornavski šegi lük lük.

Prav lepa vas je dornavska,
vsak tja do Gradca jo pozna,
tja lük smo vozili,
za krajcarje dali,
po dornavski šegi lük lük.

Krajcarji so star denar.

V Dornavi je vsako leto enkrat v zimskih meseci pust.

Pust se po Dornavsko imenuje fašenk.

Pustne maske se na fašenku zabavajo in plešejo.

Najlepše pustne maske dobijo nagrade.

Fašenka se lahko udeleži čisto vsak.

DIVAČA

Priredili Nina Volčanjk in Sanja Vreča.

Divača je veliko naselje.

Okoli Divače so hribi.

Skozi Divačo pelje železniška proga.

V Divači je VDC.

Uporabniki se ukvarjajo z ročnim tkanjem in poslikavo svile.

Izdelke predstavljajo na razstavah in na trgu.

Uporabniki zelo radi berejo.

Zato imajo v VDC bralno značko.

Zelo razvit je tudi šport.

Uporabniki hodijo na pohode

in igrajo nogomet.

Zanimivosti Divače

V Divači je muzej slovenskih filmskih igralcev.

Med poletjem je v muzeju tudi letni kino.

Filme lahko gledamo na prostem v naravi.

V okolici Divače je veliko jam.

Najbolj znana je Škocjanska jama.

V jami si lahko ogledamo kapnike,

ki rastejo iz stropa in tal.

V Divači je družinsko podjetje Sivček.

Podjetje Sivček izdeluje kozmetične izdelke in čistila iz sivke.

Sivka je grm.

Kako so nastale Škocjanske jame

Nekoč je po Divači vsak dan vozila kočija s konji.

Ti konji so bili ognjeni.

Dolgo let je kočija vsak dan vozila po Divači.

Divačo je nekoč obiskal hudič.

Hudič je gledal kočijo

in se odločil,

da bo z njo tekmoval.

Najprej je hudič tekel s konji.

Nato se je odločil

in skočil na kočijo.

Vzel je palico

in z njo začel tepsti konje.

Konji so se jezili

in tekli še hitreje.

S svojo jezo in tekom so naredili globok kanal.

Kanal je dolg prostor pod zemljo.

Po tistem kanalu je začela teči reka.

Danes je v tistem kanalu Škocjanska jama.

GORNJA RADGONA

Priredili Nina Kramberger in Anja Sovič, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Gornja Radgona je mesto ob meji z državo Avstrijo.

Mesto in Avstrijo povezuje most.

Mostu pravijo Most prijateljstva.

Mesto leži ob reki Muri.

Gornja Radgona je pod hribom Grajski grič.

Na vrhu Grajskega griča stoji grad Gornja Radgona.

Grad Gornja Radgona

Grad je sezidal plemič Radigoj.

Plemič je podobno kot kralj.

Gornja Radgona je dobila ime po plemiču Radigoju.

V Gornji Radgon se veliko ljudi ukvarja s kmetijstvom.

V Gornji Radgoni prirejajo največji kmetijski sejem.

Sejem je prireditev,

na kateri se prodajajo in kupujejo izdelki.

To so mlečni izdelki, kmetijska orodja in domača zelenjava.

Gornja Radgona ima veliko vinogradov.

Ljudje delajo v vinogradih.

V vinogradih raste grozdje.

Iz grozdja izdelujejo vina in penine.

Penina je vino,

ki se peni.

Ljudje prodajajo vina in penine po celem svetu.

Grozd je tudi v grbu Gornje Radgone.

Grb je znak mesta.

Modra barva v grbu predstavlja reko Muro.

Sonce predstavlja sončno mesto.

Slika 13: Grb Gornje Radgone

IG

Priredili Tanisa Jahić in Kaja Pšeničnik, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Ig je mesto na robu Ljubljanskega barja.

Ljubljansko barje je pomembna slovenska znamenitost.

Ljubljansko barje je močvirje.

Močvirje je podobno kot ribnik.

Ljubljansko barje se je nekoč imenovalo Ljubljansko močvirje.

Ljubljansko barje je osušeno močvirje.

To pomeni,

da v močvirju ni več vode.

Ljudje so skozi zgodovino izsuševali vodo iz močvirja.

Iz Ljubljanskega barja so želeli narediti polja.

Polja so želeli narediti,

ker zemlja na Ljubljanskem barju zelo dobro rodi.

To pomeni,

da na Ljubljanskem barju zelo dobro uspevajo rastline.

Čeprav so ljudje Ljubljansko barje osušili,

so na Ljubljanskem barju poplave.

Ljubljansko barje so ljudje naselili že v starih časih.

Nekoč so na Ljubljanskem barju živeli koliščarji.

Ime koliščarji so dobili,

ker so gradili hiše na kolih.

Koli so palce iz lesa.

Naselja koliščarjev imenujemo kolišča.

Koliščarji so hiše gradili na kolih,

ker so bile v Ljubljanskem barju velikokrat poplave.

Hiša na kolih je bila zavarovana pred poplavami.

Ig ljudje poznajo prav po koliščarjih.

Raziskovalci so našli veliko starih loncev in glinenih posod.

Glinene posode so koliščarji izdelovali iz gline.

Glina je naravni material iz zemlje.

V Ljubljanskem barju je bilo nekoč veliko gline.

Ker je bilo Ljubljansko barje velikokrat poplavljeno,

so se koliščarji po njem prevažali s čolni.

Čoln so naredili iz debla drevesa.

Takemu čolnu pravimo drevak.

Koliščarji danes ne živijo več.

Ljubljansko barje je danes zaščiteno območje.

Ljudje so zaščitenu območju dali ime Krajinski park Ljubljansko barje.

V Ljubljanskem barju živi veliko živali in rastlin.

Nekatere živali in rastline so ogrožene.

To pomeni,

da jih je na svetu zelo malo in jim grozi izumrtje.

V Krajinškem parku Ljubljansko barje so tudi **ribniki v dolini Drage**.

Draga je naselje blizu Iga.

Ribniki v dolini Drage so umetni ribniki.

To pomeni,

da so ribnike naredili ljudje.

Ljudje so naredili sedem ribnikov.

Tudi ribniki doline Drage so zaščiteni.

Zaradi lepe narave Ig obiščejo turisti.

Turisti lahko v naravi kolesarijo,

se sprehajajo

in hodijo v hribe.

Pohodniki imajo radi hrib Krim.

Z vrha Krima je lep razgled.

Veliko turistov obišče tudi Iški Vintgar.

Iški Vintgar je soteska reke Iške.

Soteska je ozka dolina s strmimi stenami.

V Iškem vintgarju se lahko kopamo v reki Iški

in si naredimo piknik.

Nad mestom Ig je grič Pungart.

Na griču Pungart stoji iški grad.

Nekoč so v iškem gradu živeli grofje.

Danes je iški grad zapor za ženske.

Na Igu je tudi cerkev.

Cerkev se imenuje Cerkev svetega Martina.

Nekoč je bila najpomembnejša dejavnost v Igu čebelarstvo.

Prebivalci Iga so imeli zato čebele zelo radi.

Na slovenskih sejmih se nekoč ni smelo prodajati čebel.

Prodajali so lahko samo med in vosek.

Na iških čebelarskih sejmih pa so lahko ljudje kupili tudi čebele.

Prebivalci Iga so še danes zelo ponosni na slovensko vrsto čebele,

ki se imenuje kranjska sivka.

Kranjska sivka z Noetove barke

Nekoč je živel Noe.

Noe je bil zelo dober človek.

Bog je Noetu povedal,

da so drugi ljudje pokvarjeni.

Bog se je zato odločil,

da bo naredil veliko poplavo.

Poplava bo tako velika,

da bodo utonili vsi ljudje.

Bog je želel rešiti Noeta.

Noe je od boga dobil nalogo,

da zgradi ladjo.

Ladja bo Noeta rešila pred veliko poplavo.

Noe je na svojo ladjo dal živali.

Na ladjo je dal tudi čebelji panj.

Čebelji panj je hiša za čebele.

Ko je bilo velike poplave konec,

so živali zapustile ladjo.

Na ladji so ostale le čebele,

ki jim je bilo v panju zelo prijetno.

Čebel je bilo vedno več.

Zato se je nekega dne mlada in lepa čebela odločila,

da odleti z ladje.

Zapela je pesem in tako privabila še druge mlade čebele.

Zapihal je močan veter in čebele odnesel v slovensko deželo Kranjsko.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Univerza v Mariboru

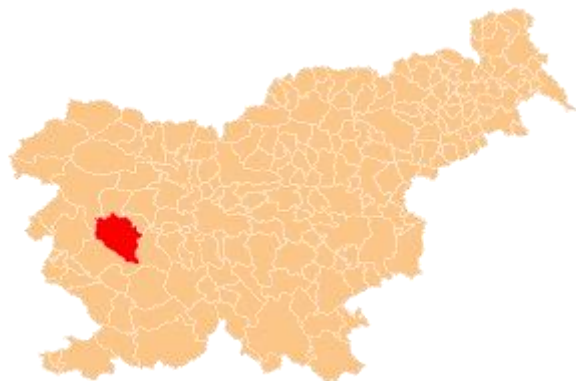
Pedagoška fakulteta

Zato so na Kranjskem danes najboljše čebele.

Čebelam se reče kranjske sivke.

IDRIJA

Priredili Sergeja Cilenšek in Sara Gačnik, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Idrija je mesto,

ki leži na levi strani Slovenije.

Leži blizu Ljubljane.

Idrija je znana po velikem rudniku.

V tem rudniku rudarji kopljejo živo srebro.

Živo srebro je kovina.

Slika 14: Idrija (fotografija: Marko Serafimovič)

Živo srebro je lahko tekoče ali trdo kot kamen.

Uporabljajo ga kmetje, zobozdravniki in tudi zdravniki.

Kako je nastal rudnik

Dolgo časa nazaj tega rudnika še ni bilo.

Nekoč je nek lončar umival posodo v bližnji reki.

Lončar je izdelovalec posode.

Naenkrat je v vodi zagledal nekaj svetlečega.

Bil je svetleč kamen.

Odnesel ga je v mesto.

Tam si ga je ogledal stari zlatar.

Zlatar je tisti,

ki izdeluje in prodaja zapestnice, ure, prstane, uhane in ogrlice.

Zlatar je rekel,
da je to zelo dragocen predmet.
Dragocen pomeni,
da je vreden veliko denarja.
Ugotovili so,
da je teh svetlečih predmetov pod zemljo še več.

Zato so pod zemljo začeli kopati rove.
Rovi so poti,
ki so speljane pod zemljo.
Kmalu je pod zemljo nastal ogromen rudnik.
Danes ta rudnik ne deluje več.
Zdaj so tam uredili muzej,
da si lahko ogledamo,

kako so rudarji včasih delali v tem rudniku.

Rudarji pa niso delali skupaj samo v rudniku.

Družili so se tudi tako,

da so skupaj igrali na glasbila v godbi.

V godbo so vključeni ljudje,

ki znajo igrati na kako glasbilo.

Ker so to godbo sestavljali sami rudarji,

se je imenovala rudarska godba.

Ta rudarska godba je bila prva godba v Sloveniji.

Obstaja še danes.

Slika 15: Rudarski muzej (fotografija: Marko Serafimovič)

Idrijska čipka

V Idriji so se ženske včasih ukvarjale z izdelavo idrijske čipke.

Običaj se je ohranil

in ženske še danes izdelujejo idrijske čipke.

Ustvarijo jo s prepletanjem klekelj na posebni blazini.

Klekelj je pripomoček za izdelavo čipk.

Na njih je zavita bela, tanka nit.

Na blazini za klekljanje je vzorec,

ki ga ženske želijo narediti.

Vzorec naredijo s prepletanjem vrvic na klekljih.

To prepletanje vrvice imenujemo klekljanje.

Obstaja tudi šola,

kjer se deklice učijo delati čipke.

Te izdelke potem prodajajo na tržnicah ali v trgovinah.

Vsako leto v Idriji poteka tudi festival čipk.

Slika 16: Idrijska čipka
(fotografija: Marko
Serafimovič)

To je prireditev,

na katero pridejo tudi ljudje iz drugih držav.

Festival je prireditev,

na kateri lahko obiščemo različne ustvarjalne delavnice

in v njih sodelujemo.

Lahko se naučimo klekljati čipke.

Obiščemo lahko tudi rudarski muzej.

Tudi čipke lahko kupimo na stojnicah,

ki so postavljene posebej za festival.

Stojnica je podobno kot miza

in ima streho.

Na stojnici so lahko različni ročni izdelki, domače jedi, oblačila,

pa tudi sadje in zelenjava.

Zelo znana slovenska hrana,

ki prihaja iz Idrije,

so idrijski žlikrofi.

Žlikrofi so narejeni iz testa.

Na testo položimo nadev.

Nadev je lahko krompir, meso ali zelenjava.

Nato testo stisnemo skupaj,

da se nadeva ne vidi več.

Razrežemo vsak košček posebej.

Žlikrofe skuhamo v vodi.

Lahko jih jemo zraven golaža, pečenke ali pa kar same.

ILIRSKA BISTRICA

Priredili Nina Volčanjk in Sanja Vreča, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Ilirska Bistrica je mesto.

Leži ob reki Bistrici.

V mestu je tudi potok Bistrica,

ta potok daje vodo za pitje.

Ljudje delajo v tovarnah.

Najbolj znana tovarna je Lesonit.

V tej tovarni delajo lesne plošče.

V mestu je pomemben šport.

V mestu se je začelo razvijati telovadno društvo Sokol.

Ljudje še danes radi telovadijo.

V mestu vsako leto poteka

srečanje pesnikov in pisateljev.

Zanimivosti Ilirske Bistrice

V Ilirski Bistrici je največji plaz v Sloveniji.

Plaz je kos zemlje,

ki zdrsi po hribu.

V mestu je jezero Klivnik.

Z vodo iz jezera zalivajo sadovnjake.

V jezeru lovijo ribe.

V Ilirski Bistrici je stal grad Gotnik.

Svoje ime je dobil po Gotih.

Goti so bili dolgo nazaj skupina ljudi.

Zaradi napadov je danes od gradu ostal samo zid.

Kako je Ilirska Bistrica dobila ime

Ilirska Bistrica je vodno mesto.

Skozi to mesto teče veliko rek.

Zato je mesto dobilo ime po vodi.

Ilirska Bistrica pomeni hitro in čisto vodo.

Mesto je nastalo tako,

da se je povezalo z drugimi mesti.

Tako so se ljudje zaščitili pred burjo.

Burja je močan veter.

IZOLA

Priredili Nina Volčanjk in Sanja Vreča, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Izola je manjše mesto.

Izola je zraven morja.

V Izoli je veliko poti,
po katerih se lahko sprehajamo.

V Izoli je pomemben turizem.

Turizem pomeni,
da kraj obišče veliko ljudi.

Veliko prebivalcev je ribičev.

Delajo tudi vino iz grozdja

in olje iz drevesa oljka.

Znana tovarna v Izoli se imenuje Mehano.

Tovarna izdeluje lego kocke.

Slika 17: Izola (fotografija: Danilo Žmegač)

V Izoli živi tudi Vasilij Žbogar,
on je znan športnik.
Ukvarja se z jadranjem.
Jadranje je vožnja z ladjo.

Zanimivosti Izole

Poleti je v Izoli
veliko prireditev.
Izola je znana po svojih praznikih.
Znana praznika v Izoli sta ribiški praznik in praznik olja, vina in rib.

V Izoli je Simonov zaliv.

Zaliv je posebne vrste obala.

Iz Simonovega zaliva lahko vidimo mesto Izola.

V mestu Izola je tudi muzej.

V muzeju lahko vidimo železnico in vlake.

Slika 18: Grb Izole

Izolski grb

Tudi Izola ima grb.

Grb je znak mesta.

Vsako mesto ima svoj grb.

V Izolskem grbu je bela golobica.

To je ptica.

V svojem kljunu nosi vejico oljke.

Izolo so nekoč želeli napasti.

Ljudje v Izoli so zato molili

in prosili za pomoč.

Pomagal jim je svetnik Maver.

Svetnik je božji človek.

Svetnik je poslal belo golobico nad ladjo,

ki je želela napasti Izolo.

Izolo pa je pokril z oblakom,

da je bila skrita pred ladjo.

Ladja ni več videla Izole,
zato je sledila golobici.

Ljudje na ladji so namreč mislili,
da vse ptice,
tudi golobice,
letijo proti obali.

To je sicer res,
a ta golobica jih je odpeljala daleč stran od Izole.

Golobica se je po nekaj dneh vrnila v Izolo.

V kljunu je prinesla oljčno vejico.

Oljčna vejica še danes velja za znak miru in varnosti.

JESENICE

Priredili Tanisa Jahić in Kaja Pšeničnik, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Jesenice so majhno mesto.

Jesenice so povezane z razvojem fužinarstva.

Fužinarstvo pomeni pridobivanje in predelavo železa.

Zato Jesenicam rečemo tudi mesto železarjev.

Železo pridelujemo iz železove rude.

Ruda je snov,
iz katere se pridobivajo kovine.

Železo je kovina.

Skozi Jesenice teče reka Sava.

Reka Sava je bila zelo pomembna za fužinarstvo.

Okoli reke Save se je razvilo fužinarsko naselje.

Danes je to zaščiteno muzejsko območje.

To pomeni,

da ljudje tam ne živijo več.

Turisti si lahko naselje ogledajo.

Naselje je danes v lasti muzeja.

Muzej se imenuje Gornjesavski Muzej Jesenice.

Muzej ima svoj znak.

Znak prikazuje sončno uro.

Naselje fužin sestavlja graščina.

Imenuje se Bucelleni-Ruardova graščina.

Graščina je danes muzej.

V muzeju so razstavljeni različni predmeti ljudi,
ki so živeli na Jesenicah.

V naselju si lahko ogledamo cerkev Marijinega vnebovzetja.

Ogledamo si lahko delavsko stavbo,

ki se ji reče Kasarna.

V naselju stojita tudi mlin in plavž.

Plavž je velika pokončna peč za taljenje železove rude.

Jesenice imajo zelo lepo mestno jedro.

Jesenice so bile razglašene za tretje najlepše mesto v Sloveniji.

Razglasili so jih v okviru projekta Moja dežela.

V tem projektu slovenski kraji med seboj tekmujejo

glede na urejenost

in prijaznost ljudi v kraju.

Jesenice so industrijsko mesto.

Če si na Jesenicah želimo ogledati naravo,

se odpravimo na planino.

Planina se imenuje Golica.

Tej planini je posvečena priljubljena slovenska
narodno-zabavna pesem.

Imenuje se Na Golici.

Pesem je napisal Slavko Avsenik.

Slika 19: Golica (fotografija: Danilo Žmegač)

Golica je znana tudi po rožah gorskih narcisah.

Gorske narcise so rože bele barve.

Domačini jim pravijo ključavnice.

Domačini pripovedujejo zgodbo o tem,
kako so narcise dobile ime ključavnice.

Čebele so zelo pridne nabiralke medu.

Med so nabirale tudi ob nedeljah.

Zaradi tega naj bi jih Bog kaznoval.

Pod prašniki je narcisam naredil ovire.

Prašnik je del rože.

Na prašniku čebela nabira med.

Zaradi ovire čebele niso mogle priti do medu.

Slika 20: Gorske narcise na Golici (fotografija: Danilo Žmegač)

Tako je Bog sladki med zaklenil.

Iz narcis je naredil neke vrste ključavnice.

Zato domačini narcisam pravijo ključavnice.

Na Jesenicah je urejenih veliko kolesarskih poti.

Izbiramo lahko med lahkimi in zahtevnimi kolesarskimi potmi.

Na Jesenicah si lahko ogledamo tudi park.

Imenuje se Zoisov park.

Imenuje se po Karlu Zoisu.

Karl Zois je bil botanik.

Botanik je človek,

ki veliko ve o rastlinah.

V Zoisovem parku si lahko ogledamo domača in tuja drevesa.

V parku so tudi tri manjša jezera.

V bližini parka je najdišče fosilov.

Fosil je okamnena žival ali rastlina iz preteklosti.

Obiskovalci si lahko ogledajo različne fosile.

V vaseh pod Golico se je razvila še ena zanimiva dejavnost.

Razvilo se je sankanje.

Ljudje so se včasih sankali,

da bi prišli v dolino.

V spomin na stare čase je ostal običaj sankanja.

Danes se ljudje pod Golico še vedno sankajo.

Temu sankanju pravimo rekreativno oziroma ljubiteljsko sankanje.

Rekreacija je nekaj,

kar počnemo za svoje gibanje, zdravje, zabavo in veselje.

Nato je rekreativno sankanje preraslo v tekmovalno sankanje.

Turisti se danes lahko sankajo na progi Savske jame.

Savska jama je naravna proga.

To pomeni,

da je progo naredila narava sama.

Na progi Savske jame je nekoč potekalo evropsko prvenstvo v sankanju.

Na Jesenicah lahko obiskovalci drsajo in rolajo v ledni dvorani.

Obiskovalci lahko v dvorani poleti tudi kegljajo.

Ledna dvorana se imenuje Podmežakla.

Podmežakla je bila včasih namenjena enemu športu.

Temu športu rečemo hokej.

V dvorani Podmežakla je treniral tudi Anže Kopitar.

Anže Kopitar je zelo uspešen hokejist.

Kako so nastale narcise pod Goro

Bog je nekoč želel poznati grehe vseh ljudi.

Ljudje so takrat veliko grešili.

Bog jih je imenoval grešniki.

Bog je pomočnikom naročil,

naj gredo pogledat po vseh krajih.

Nikjer ni bilo nič čudnega.

Ljudje niso grešili.

Bog je pomočnikom naročil,

da naj grehe grešnikom odpustijo.

Sveti Peter je bil član božjih pomočnikov.

Nekega dne je Pod Golico našel dekle.

Pod Golico se je zgodilo nekaj čudnega.

Mlado dekle je jokalo.

Sveti Peter jo je vprašal,

zakaj joče.

Povedala mu je,

da išče rožice.

Iz rož si je hotela splesti nov venec.

Nov venec je hotela zato,

ker je starega izgubila.

Sveti Peter se je nasmejal.

Povedal ji je,

da bodo zrasle nove narcise.

Nova narcisa bo zrasla za vsak storjen greh.

Zgodil se je čudež.

Kamorkoli je Sveti Peter pogledal,

so zrastle nove narcise.

En greh, ena narcisa.

Narcise,

ki rastejo Pod Golico,

so grehi ljudi.

KOPER

Priredili Nina Volčanjk in Sanja Vreča, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Koper je največje mesto ob morju.

Zaradi morja je v Kopru poleti toplo.

Koper leži ob Italiji.

To je država zraven Slovenije.

V Kopru zaradi bližine države Italije govorijo dva jezika.

Slovenskega in italijanskega.

Oba jezika se učijo v osnovnih šolah.

Ob mestu je pristanišče.

Imenuje se Luka Koper.

V pristanišče prihajajo ladje.

V pristanišču dela veliko ljudi.

Ljudje delajo tudi v solinah.

To je prostor ob morju,

kjer pridobivajo sol.

Veliko je tudi ribičev in kmetov.

Kmetje skrbijo za živali in rastline.

Ribiči lovijo ribe.

Slika 21: Luka Koper (fotografija: Tomaž Lenarčič)

Zanimivosti Kopra

Koper je znan po tramontani.

To je hladen veter,

ki piha s kopnega na morje.

V Kopru rastejo tudi oljke.

Oljka je drevo, na katerem rastejo olive.

Iz oliv delamo olivno olje.

Koper je znan tudi po trgih.

Trg je prostor,

kjer so se ljudje nekoč družili

in prodajali izdelke.

V Kopru je mestni stolp.

Stolp je visoka stavba.

Mestni stolp ima uro.

Po stopnicah lahko gremo na vrh stolpa.

Z vrha stolpa lahko vidimo celotno mesto Koper.

Kako je nastal Koper

Koper je zelo staro mesto.

V starih časih sta živelata Atena in Zevs.

To sta stara bogova.

Atena je na morju izgubila

svoj ščit,

ki ga je imela zelo rada.

Atena se je dolgo jokala,
ker je izgubila svoj ščit.
Ščit je priprava,
ki človeka varuje.

Bog Zevs jo je slišal jokati.
Odločil se je poiskati njen ščit
in ga spremeniti v otok.
Otok je prostor,
okoli katerega je voda.

Če danes Koper pogledamo iz višine,
je zelo podoben Ateninemu ščitu.
Koper naj bi tako nastal iz ščita boginje Atene.

KRANJ

Priredili Nina Volčanjk in Sanja Vreča, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Kranj je večje mesto.

V Kranju sta dve reki.

Imenujeta se Kokra in Sava.

V Kranju je živel slovenski pesnik France Prešeren.

France Prešeren je napisal Zdavljico,

njena 7. kitica je slovenska himna.

Veliko ljudi dela v tovarnah.

Najbolj znani tovarni v Kranju sta Iskra in Sava.

V Iskri delajo akumulatorje in baterije,

v Savi pa izdelke iz gume.

V Kranju je VDC.

Tam imajo uporabniki svojo trgovino.

V trgovini prodajajo izdelke,

ki jih naredijo sami.

Izdelke izdelujejo iz gline, stekla in lesa.

Glina je naravni material za oblikovanje.

Vsako leto naredijo veliko voščilnic.

Zanimivosti Kranja

Kranj je športno mesto.

Kranj ima športni park.

V parku so nogometno igrišče,
košarkarsko igrišče in teniško igrišče.

V parku je tudi bazen.

Vsaka hiša v Kranju je po nečem znana.

Ena hiša je meščanska,
druga nosi spomine znanega Slovenca,
tretja ima svojo trgovino.

Pod Kranjem najdemo tudi rove.

Rov je pot pod zemljo.

Rovi so bili narejeni med vojno.

O rovih obstaja veliko zgodb.

Kako so nastali kranjski rovi

Rove so začeli kopati med vojno.

Rove je kopalo veliko ljudi.

Rove so kopali dolgo časa.

Med drugo svetovno vojno

so bili rovi zaklonišče.

Zaklonišče je prostor,

kamor se ljudje lahko skrijejo.

Rovi so ščitili veliko ljudi.

Po vojni so rove pozabili.

Takrat so v rovih gojili gobe.

Danes je v rovih muzej in prostor,

kjer potekajo koncerti.

V rovih imajo tudi razstave

in lutkovne predstave.

KRŠKO

Priredili Nina Volčanjk in Sanja Vreča, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Krško je mesto.

Skozi Krško teče reka Sava.

Krško se deli na levi in desni del.

Krško je zelo staro mesto.

Krško je v kotlini.

Kotlina je prostor med hribi.

V Krškem je veliko poti.

Po poteh lahko kolesarimo ali tečemo.

Zraven Krškega je kraj,

ki se imenuje Leskovec pri Krškem.

Ta kraj je manjši.

V kraju je VDC.

V VDC izdelujejo veliko stvari.

Izdelujejo iz lesa, gline, blaga in papirja.

V Leskovcu pri Krškem je grad.

Grad se imenuje Šrajbarski turn.

Slika 22: Mesto Krško (fotografija:
Nina Volčanjk)

Slika 23: Grad Šrajbarski turn
(fotografija: Nina Volčanjk)

V Leskovcu pri Krškem je tudi Mavzolej.

Mavzolej je hiša,

kjer so pokopani bogati ljudje.

Zanimivosti Krškega

Krško ima veliko zanimivosti.

Ima muzej.

Muzej je v Valvasorjevi hiši.

Nekoč je tam živel Valvasor.

Valvasor je pomemben pisatelj.

V Krškem je še en muzej,

Slika 24: Mavzolej v Leskovcu
(fotografija: Nina Volčanjk)

Slika 25: Valvasorjeva hiša
(fotografija: Nina Volčanjk)

ki prikazuje elektriko.

V Krškem je tudi galerija.

Galerija je prostor,

kjer visijo slike.

Krško ima spidvej.

Spidvej je dirkališče,

kjer tekmujejo z motorji.

V Krškem je tudi veliko cerkva.

Slika 26: Proga za spidvej (fotografija: Nina Volčanj)

Zelo dolgo nazaj so ljudje verjeli v čarovnice.

V Krškem so zažgali zadnjo čarovnico.

Zdaj je tam spominska tabla.

V Krškem je tudi park.

V parku so kipi pomembnih ljudi.

V krškem je velika elektrarna.

Elektrarna je tovarna za delanje elektrike.

Zgodba o vražjem dekletu

Vražje dekle je ženska,

ki naj bi bila čarovnica.

Slika 27: Spominska tabla na zadnjo zažgano čarovnico (fotografija: Nina Volčanjk)

Slika 28: Park s kipi pomembnih ljudi (fotografija: Nina Volčanjk)

Dolgo časa nazaj so ljudje verjeli v čarovnice.

Ljudje so se čarovnic bali.

Ljudje so mislili,

da so čarovnice nekatere ženske.

Včasih so čarovnice zažigali na grmadi.

Grmada je velik kup lesa,

ki ga zažgejo.

Takrat je živelo eno dekle.

Ime ji je bilo Marija.

Marija je bila zaljubljena v fanta.

Fantu je bilo ime Janez Valvasor.

Marija in Janez sta bila zaljubljena.

Velikokrat sta se dobila.

Nekoč ju je videl župnik.

Za Marijo je rekel,

da je čarovnica.

Rekel je,

začarala si Janeza,

da se je zaljubil vate.

Marijo so zato zaprli.

Mariji so rekli,

da bo zgorela na grmadi.

Rekli so ji vražje dekle.

Preden so jo zažgali,

jo je obiskala njena sestra.

Sestra je bila zelo bolna.

Sestra ne bi več dolgo živela.

Marija in sestra sta se preoblekli.

Zamenjali sta se.

Potem so sestro zažgali na grmadi.

Marija je pobegnila.

Skupaj z Janezom sta pobegnila po reki Savi.

Tako sta živela do konca svojih dni.

Javni štipendijski, razvojni,
invalidski in preživninski
sklad Republike Slovenije

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Univerza v Mariboru

Pedagoška fakulteta

LJUBLJANA

Priredili Tanisa Jahić in Kaja Pšeničnik, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Ljubljana je glavno mesto Slovenije.

Glavnemu mestu z drugo besedo rečemo prestolnica.

Zato pravimo,

da je Ljubljana prestolnica Slovenije.

Prestolnica se nahaja v sredini Slovenije.

Slika 29: Ljubljana (fotografija: Danilo Žmegač)

V Ljubljani živi veliko ljudi.

Več kot v katerem koli drugem mestu v Sloveniji.

Zato tudi rečemo,

da je Ljubljana največje mesto v Sloveniji.

Ljudi,

ki živijo v Ljubljani,

imenujemo Ljubljančani.

V mestu si lahko ogledamo muzeje, galerije, gledališča.

Vidimo lahko reko Ljubljanico,

ki teče skozi mesto.

Ob reki so različni lokali in restavracije.

Lokali in restavracije nudijo Ljubljančanom in turistom hrano in pijačo.

Slika 30: Ljubljana in Ljubljanica (fotografija: Karmen Zupančič)

Turisti imajo radi reko Ljubljanico,
ker se po njej lahko peljejo z ladjico.

Ladjica nas odpelje pod mostovi,
ki so v Ljubljani.

Ljubljana je zelo lepo mesto.

Lepega ga je naredil arhitekt Jože Plečnik.

Arhitekt je človek,

ki dela načrte za stavbe in mostove.

Jože Plečnik je v Ljubljani zgradil dva mostova.

Ta dva mostova je povezal z mostom,

ki ga je prej zgradil drug arhitekt.

Tem trem mostovom rečemo Tromostovje.

Tromostovje je pomembna značilnost Ljubljane.

Kako je Ljubljana dobila ime

V davnih časih so na območju Ljubljane živeli Rimljani.

Rimljani so dali Ljubljani ime Emona.

Zgodila se je vojna.

Emona je propadla.

Mesto so osvojili Habsburžani.

Habsburžani so ljudstvo.

Mesto so preimenovali v Laibach.

Laibach se izgovori Lajbah.

Skozi Ljubljano teče reka,

ki se imenuje Ljubljanica.

Mesto naj bi dobilo ime po reki Ljubljanici.

Reki Ljubljanici se je včasih reklo Laibach.

Laibach je nemška beseda.

Laibach pomeni stoječa voda,

ki povzroča poplave.

To ime so nekaj časa uporabljali.

Nato je Ljubljana dobila ime po človeku.

Človeku je bilo ime Ljubovid.

Simbol mesta je Ljubljanski zmaj.

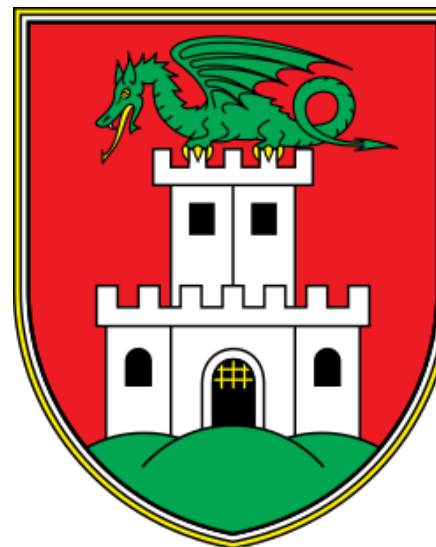
Ljubljanski zmaj je znak za moč, pogum in veličino.

Najdemo ga tudi na grbu mesta.

Zmaj je naslikan na utrdbi.

Utrdba je visok zid,

ki je mesto varoval pred sovražniki.

Slika 31: Ljubljanski grb

Legenda o ljubljanskem zmaju

Zgodba govori o Jazonu in argonavtih.

Jazon je bil junak.

Junak je človek,

ki ne pozna strahu.

Argonavti pa so skupina junakov,

ki je pomagala Jazonu.

Ob Črnem jezeru je živel kralj.

Imel je zlato runo.

Zlata runa pomeni koža zlatega ovna.

Jazon in Argonavti so kralju ob Črnem jezeru ukradli zlato runo.

Morali so pobegniti kralju.

Pobegnili so z ladjo po reki Donavi in reki Ljubljanici.

Med potovanjem so naleteli na veliko jezero.

Ob jezeru je bilo barje.

Barje je močvirje.

V močvirju je živela močvirska pošast.

Napadla je Jazona in Argonavte.

Jazon je pošast ubil.

Rešil je življenje sebi in Argonavtom,

zato je bil junak.

Jazon in Argonavti so nadaljevali pot.

Ustavili so se pri izviru reke Ljubljanice.

Izvir pomeni kraj,

kjer voda priteka iz zemlje na površje.

Pri izviru so ladjo razstavili

in tam preživel zimo.

Poleti so ladjo sestavili nazaj.

Prenesli so jo vse do Jadranskega morja in nadaljevali pot.

Kip zmaja lahko danes vidimo na mostu v Ljubljani.

Most se po zmaju imenuje Zmajski most.

Slika 32: Kip zmaja na Zmajskem mostu v Ljubljani (fotografija: Tomaž Lenarčič)

Jazonova pest

Zgodba pripoveduje o Jazonu.

Jazon je bil grški junak.

S svojimi možmi je odšel na pohod po čarobno runo ovna.

Runa pomeni koža.

Oven je imel zlato kožo in zlata krila.

Jazon je dobil ladjo.

Imela je 50 vesel.

Vesla so bila iz lesa,

ki ne razpade.

To ladjo je zgradil mož.

Možu je bilo ime Argo.

Tudi ladja se je imenovala Argo.

Ime je dobila po možu,

ki jo je zgradil.

Argo pomeni hitra ladja.

S to ladjo so Jazon in njegovi možje ukradli zlato runo.

Ukradli so jo kralju,

ki je živel na obali Črnega morja.

Kralj se je razjezil in za Jazonom in možmi poslal zasledovalce.

Ko so Jazon in možje bežali,

so zapluli v napačno reko.

Zapluli so v reko Donavo.

Ker so jih zasledovalci lovili,

so morali pot nadaljevati po reki Donavi.

Prečkali so tudi reko Savo.

Na koncu so prišli do Ljubljance.

Naenkrat je Jazona in može zajel strašen vihar.

Ladjo je vihar prevrnil ob skale.

Jazon je imel veliko pest,

zato je udaril s pestjo po skali.

Z močno pestjo je ladjo zasidral.

Jazon je bil junak.

Jazon in možje so ladjo razstavili.

Ladja je bila zelo lahka.

Po kosih so jo nosili 12 dni.

Odnesli so jo do Jadranskega morja.

Nadaljevali so pot proti domu.

Še danes je Jazonova pest vidna v skali nad izviro Ljubljance.

LENART

Priredili Tanisa Jahić in Kaja Pšeničnik, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Lenart je mesto v Slovenskih goricah.

Slovenske gorice so gričevje.

Gričevje je nizko hribovje.

Lenart se je nekoč imenoval Sveti Lenart v Slovenskih goricah.

Ime je dobil po svetemu Lenartu.

Sveti Lenart je bil svetnik.

Svetniki so ljudje,

ki jih je cerkev zaradi dobrih del razglasila za svete.

V Lenartu stoji cerkev svetega Lenarta.

Nasproti cerkve je zgradba,

v kateri so pisarne občine Lenart.

Zgradbi s pisarnami občine lahko

rečemo sedež občine.

Na sedežu občine lahko uredimo uradne zadeve.

Prijavimo lahko svoje prebivališče

in dobimo različne dokumente in potrdila.

Pomembni dokument je osebna izkaznica,

pomembno potrdilo pa potrdilo o vozniškem dovoljenju.

Malo pod cerkvijo stoji špital.

Špital je zelo stara zgradba.

Špital je nekoč ustanovil lenarški sodnik.

Ta sodnik ni imel otrok,

zato je ves denar namenil za ureditev špitala.

V špitalu so imeli oskrbo revni in ubogi ljudje.

Zraven cerkve je tudi ploščad,

na kateri so ob praznikih različni sejmi.

Sejem v Lenartu je tudi na praznik Lenartovo.

Lenartovo je praznik svetega Lenarta.

Na Lenartovo je na sejmu veliko stojnic.

Na stojnicah lahko kupimo različne domače izdelke.

V Lenartu so tudi knjižnica, zdravstveni dom,
dom upokojencev, vrtec, osnovna šola in glasbena šola.

V bližini cerkve in občine Lenart se nahaja kulturni dom.

V kulturnem domu Lenart potekajo številne kulturne in zabavne prireditve.

Zelo stara zgradba v Lenartu je tudi rotovž.

Rotovž je bil nekoč mestna hiša.

Mestna hiša je podobno kot je danes zgradba občine.

Pred kratkim je v rotovžu deloval Radio Slovenske gorice.

Danes ima v rotovžu pisarno društvo upokojencev.

V kleti rotovža je vinoteka.

Vinoteka je prostor za shranjevanje in prodajo vina.

Zelo lepa vinoteka je tudi v zgradbi občine Lenart.

Veliko prebivalcev Lenarta in okolice se ukvarja z vinogradništvom.

Z vinogradništvom se ukvarjajo,

ker so Slovenske gorice vinorodno območje.

To pomeni,

da vinska trta in grozdje dobro uspevata.

V Slovenskih goricah je zato veliko vinogradov.

Zaradi vinogradov in lepe narave Lenart in okolico obiščejo turisti.

Turisti lahko v Lenartu kolesarijo

in hodijo na izlete.

Veliko turistov obišče grad Hrastovec v bližini Lenarta.

V gradu Hrastovec so nekoč živeli bogati grofje.

Zaradi grofov se je mesto Lenart razvilo.

Z gradom Hrastovec je povezana zgodba o Agati.

Zgodbo je napisal Ožbalt Ilaunig v knjigi Črni križ pri Hrastovcu.

Ožbalt Ilaunig je bil sodnik in pisatelj.

Pisatelj je zgodbo napisal po pripovedih ljudi.

Zgodba govori o nesrečni ljubezni med Agato in grofom Friderikom.

V Lenartu so ponosni na Ožbalta Ilauniga.

Po Ožbaltu Ilaunigu so v Lenartu poimenovali tudi ulico.

Ulica se imenuje Ilaunigova ulica.

Na tej ulici najdemo v Lenartu Zavod za zaposlovanje,

Center za socialno delo in Varstveno delovni center.

Črni križ pri Hrastovcu stoji še danes.

Črni križ je del Agatine sprehajalne poti.

Sprehajalna pot je pot,

po kateri se sprehajamo.

Na Agatini sprehajalni poti vidimo grad Hrastovec,

Črni križ in jezero Komarnik.

Jezero Komarnik je bilo nekoč v lasti grofov,

ki so živeli na gradu Hrastovec.

Grofje so v jezeru gojili ribe.

Danes so ljudje jezero povečali.

V jezeru Komarnik danes živijo vodne ptice.

Vodne ptice,

ki živijo v jezeru Komarnik so siva čaplja, raca mlakarica, ponirek, čigra, črna liska, zelenonoga tukalica.

Črni križ pri Hrastovcu

V gradu Hrastovec sta živila mladi grof Friderik in grofica Margareta.

Grofica Margareta je bila Friderikova mati.

Grof Friderik se je zaljubil v Agato.

Grofica Margareta je nasprotovala ljubezni med Friderikom in Agato.

Zaljubljenca sta se zato naskrivaj poročila.

Potem je bližnje kraje napadla turška vojska.

Grof Friderik se je šel borit proti turškim vojakom.

Agata je ostala doma.

Grofica Margareta Agate ni marala.

Ko je izvedela,

da sta se grof Friderik in Agata poročila,

je bila zelo jezna.

Grofica Margareta je Agato obtožila čarovništva.

Nekoč so mislili,

da so nekatere ženske čaravnice.

Čaravnice so zakurili na grmadi

ali jih kako drugače ubili.

Grofica Margareta je želela dokazati,

da je Agata čaravnica.

Grofica Margareta je Agato mučila.

Agata je zaradi napora rodila mrtvega otroka.

Grofica Margareta je Agato obtožila,

da je otroka umorila.

Nekoč so verjeli,

da je ženska,

ki ubije otroka,

čarovnica.

Agato so obtožili na smrt.

To pomeni,

da so jo ubili.

Ko se je grof Friderik vrnil iz vojne,

svoje žene Agate ni našel nikjer.

Izvedel je,

da je za Agatino smrt kriva njegova mati grofica Margareta.

Friderik ni želel objeti grofice Margarete,

ker je dala po krivici ubiti njegovo ženo Agato.

Friderik je odšel iz gradu Hrastovec

in se ni nikdar več vrnil.

Grofica Margareta ni nikoli več mirno živela.

Vsak dan so se ji prikazovali strahovi.

Strahovi so se ji prikazovali,

ker se je počutila krivo.

Krivo se je počutila,

ker je ubila Agato in njenega otroka.

Grofica Margareta je od strahov omedlela

in umrla.

V gozdu,

kjer so ubili Agato,

je Friderik v spomin na Agato postavil Črni križ.

Črni križ je križ,

narejen iz črnega kamna.

Črni križ predstavlja nesrečno ljubezen.

V spomin na Agato v Lenartu vsako leto zaigrajo igro o Agati.

Igro zaigrajo poleti na prostem.

LENDAVA

Priredili Nina Kramberger in Anja Sovič, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Lendava je mesto ob reki Ledavi.

Mesto je dobilo ime po reki Ledavi.

Lendava je pod Lendavskimi goricami.

Gorice so nižji hribi,

na katerih so vinogradi.

Nad mestom stoji grad Lendava.

V gradu je muzej.

V muzeju so stare slike,
dokumenti in stara orodja.

V Lendavskih goricah so vinogradi.

V vinogradih raste grozdje.

Iz grozdja delajo vino.

V Lendavi imajo stolp Vinarium.

To je razgledni stolp.

Stolp je zelo visok.

Iz stolpa se vidi v Avstrijo,
na Hrvaško in na Madžarsko.

V Lendavi imajo zdravilno vodo.

Zdravilna voda je pritekla iz tal.

Zdravilno vodo uporabljajo v Termah Lendava.

V Termah Lendava so bazeni.

V bazenih lahko plavamo.

Značilna jed Lendave je bograč

Bograč je jed iz različnih vrst mesa.

Vrste mesa so svinško meso,

goveje meso in ovčje meso.

Zgodba pravi,

da so se nekoč zbirali pastirji.

Pastirji so ljudje,
ki pazijo na domače živali.

Domače živali so krave,
ovce in prašički.

Vsak pastir je dal kos svoje živali v posodo.

Meso so zalili z vinom.

Skuhali so jed bograč.

Vsako leto imajo tekmovanje v kuhanju bograča.

Zberejo se ljudje
in kuhajo bograč.

Temu dogodku
pravijo Bogračfest.

Slika 33: Krave na planini (fotografija: Danilo Žmegač)

LJUTOMER

Priredili Nina Kramberger in Anja Sovič, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Ljutomer je največje mesto v Prlekiji.

Prlekija je pokrajina v Sloveniji.

Prlekija leži med reko Dravo in reko Muro.

Ime Ljutomer so mestu dali Madžari.

Madžari so ljudje,

ki živijo v sosednji državi Madžarski.

Ljutomer ima tri trge.

Na glavnem trgu je kip Marije in velik klopotec.

V Ljutomeru je veliko vinogradov.

V vinogradih raste grozdje.

Iz grozdja delajo vino.

Najbolj znano vino se imenuje Šipon.

V Ljutomeru so bile prve kasaške dirke.

Kasaška dirka je tekmovanje s konji.

Kasač pomeni zelo dober konj.

V Ljutomeru so toplice.

Imenujejo se Terme Banovci.

V toplicah imajo zdravilno vodo.

Zdravilna voda je pritekla iz tal.

V Termah Banovci so bazeni.

V bazenih lahko plavamo.

V Ljutomeru je veliko prireditev.

Prireditve je zabava.

Te prireditve so Prleški sejem, Martinovanje

in Grossmannov festival filma in vina.

Na grbu Ljutomera sta konj in zmaj.

Konj je nad zmajem zato,

ker dobro zmaga nad slabim.

Slika 34: Grb mesta
Ljutomer

Zmaj je znak za poplave.

Poplave so uničevale pridelke na njivah.

Pridelke kot so buče, koruza, pšenica in krompir.

Konj je znak za dobro,

ker je pomagal ljudem pri delu.

Trije rdeči krogi so grozdne jagode.

Grozdne jagode so znak dobrega vina.

MUTA

Priredili Tanisa Jahić in Kaja Pšeničnik, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Muta je naselje v dolini reke Drave.

Naselja so manjša od mest.

Muta je dobila ime po mitnici.

Mitnica je bila nekoč stavba,

v kateri so pobirali mitnino.

Podobno mitnini je danes carina.

Mitnico so zgradili tam,

kjer je reka Drava najširša in najlepša.

V bližini stare mitnice danes stoji gostilna Mitnica.

Zraven gostilne Mitnica je turistični in športni park.

V turističnem in športnem parku sta športno igrišče in prostor za piknike.

Obiskovalcem turistični in športni park nudi sprostitev in zabavo.

Zraven gostilne Mitnice je tudi pomol na reki Dravi.

Nekoč so po reki Dravi prevažali les.

Les so prevažali splavarji.

Splavarji so les prevažali s splavi.

Splavarji so splave naredili iz debel dreves.

Danes se lahko s splavi vozijo turisti.

Splavarji so se na poti po reki Dravi radi ustavljali.

Ustavljali so se tudi blizu Mute,
ker je bila reka Drava tu zelo lepa.
Reka Drava pa je bila tudi nevarna.
Splavarji so morali biti zato zelo previdni.

Domačini so nekoč pripovedovali pripovedke,
da v reki Dravi živi vodni mož.
Pripovedke govorijo,
da je vodni mož splavarjem rad nagajal.
Splavarji so morali biti iznajdljivi,
da so pobegnili vodnemu možu.
Danes vemo,
da vodni možje ne obstajajo.

Nekoč je bilo na Muti tudi veliko kovačev.

Kovači so obdelovali kovino.

Danes je v spomin na kovaško obrt na Muti muzej kovaštva.

V muzeju so razstavljeni kovaški izdelki in orodja,
s katerimi so kovači izdelovali izdelke iz kovine.

Kovaškemu muzeju so domačini dodali še gasilski muzej.

V gasilskem muzeju so razstavljeni pripomočki,
ki so jih gasilci nekoč uporabljali za gašenje požarov.

Vidimo lahko gasilske črpalke in brizgalke za vodo,
gasilske uniforme in čelade ter drugo gasilsko opremo.

Kovaški in gasilski muzej Muta je v stavbi,
ki je bila nekoč graščina.

V tej isti stavbi so tudi pisarne Občine Muta.

Na Muti je zelo stara cerkev.

Cerkev se imenuje Cerkev svetega Janeza Krstnika.

Cerkev ima lesen strop in leseno streho.

Ljubitelji narave se lahko odpravijo po učni poti Grašin.

Učna pot Grašin je dobila ime po bližnjem gradu Grašin.

Učne poti so namenjene učenju in sprehajanju.

Ob učnih poteh so postavljene table,

Na katerih so zapisane poučne informacije o živalih, rastlinah in zgradbah.

Učna pot Grašin je pot skozi gozd.

Pot nas pripelje do ruševin gradu Grašin.

Vodni mož Gestrin

V vodnih vrtincih reke Drave je živel vodni mož Gestrin.

Vodni mož Gestrin je imel sive oči in kuštrave lasje.

Kuštravi lasje so zelo gosti in kodrasti lasje.

Vodni mož je imel tudi dolgo brado.

Namesto nog je imel plavuti.

Vodni mož Gestrin je živel v steklenem gradu.

Stekleni grad je bil na dnu reke.

V steklenem gradu so živele tudi vodne deklice.

Vodne deklice so spremljale Gestrina.

Vodne deklice so rade zapeljevale može,

ki so pluli po reki Dravi.

Možem,

ki so pluli po reki Dravi,

pravimo splavarji.

Vodne deklice so zvale splavarje v vodo

in jih odpeljale na dno reke.

Vodne deklice so imele zelo rade bleščeč nakit.

Splavarji so se pred vodnimi deklicami in Gestrinom rešili tako,

da so sneli prstan z roke,

prstan zavili v ruto

in ruto vrgli v vodni vrtinec.

Nekoč pa je po Dravi plul pogumni Anže.

Anže je srečal vodnega moža Gestrina in vodne deklice.

Anže ni želel sneti prstana z roke.

Vodni mož Gestrin je prijel Anžetov splav.

Anže je skočil v vodo.

V vodi so Anžeta prijele vodne deklice

in ga odpeljale na dno reke Drave.

Anže je utonil.

Nekega dne je na pot po Dravi odšel splavar,

ki je želel prevarati vodnega moža Gestrina.

Splavar si je doma žep napolnil s kamenjem.

Potem je odšel na pot.

Splavar je dolgo plul, preden je srečal vodnega moža Gestrina.

Ko je splavar srečal Gestrina,

je v vodni vrtinec vrgel ruto, polno kamenja.

Vodni mož Gestrin je mislil,

da je ruta polna nakita.

Vodni mož Gestrin se je skupaj z vodnimi deklicami pognal za ruto.

Splavar je plul naprej po reki.

Kmalu so splavarja dohiteli valovi.

Z valovi se je vodni mož Gestrin maščeval.

Vodni mož Gestrin se je maščeval,

ker ga je splavar prevaral.

Splavar se je komaj rešil iz reke Drave.

Prijel se je za vrbovo vejo

in splezal na breg.

Splavar pa ni mogel rešiti svojega splava.

Splav je za vedno izginil v valovih.

MARIBOR

Priredili Tanisa Jahić in Kaja Pšeničnik, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Maribor je lepo mesto.

Maribor so zgradili ob reki Dravi in pod gradom.

Grad je nekoč stal na griču Piramida.

Še danes se na piramidi vidijo ostanki zidov tega gradu.

Tem ostankom rečemo ruševine.

Grad na Piramidi se je imenoval Marchburg.

Mesto je dobilo ime po gradu.

Imenovalo se je Markburg in kasneje Marburg.

Marburg je bilo nemško ime.

Slovensko ime je mestu dal Stanko Vraz.

Mesto je poimenoval Maribor.

Stanko Vraz je bil pesnik.

Slovensko ime Maribor

so začeli uporabljati tudi drugi ljudje.

Maribor nekoč ni bilo tako veliko

in pomembno mesto.

Bilo je mirno in majhno mesto.

Danes je Maribor drugo največje mesto v Sloveniji.

Največje mesto v Sloveniji je Ljubljana.

Maribor obišče veliko turistov.

V Mariboru je veliko cerkva, šol,

restavracij, trgovin in spomenikov.

Spomeniki so kipi narejeni v spomin na neko osebo.

V Mariboru je tudi lepo urejen mestni park.

Slika 35: Maribor (fotografija: Danilo Žmegač)

V parku so različne vrste dreves in trije ribniki.

V parku je tudi Akvarij-terarij.

To je hiša,

v kateri si obiskovalci lahko ogledajo ribe,

kače, kuščarje, pajke in želve.

V Mariboru so muzeji.

V muzejih lahko obiskovalci vidijo,

kako so nekoč živeli ljudje.

V muzeju si lahko ogledamo,

kakšno orožje so imeli nekoč v času vojn in

katere slike in kipi so pomembni za mesto.

Nekoč je bila v Mariboru kuga.

Kuga je bolezen zaradi katere je umrlo veliko ljudi.

Bolezen kugo so v Mariboru uničili

in v zahvalo postavili spomenik.

Spomenik se imenuje kužno znamenje.

Kužno znamenje stoji na glavnem trgu v Mariboru.

Skozi Maribor teče reka Drava.

Čez reko Dravo je zgrajenih več mostov.

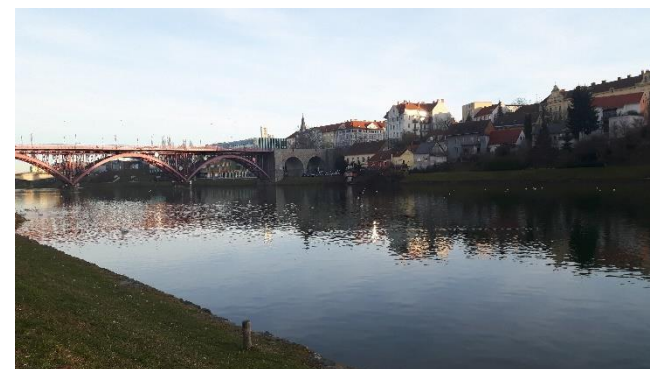
Mariborčani imajo radi reko Dravo.

Po reki Dravi se lahko peljemo s turistično ladjo.

Ladja se imenuje dravska vila.

Ob reki Dravi se lahko sprehajamo

in se vozimo s kolesi.

Slika 36: Reka Drava (fotografija: Kaja Pšeničnik)

Zaradi reke v Mariboru dobro uspevajo rastline.

Dobro uspeva tudi trta.

Trta je rastlina,
na kateri raste grozdje.

Iz grozdja se delajo vino, sok,
rozine, marmelada in grozdni kis.

V Mariboru ob reki Dravi raste najstarejša trta na svetu.

To pomeni,
da je mariborska trta najstarejša v Mariboru,
najstarejša v Sloveniji,
najstarejša v Evropi in
najstarejša na svetu.

Trta je stara več kot 400 let.

Slika 37: Stara trta (fotografija: Kaja Pšeničnik)

Raste na hiši,
ki je bila včasih obzidje.
Obzidje je visok zid,
ki je nekoč mesto varoval pred sovražniki.
V tej hiši lahko kupite spominke in dobra vina.

Danes se del mesta z najstarejšo trto na svetu imenuje Lent.
Lent je najstarejši del mesta Maribor.

Na Lentu vsako leto poleti poteka Festival Lent.
To je glasbena prireditev z veliko koncerti in ognjemetom.
Na festivalu si lahko kupimo hrano in pijačo.
Takrat je ulica ob Dravi polna turistov in obiskovalcev festivala.

Slika 38: Lent (fotografija: Kaja Pšeničnik)

Mariborčani so ponosni na poletni Festival Lent.

V Mariboru so tudi drugi festivali.

Festival Maribor je festival klasične glasbe.

Klasična glasba je vrsta glasbe.

Klasično glasbo igrajo v operah in baletih.

Na Festivalu Maribor nastopajo zelo uspešni glasbeniki.

Festival Stare trte je posvečen najstarejši trti na svetu.

Na tem festivalu oberejo grozdje najstarejše trte na svetu.

Festival Stare trte se konča z Martinovanjem.

Martinovanje je praznovanje Martinovega.

Martinovo je v Sloveniji praznik vina.

V Mariboru poteka eno največjih Martinovanj v Sloveniji.

Vsak oktober poteka v Mariboru Borštnikovo srečanje.

Borštnikovo srečanje je slovenski gledališki festival.

Na tem festivalu podelijo nagrade

za najboljšo slovensko gledališko predstavo

in najboljšega gledališkega igralca.

Čevljarček

Mesto Maribor je imelo nekoč veliko in trdno obzidje.

Obzidja ni bilo mogoče preplezati.

Okrog obzidja so Mariborčani skopali globok jarek.

Kadar so v mesto prišli sovražniki,

so prebivalci Maribora jarek napolnili z vodo.

Šele ko je bil jarek poln vode,

je varoval mesto.

Maribor je bil dobro zavarovan pred sovražniki.

Mariborčani so zato živeli v miru in veselju.

Nikogar se niso bali.

Nekega jutra pa je v mesto pritekel sel.

Sel je bil človek,

ki je v starih časih v mesta prinašal novice.

Podoben poklic je danes poštar.

Sel je bil prestrašen.

Povedal je,

da bo mesto napadla turška vojska.

Turška vojska je bila velika in mogočna vojska.

Vojaki so nosili kapo,
ki se ji reče turban.

Mariborčani so se bali turške vojske.

Vsi so bili prestrašeni.

Ženske so kričale.

Otroci so jokali.

Možje so prijeli za orožje

in branili mesto.

Turška vojska so prišli tako hitro,

da so Mariborčani jarek pozabili napolniti z vodo.

Ker je bil jarek prazen,

Mariborčanov ni varoval pred turško vojsko.

Mariborčani so bili v veliki nevarnosti.

Rešitev je bila samo ena.

Nekdo izmed Mariborčanov mora odpreti zapornice za vodo
in spustiti vodo v jarek.

Zapornice pa so bile izven mesta.

Nihče ni upal iz mesta,

ker je bila zunaj turška vojska.

Končno je iz množice stopil droben mož.

Droben pomeni suh in majhen.

Bil je čevljarček.

Rekel je:

Jaz grem iz mesta odpret zapornice za vodo.

Vsi so bili presenečeni,

da si je upal iz mesta.

Čevljarček se je preoblekel v turška oblačila.

Na glavo si je dal turban.

Pazil je,

da ga nihče ne prepozna,

zato je počakal do noči.

Ko je bilo temno,

je odšel iz mesta.

Hodil je tiho.

In uspelo mu je.

Prišel je do zapornic za vodo

in jih odprl.

Voda je napolnila jarek pred obzidjem.

Veliko Turkov je utonilo v vodi.

To pomeni,

da so umrli v vodi.

Tisti,

ki niso utonili,

so se prestrašili

in so zbežali.

Čevljarček je rešil Maribor,

zato je postal junak.

Junak je tisti,

ki stori zelo pogumno dejanje.

Čevljarček je junak zato,

ker je rešil Maribor pred turškimi sovražniki.

MENGEŠ

Priredili Nina Kramberger in Anja Sovič, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Mengeš je mesto in občina.

Mengeš je blizu Ljubljane.

Ljubljana je glavno mesto Slovenije.

Mengeš je dobil ime po vitezu Mengu.

Mengo je bil iz Nemčije.

Mengeš ima grad.

Grad Mengeš je na hribu Gobavica.

Danes so od gradu ostali samo zidovi.

Grb Mengša so si izmislili Mengeški vitezi.

Mengeški vitezi so imeli svoj žig.

Na žigu sta bila dva trna.

Trna pomenita ribolov.

Vitezi so v prostem času lovili ribe.

Na grbu Mengša sta tudi danes dva trna.

Slika 39: Grb in zastava Mengša

Mestu pravijo glasbeno mesto.

Mengeš je znan po izdelovanju glasbil.

Glasbila delajo v tovarni Melodija glasbil.

Glasbili,

ki jih izdelujejo sta harmonika in kitara.

V Mengšu je kulturno društvo Špas teater.

Špas teater je skupina,

ki izvaja gledališke igre.

Gledališke igre potekajo v kulturnem domu.

Kulturni dom je velika dvorana.

Mengeška godba deluje že veliko let.

Godba je skupina ljudi,

ki igra na glasbila.

Iz Mengša je prihajal tudi Rudolf Maister.

Rudolf Maister je bil vojaški general in pesnik.

Pesnik je tisti,

ki piše pesmi.

MOSTE PRI KOMENDI

Priredili Nina Kramberger in Anja Sovič, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Moste so mesto v občini Komenda.

Skozi Moste pri Komendi teče reka Pšata.

V Mostah pri Komendi so nekoč živeli vitezi.

Ime Komenda pomeni viteška zemlja.

Vitezi so imeli veliko konjev.

V Mostah pri Komendi je še danes veliko konjev.

V Mosteh pri Komendi imajo konjske dirke.

Nekoč so ljudje v Mostah pri Komendi

delali stvari iz gline in lesa.

Imeli so tudi veliko konjev.

V Mostah pri Komendi je cerkev svetega Boštjana.

Nekoč je imela cerkev štiri oltarje.

Dva oltarja sta bila v zvoniku cerkve.

Po potresu, se je cerkev skoraj cela zrušila.

Cerkev so na novo zgradili,

zato je danes manjša.

V Mostah pri Komendi je

veliko kapelic.

Kapela Marije kraljice z dojenčkom je najbolj poznana.

Nekaj let nazaj so jo popravili,

ker je že skoraj propadla.

V Mostah pri Komendi imajo Konjeniško društvo.

V konjeniškem društvu se učijo jahati konje.

V konjeniškem društvu imajo konjske dirke.

Moste pri Komendi imajo svoj grb.

Na grbu je znak Malteških vitezov,

ki so živeli v Mosteh pri Komendi.

Slika 40: Grb kraja Moste pri Komendi

MURSKA SOBOTA

Priredili Nina Kramberger in Anja Sovič, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Murska Sobota je največje mesto v Prekmurju.

Prekmurje je pokrajina.

Murska Sobota je mesto.

Leži v Panonski nižini.

Nižina pomeni,

da so ravna tla in ni hribov.

Ljudje pripovedujejo zgodbo o imenu mesta.

Mesto je dobilo ime po reki Muri in dnevu sobota.

Ljudje so včasih v mestih prirejali sejme.

Sejem je prireditev,

kjer se prodajajo

in kupujejo izdelki.

To so mlečni izdelki, kmetijska orodja

in domača zelenjava.

Sejme so prirejali ob sobotah.

Kraj stoji ob reki Muri.

Ljudje so morali preko reke Mure ob sobotah na sejem.

Tako so kraju šaljivo rekli Murska Sobota.

V Murski Soboti vsako leto prirejajo veliko sejmov.

Najbolj znana sejma sta Miklošev sejem in Trezin sejem.

Murska Sobota ima več osnovnih šol in srednjih šol.

V Murski Soboti so knjižnica, glasbena šola in gledališče.

Murska Sobota ima **dvorec** Rakičan.

Dvorec pomeni grad.

Pred dvorcem je topolov drevored.

Topol je vrsta drevesa.

Drevored je vrsta dreves ob cesti.

V centru mesta stoji kip.

Kip se imenuje Spomenik zmage.

Kip so postavili v spomin na umrle v vojni.

V Murski Soboti je poznana tovarna Pomurske mlekarne.

V podjetju pridelujejo mlečne izdelke.

Mlečni izdelki so mleko, sir, skuta in jogurt.

NAZARJE

Priredili Sergeja Cilenšek in Sara Gačnik, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Nazarje je kraj,

ki leži v zgornjem delu Savinjske doline.

Leži blizu Velenja.

V tem kraju so se ljudje dolgo časa nazaj veliko ukvarjali z lesom.

Podirali so drevesa

in iz njih napravili lesene izdelke.

Tako so v Nazarjah živeli včasih.

V Nazarjah stoji Bohačev kozolec.

Kozolec je lesena stavba za sušenje žita in trave.

Bohačev kozolec je poseben,

ker ima dve nadstropji.

Tudi ni cel iz lesa.

Ni kot navadni kozolec.

Na Bohačevem kozolcu so ljudje sušili seno.

Zdaj tega ne počnejo več.

Pod kozolcem je kmečka tržnica.

Tržnica je prostor,

kjer lahko ljudje prodajajo domače izdelke.

Te izdelke ljudje naredijo doma.

Domači izdelki so marmelada, sir, klobase, jabolka, med, pecivo.

Na tržnici lahko te domače izdelke kupimo.

Zgornji del Bohačevega kozolca je namenjen razstavi ročnih del.

To je prostor,

kjer si lahko ogledamo razne izdelke,

ki so jih ljudje naredili sami.

Izdelke so naredili iz gline, lesa in volne.

Naredili so tudi razne voščilnice in sveče.

Zraven reke Savinje v Nazarjah stoji velik grad.

Imenuje se grad Vrbovec.

Vrbovec se imenuje zato,

ker okoli njega rastejo same vrbe.

Vrba je drevo.

V gradu so v starih časih živeli grofje in vitezi.

Zdaj je v njem muzej gozdarstva in lesarstva.

Muzej je prostor,

kjer hranijo stare predmete.

V njem je prikazano,

kako je včasih potekalo delo v gozdu

in kaj so naredili z drevesi,

ko so jih posekali.

Gozdarstvo je delo,

ki ga opravljajo gozdarji.

Gozdarji žagajo

in podirajo drevesa.

Lesarstvo je delo,

ki ga opravljajo lesarji.

Lesarji iz lesa naredijo razne lesene izdelke.

Leseni izdelki so mize, stoli, ograje, lestve.

V kraju Nazarje imajo vsako leto lesarski praznik.

Ob tem prazniku se ljudje spominjajo časov,

ko sta bili gozdarstvo in lesarstvo najpomembnejši deli v Nazarjah.

Praznik traja 4 dni.

Takrat potekajo razne prireditve o tem,

kako so včasih delali ljudje.

Obiščemo lahko tudi muzej v gradu.

Gozdarstvo in lesarstvo

Dolgo časa nazaj se je v Nazarjah veliko ljudi ukvarjalo z gozdarstvom.

To pomeni,

da so v gozdovih sekali drevesa.

Sekali so s sekirami.

Sekira je orodje,

ki ima lesen ročaj,

na koncu ročaja pa je oster del iz kovine.

Poleti so gozdarji posekali drevesa v gozdu.

Posekana drevesa se imenujejo hlodi.

Gozdovi so bili zelo oddaljeni od domov gozdarjev,

zato so gozdarji od poletja do zime živeli v hišah zraven gozdov.

Te hiše so naredili sami.

Pozimi pa so hlode odvlekli iz gozdov v dolino.

Ko so prišli v dolino,

so morali hlode prenesti čez reko Savinjo.

To so storili tako,

da so hlode odvlekli v reko.

Potem je vsak gozdar stopil na en hlod.

V rokah je držal dolgo palico

in se s pomočjo palice odrival naprej po reki.

To so morali večkrat ponoviti,

saj je bilo posekanih dreves veliko.

Ko so hlode prenesli domov,

so iz njih naredili drva za kurjavo.

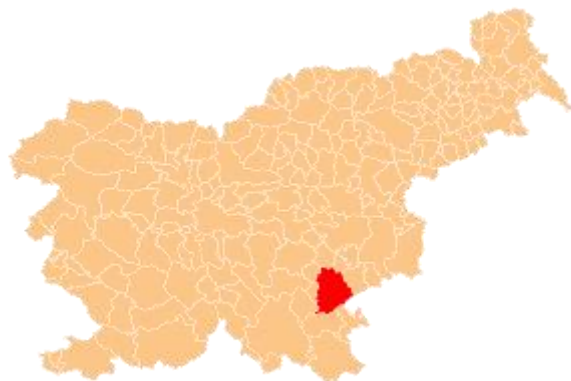
Izdelali so tudi velike debele stebre
in jih uporabili pri gradnji mostov ali streh.

Iz lesa so napravili tudi razne lesene žlice,
kuhalnice, mize, stole, ograje.

Naredili so tudi ročaje za kose,
ki so jih uporabljali za košenje trave.

NOVO MESTO

Priredili Nina Volčanjk in Sanja Vreča, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Novo mesto je kraj.

To je veliko mesto.

Leži ob reki Krki.

V mestu je veliko trgovin,

bolnica, srednje in osnovne šole.

Veliko je tovarn.

Delavci delajo v farmaciji.

Farmacija je tam,

kjer delajo zdravila.

Zdravila so lekadol, aspirin,

kapljice za oči.

Zanimivosti Novega mesta

Novo mesto ima muzej.

Muzej je prostor,

kjer so stari predmeti.

V Novem mestu je tudi cerkev.

Imenuje se cerkev svetega Nikolaja.

To je najlepša cerkev v Sloveniji.

Zelo zanimiv je tudi stari del mesta.

Tam je veliko hiš.

Hiše se držijo skupaj.

Ulice so ozke.

Tam je tudi glavni trg.

Trg je odprt prostor,

kjer so včasih prodajali stvari.

Novo mesto ima grad.

Grad se imenuje Grm.

Kako je Novo mesto dobilo ime

Nekoč sta bila tam reka in gozd.

Potem so ljudje začeli zidati hiše.

Nastalo je mesto.

Ker prej tam ni nihče živel,

je bilo to mesto novo.

Ker je bilo to mesto novo,

so ga poimenovali Novo mesto.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Univerza v Mariboru

Pedagoška fakulteta

Takšno ime je dobilo pred 100 leti.

To je takrat,

ko so živele naše prababice.

NOVA GORICA IN STARA GORA

Priredili Nina Kramberger in Anja Sovič, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Nova Gorica je najmlajše mesto v Sloveniji.

Nova Gorica je v pokrajini Primorska in ob meji z Italijo.

V Italiji je mesto Gorica.

Gorica in Nova Gorica sta povezani.

Med mestoma ni mejnih prehodov.

Nova Gorica je mesto vrtnic in parkov.

Mesto vrtnic pomeni,

da tam raste veliko vrtnic.

Nova Gorica ima veliko palm, kaktusov in figovcev.

Nova Gorica ima osnovne šole, srednje šole in univerzo.

Univerzo obiskujejo študenti.

Na nižjem hribu Kostanjevica sta samostan in cerkev.

Za samostan skrbijo frančiškani.

Frančiškan pomeni duhovnik,

imenovan po svetem Frančišku.

Skozi hrib Kostanjevica vodita dva tunela.

En tunel je za ljudi,

ki se sprehajajo,
drug tunel je za vlake.

Na grbu Nove Gorice je rdeča vrtnica.

Vrtnica predstavlja mladost, lepoto in svežino mesta.

Zastava Nove Gorice je modre in zelene barve.

Barve predstavljajo reko Sočo.

Slika 41: Grb Nove
Gorice

Stara Gora

Stara Gora je kraj blizu Nove Gorice.

V Stari Gori je cerkev Matere božje.

V cerkev so nekoč hodile nune iz Rima.

Rim je mesto v Italiji.

Romarji hodijo molit v cerkev.

Romar je enako kot vernik.

V Stari Gori je VDC.

ORMOŽ

Priredili Polonca Brumen in Mateja Čeh, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Ormož je majhno, lepo in zelo staro mesto.

Mesto Ormož je nastalo na levem bregu Drave.

Leži na vzhodu Slovenije.

Vzhod je tam,

kjer vzhaja sonce.

Ormož se nahaja čisto blizu meje s državo Hrvaško,
ki je sosednja država Slovenije.

Med državo Hrvaško in Ormožem teče reka Drava.

Ormož je prazgodovinsko mesto.

To pomeni,

da je zelo staro mesto.

Našli so zelo veliko arheoloških najdb.

Arheološke najdbe so stvari,

ki so jih ljudje uporabljali nekoč.

Mestu Ormož so najprej dali ime Holermus.

Ptujski gospodje so tukaj zgradili grad,

da je mesto branil pred sovražniki.

Ptujski gospodje so bili ljudje,

ki so bili zelo bogati.

Zraven gradu so naredili velik in lep park,

ki si ga lahko še vedno ogledamo.

V parku je veliko različnih dreves, rož in poti,

kjer se lahko sprehajamo.

Danes je v gradu muzej.

Na gradu se lahko tudi poročimo.

Eden izmed Ptujskih gospodov je bil graščak Friderik.

On je mestu podaril mestne pravice.

Mesto Holermus so zato preimenovali v Friedau.

Sedaj se mesto imenuje Ormož.

Slika 42: Grad v Ormožu (fotografija:
Tjaša Jerebič)

V mestu Ormož so že nekoč prirejali sejme.

Na sejmu ljudje prodajajo različne stvari.

Te sejme še vedno prirejajo vsako leto.

Največja sejma v Ormožu sta Cvetni sejem in Martinov sejem.

Martinov sejem je 11. novembra vsako leto,

na praznik svetega Martina.

To je takrat,

ko se mošt spremeni v vino.

Mošt priteče iz grozdja,

ko ga stiskamo,

nato pa iz mošta nastane vino.

Ormož je zelo znan po vinogradih.

Imenujejo jih Jeruzalemsko-Ormoške gorice.

Gorice pomenijo isto kot vinograd.

Najbolj znana šega v Ormožu je trgatev.

Šega pomeni,

da se ponavlja vsako leto.

Slika 43: Jeruzalemsko-Ormoške gorice (fotografija: Andreja Pongračič)

V Ormožu trgatvi pravijo bratva.

Na Bratvi se trga grozdje.

Grozdje nosijo v putah v klet.
Putja je velika posoda,
ki se nosi na hrbtu,
v njo pa dajo grozdje.
V kleti stiskajo grozdje,
da iz njega nastane mošt,
ki se nato spremeni v vino.

Slika 44: Grozdje (fotografija: Tjaša Jerebič)

POSTOJNA

Priredili Tanisa Jahić in Kaja Pšeničnik, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Postojna je mesto.

Leži v jugozahodnem delu države Slovenije.

Postojna je meja med primorskim in celinskim svetom.

Primorski svet je svet pri morju in blizu morja.

Celinski svet je svet,

ki v svoji bližini nima morja.

Postojna ima veliko znamenitosti,
zato jo obiše veliko turistov iz celega sveta.

Znamenitost je nekaj znanega, nenavadnega in posebnega.

Največ turistov si ogleda Postojnsko jamo in predjamski grad.

Postojnska jama

Postojnska jama je naravna znamenitost.

Naravna znamenitost pomeni,

da je v naravi nekaj posebnega, lepega,

kar je naredila narava sama.

Postojnska jama je najbolj znana jama v Sloveniji.

Poznajo jo tudi po celem svetu.

Slika 45: Postojnska jama (fotografija: slotrip.si)

Taki znamenitosti rečemo svetovna znamenitost.

V postojnski jami lahko vidimo kapnike.

Kapnik je kot kip,

ki ga naredi narava sama.

Kapniki nastanejo iz kapljic vode.

V kapljicah vode so tudi majhni delci,

ki jih ne vidimo.

Ti majhni delci se nalagajo en na drugega

in tako nastaja kapnik.

Kapniki rastejo zelo počasi.

Zrastejo nekaj milimetrov na leto

in nekaj centimetrov na tisoč let.

V Postojnski jami lahko vidimo tudi zelo visoke kapnike.

Kapniki so različnih oblik.

Nekateri kapniki visijo iz stropa.

Rečemo jim stalaktiti.

Nekateri kapniki pa rastejo navzgor iz tal

in jim rečemo stalagmiti.

Ko se srečata dva kapnika,

eden iz stropa in drugi iz tal,

nastane kapnik steber.

Postojnska jama je dolga dvajset kilometrov.

to pomeni,

da je zelo dolga.

Naredila jo je reka Pivka.

Reka Pivka je ponikalnica.

Ponikalnica je reka,
ki izgine s površja
in se spet vrne na površje.

Postojnsko jamo so odkrili že zelo dolgo nazaj.

Luka Čeč je odkril najzanimivejše rove.

Luka Čeč je bil jamski vodnik.

Rove si lahko ogledajo tudi turisti.

Jamski delavci so včasih po jami hodili peš.

Ker je jama zelo velika,

so v njej zgradili železnico.

Delavci so se nato po jami lahko vozili z vlakom.

Tudi turisti si del jame lahko ogledajo iz majhnega vlaka.

Luka Čeč je v Postojnski jami našel prvo žival.

Tej podzemni živali rečemo hrošček drobnovratnik.

V Postojnski jami živi še ena podzemna žival.

Rečemo ji človeška ribica.

Njena barva kože je podobna človeški koži,
zato ji rečemo človeška ribica.

Ljudje so včasih mislili,
da je človeška ribica zmajev mladič.

Brez hrane zdrži več let.

Živi okoli sto let.

Človeška ribica je zelo redka in ogrožena vrsta živali.

Slika 46: Človeška ribica (fotografija:
Zeleni kras)

Zmaj v Postojnski jami

Nekoč je v Postojnski jami živel strašen zmaj.

Velikokrat je bil lačen.

Kadar je bil lačen,

je tulil.

Tuliti pomeni glasno kričati.

Ker so ljudje slišali zmajevo kričanje,

so mu prinašali hrano.

Prinesli so mu različne živali,

na primer koze in teleta.

Tele je kravji mladič.

Zmaj je moral veliko pojesti,

da se je nasitil.

Ker je toliko pojedel,

ga ljudje niso marali.

Velikokrat so razmišljali,

kako naj se zmaja znebijo.

Nekega dne so ljudje srečali pastirja.

Ime mu je bilo Jakob.

Jakob je bil zelo prebrisan.

Prebrisan pomeni,

da je zelo iznajdljiv in pameten.

Ljudje so Jakoba prosili za pomoč.

Ljudje so želeli,

da Jakob ubije zmaja.

Pastir Jakob se je domislil,

kako bo ubil zmaja.

Jakob je ukazal,

da morajo ubiti tele.

Teletu so morali sleči kožo.

Nato so morali v telo teleta dati živo apno.

Živo apno je snov,

ki je narejena iz apnenca.

Apnenec je kamnina.

Kamnina je snov,

ki gradi kamen.

Živo apno je podobno zelo močni soli.

Če pride v stik z vodo, zelo močno reagira

in se spreminja.

Naslednji dan je zmaj postal lačen.

Začel je tuliti.

Ljudje so mu prinesli hrano,

ki je bila vaba.

Vaba pomeni,

da nekaj nastaviš z namenom,

da nekaj ujameš.

Ljudje so želeli ujeti zmaja.

Za vabo pa so imeli hrano.

Hrana je bilo tele,

ki je imelo v sebi živo apno.

Tele, napolnjeno z živim apnom, so ljudje vrgli v prepad.

Zmaj se je pognal za hrano v prepad

in pojedel celo tele,

skupaj z apnom.

Ko je pojedel hrano,

je postal žejen.

Zmaj je skočil v vodo,

da bi se napil.

Nenadoma pa je zmaj dobil bolečine.

Bolečine je dobil,

ker se je zastrupil z apnom,

ki ga je pojedel s teletom.

Začel je divjati

in rjoveti.

Rjoveti pomeni močno kričati.

Zmaju se je iz ust kadil dim.

Za bolečine in dim je bilo krivo živo apno v teletu.

Ker je zmaja zelo bolelo,
se je dvignil iz vode.

S kremplji je popraskal po skali.

Padel je v prepad in umrl.

Še danes lahko na skali vidimo sledi zmajevih krempljev.

Ljudje so bili rešeni groznega zmaja.

Iz zmajeve kože so pastirju Jakobu naredili torbo.

Preostalo zmajevo kožo so nato porabili,

da so tudi sebi naredili torbe.

Zaradi tega ljudem,

ki živijo v Postojni,

še danes rečemo torbarji.

PORTOROŽ

Priredili Nina Volčanjk in Sanja Vreča, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Portorož je naselje ob morju.

Naselje je prostor s hišami.

Portorož je pomemben kopališki in zdraviliški kraj.

V Portorožu je razvit turizem.

To pomeni,

da veliko ljudi pride v Portorož na počitnice.

Portorož ima veliko hotelov,
da lahko gostje tam prespijo.

V Portorožu je pristanišče.

Pristanišče je tam,

kjer so zasidrane ladje.

V Portorožu ljudje delajo v gostilnah in hotelih.

Veliko je tudi tovarn.

Znana tovarna je Droga Portorož.

Droga Portorož je tovarna,

ki dela hrano.

Zanimivosti Portoroža

V Portorožu si lahko pogledamo nastope v Avditoriju Portorož.

Avditorij je prostor,

kjer se dogajajo zabave in nastopi.

Lahko obiščemo portoroško plažo.

Na plaži se lahko kopajo otroci in odrasli.

Zelo znane so tudi Sečoveljske soline.

Soline so prostor,

kjer pridobivajo sol iz morja.

Sečoveljske soline so največje soline v Sloveniji.

Slika 48: Soline (fotografija: Iztok Škornik)

Slika 47: Pridobivanje soli (fotografija: Iztok Škornik)

PTUJ

Priredila Mateja Čeh, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Ptuj je lepo mesto.

Ptuj je tudi zelo staro mesto.

Je eno najstarejših mest v Sloveniji.

To pomeni, da je mesto Ptuj starejše od ostalih mest v Sloveniji.

Kako je mesto Ptuj dobilo ime

Nekoč je Ptuj imel več imen.

Najbolj znano ime Ptuja je Poetovio.

To se izgovori Petovio.

Nekoč se je mestu Ptuj reklo tudi Petavia ali Patavia.

To pomeni kraj na ravnem delu.

To ime so si zapomnili s pripovedovanjem.

To ime so mestu dali Kelti.

Kelti so staro ljudstvo.

Staro ljudstvo so ljudje,
ki so nekoč živeli na Ptujju.

Ptujski grad

Slika 49: Ptujski grad (fotografija: Mateja Čeh)

Na Ptujju je grad.

Reče se mu **Ptujski grad**.

Grad je velika hiša z obzidjem.

Obzidje je varovalni zid.

Slika 50: Obzidje na ptujskem gradu (fotografija: Mateja Čeh)

V gradu so nekoč živeli graščaki.

Graščaki so bili bogati ljudje in lastniki gradu.

Grad stoji na Grajskem griču.

Grič je mali hrib.

Grad ima tudi podzemne rove.

Podzemni rovi so hodniki pod zemljo.

V gradu je **muzej**.

V muzeju lahko vidimo,

kako so ljudje nekoč v gradu živeli.

Vidimo lahko kaj so nekoč imeli, staro pohištvo, orožje in glasbila.

Vidimo lahko stare slike oseb.

Ogledamo si lahko tudi konjušnico.

Konjušnica je hlev,

kjer so graščaki imeli konje.

Ptuj ima poleg gradu na griču še **mali grad** pod gričem.

V njem je knjižnica.

Skozi Ptuj teče **reka Drava**.

Reka Drava ima več mostov.

Po reki Dravi se lahko peljemo z ladjico.

Reka Drava je na enem delu široka.

Ptujčani so na tem delu naredili največje umetno jezero v Sloveniji.

Umetno jezero je naredil človek.

Ptujčani temu jezeru rečejo Ptujsko morje.

Slika 51: Ptujsko morje (fotografija:
Mateja Čeh)

Zgodba o stolpni uri

Graščaki, ki so živeli na Ptujskem gradu,
so bili bogati ljudje.

Graščaki so bili skregani z ljudmi v mestu Ptuj.

Ko so ljudje v mestu gradili stolpno uro,
graščaki za uro niso hoteli plačati denarja.

Na tisto stran stolpne ure,
ki gleda proti Ptujskemu gradu,
ure niso vgradili.

Tako graščaki iz Ptujskega gradu niso mogli videti,
koliko je ura.

Stolpna ura v mestu Ptuj stoji na Slovenskem trgu.

Slika 52: Stolpna ura
(fotografija: Mateja Čeh)

Ob stolpu je Orfejev spomenik iz kamna.
Orfejev spomenik je bil nekoč nagrobni kamen.

Ob stolpni uri je tudi gledališče.
Zraven je še cerkev.
V cerkvi je kip svete Marije.
V cerkvi je tudi kip svetega Jurija.
Sveti Jurij je božji človek in varuh mesta Ptuj.

Nekoč so bile hiše v mestu Ptuj lesene.
Velikokrat so zgorele.
Ljudje so zato prosili, naj jih pred požari varuje sveti Florijan.
Tudi on je varuh mesta in gasilcev.
Na mestnem trgu sredi mesta stoji kip svetega Florijana.

Slika 53: Orfejev
spomenik
(fotografija: Mateja
Čeh)

Kip je iz kamna.

Tam je tudi občina, v njej dela župan mesta Ptuj.

Občina se imenuje mestna hiša.

Grb mesta Ptuj je znak mesta in ga lahko vidite na sliki.

Zanimivosti o Ptuj

Ptuj ima tudi toplice.

V toplicah so bazeni.

Bazeni so v zaprtem prostoru in zunaj.

V enem bazenu so vsako uro valovi, kot na morju.

Slika 54: Grb
mesta
(fotografija:
Mateja Čeh)

V toplicah so tudi tobogani in skakalnice.

Če smo lačni, lahko v toplicah kupimo kaj za jesti.

Kupimo lahko tudi sladoled.

Na Ptuju je tudi pustovanje.

Pustovanje je zelo star običaj.

Običaj se ponavlja vsako leto.

Takrat se oblečemo v maske.

Kurent je pustna maska.

Poznamo več različnih kurentov.

Najbolj znan je ptujski kurent.

Na Ptuju mu pravijo korant.

S sabo vedno nosi palico.

Palici rečemo ježevka.

Zavita je v kožo od ježa.

Korant je oblečen v ovčji kožuh.

To je koža od ovce.

Okoli pasu ima verigo.

Na verigi so kravji zvonci in robčki.

Tako se ga sliši že na daleč.

Slika 55: Korant
(fotografija: Mateja Čeh)

Robčki so iz blaga.

Dekleta dajo robčke korantom.

Korant ima obute pisane nogavice.

Na glavi nosi masko polno perja in pisanih trakov.

To masko imenujemo korantova kapa.

Namesto nosu ima rilec.

Iz ust mu visi dolg rdeč jezik.

Korant odganja zimo in slabe stvari.

Zimo odganja s skakanjem.

S skakanjem vabi pomlad.

Korant je lahko vsak.

Slika 56: Korantova kapa (fotografija: Mateja Čeh)

RAVNE NA KOROŠKEM

Priredili Tanisa Jahić in Kaja Pšeničnik, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Ravne na Koroškem so mesto v Mežiški dolini.

Mežiška dolina se imenuje po reki Meži.

Reka Meža teče skozi mesto Ravne na Koroškem.

Ravne na Koroškem so se nekoč imenovali Guttenstein ali Guštanj.

Guttenstein je bilo nemško ime,

Guštanj pa slovensko ime.

Guštanj takrat še ni bil mesto,

bil je trg.

Trg je naselje,

ki je manjše od mesta.

Ko so se trgi razvijali in večali,

so nastala mesta.

Za Guštanj je bila zelo pomembna železarna.

Železarna je tovarna s kovinami.

V železarni je delalo veliko ljudi.

Guštanj je zato postal mesto.

Ljudje so mesto poimenovali Ravne na Koroškem.

Na Ravnah si lahko ogledamo različne znamenitosti.

V spomin na staro železarno je danes na Ravnah muzej železarstva.

Posebnost Raven na Koroškem so umetniški kipi,

ki so narejeni iz kovin.

Na Ravnah je več kot 30 umetniških kipov.

Kipi so del razstave,

ki se imenuje Forma viva.

Forma viva pomeni živa oblika.

Kipi so postavljeni po celem mestu.

Na Ravnah na Koroškem je živel Prežihov Voranc.

Prežihov Voranc je bil pisatelj.

Prežihov Voranc je napisal veliko knjig.

Zelo poznana je zgodba Solzice.

V okolici Raven na Koroškem si lahko ogledamo
rojstno hišo Prežihovega Voranca.

Rojstna hiša je hiša,
v kateri se je človek rodil.

Rojstna hiša Prežihovega Voranca se imenuje Prežihova bajta.

Prežihova bajta je spominski muzej Prežihovega Voranca.

Poleg Prežihove bajte stoji tudi kip Prežihovega Voranca.

Ravne so znane tudi po dobrem jazzu.

Jazz se prebere džez.

Jazz je vrsta glasbe.

Celo leto v Ravnah potekajo koncerti jazzu.

V oktobru je v Ravnah tudi Festival slovenskega jazzu.

Glasbila v jazz skupini so saksofon, kontrabas, klavir in bobni.

Okoli Raven na Koroškem je lepa pokrajina.

Veliko je gozdov in travnikov.

Nad Ravnami je planina Uršlja gora.

Na Uršljo goro hodi veliko pohodnikov.

Pod Uršljo goro je jezero.

Jezero se imenuje Ivarčko jezero.

V jezeru lahko lovimo ribe.

Kako je nastala cerkev svete Uršule na Uršlji gori

Na Uršlji gori stoji cerkev.

Cerkev je posvečena sveti Uršuli.

Kjer danes stoji cerkev,

je bilo nekoč jezero.

V jezeru je prebival Povodni mož.

Sveta Uršula je v tem času iskala mesto,

na katerem bi stala njena cerkev.

Uršuli je bilo všeč na hribu Plešivec.

Plešivec se danes zaradi Uršule imenuje Uršlja Gora.

Uršuli se je najlepše zdelo na mestu,

kjer je bilo jezero Povodnega moža.

Sveta Uršula je prosila Povodnega moža,
da jezero odpelje drugam.

Povodni mož se je na Plešivcu dolgočasil,
zato je bil z Uršulino prošnjo zadovoljen.

Povodni mož ni vedel,
kako bo preselil jezero.

Zato se je Povodni mož spremenil v pastirja
in šel prosit kmeta za pomoč.

Kmet je imel pastirja za norega.

Pastir je kmetu povedal,
da je v resnici Povodni mož.

Kmet pastirju ni verjel.

Kmet je naslednje jutro šel zgodaj v hlev.

Njegovih bikov ni bilo nikjer.

Kmet se je razjezil

in se odpravil do jezera.

Jezero je bilo manjše kot prejšnji dan.

Kmet je pomislil,

da ja pastir mogoče res Povodni mož.

Drugo noč se je kmet skrtil v hlev.

Kmalu je v hlev vstopil Povodni mož.

Povodni mož je zaklical:

Hej, bika!

Bika sta pritekla k Povodnemu možu.

Takrat se je oglasil kmet:

Kdo ti je dovolil vzeti moja bika?

Povodni mož je kmetu povedal,

da ga je sveta Uršula prosila,

da prestavi jezero.

Zaradi svete Uršule je kmet Povodnemu možu dovolil vzeti bika.

Ko je Povodni mož končal s prestavljanjem jezera,

je kmet na vsakem bikovem rogu našel mošnjo zlata.

Mošnja zlata je bila zahvala Povodnega moža.

Povodni mož se je kmetu zahvalil za bika,

ki sta pomagala seliti jezero.

Naslednji dan so na mestu,

kjer je bilo nekoč jezero,

Ijudje našli sliko svete Uršule.

Slika je bila znak,

da sveti Uršuli na tem mestu zgradijo cerkev.

Od takrat se gora Plešivec imenuje tudi Uršlja gora.

Cerkev svete Uršule je bila zgrajena v 16. stoletju.

To je dolgo časa nazaj.

Cerkev svete Uršule je najvišje ležeča cerkev v Sloveniji.

To pomeni,

da nobena cerkev v Sloveniji ne leži višje od cerkve svete Uršule.

RUŠE

Priredili Tanisa Jahić in Kaja Pšeničnik, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Ruše so mesto v dolini reke Drave.

Ruše so malo mesto.

Središče Ruš je nastalo ob cerkvi.

Cerkev se imenuje Cerkev Marijinega imena.

Nekoč je na tem mestu stala kapelica.

Kapelico je obiskovalo veliko romarjev,

zato so ljudje zgradili cerkev.

Romarji so verni ljudje,

ki hodijo do cerkev in kapelic.

V Rušah je tudi športni park.

Športni park Ruše je namenjen domačinom in turistom.

V Športnem parku Ruše so bazeni, fitnes, kegljišče in zunanja igrišča.

Turisti lahko v okolici Ruš uživajo tudi v naravi.

Veliko ljudi obišče Gozdni rezervat Šumik.

To je gozd,

v katerem človek ne sme sekati dreves,

graditi hiš ali puščati smeti.

Gozdni rezervat Šumik je zato zelo lep gozd.

Skozi Gozdni rezervat Šumik teče potok.

Potok se imenuje Lobnica.

Potok Lobnica je eden največjih pohorskih potokov.

Na potoku Lobnica sta dva slapova.

Slapova se imenujeta Veliki in Mali Šumik.

V Rušah je nekoč živel pesnik.

Pesniku je bilo ime Janko Glazer.

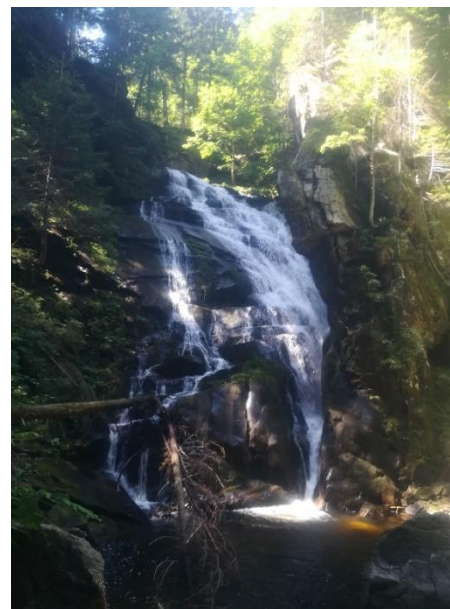
Pesnik Janko Glazer je napisal veliko pesmi.

Po pesniku Janku Glazerju se danes imenuje osnovna šola v Rušah.

Osnovno šolo Janka Glazerja obiskujejo otroci,

ki živijo v Rušah in okolici.

V bližini Ruš stoji grad.

Slika 57: Veliki Šumnik
(fotografija: Danijel Vimer)

Grad se imenuje **grad Fala**.

Grad Fala je bil nekoč samostan.

V gradu Fala je bila nekoč tudi šola.

Veliko študentov je študiralo v šoli na gradu Fala.

Danes lahko grad Fala obišejejo turisti.

Turisti si lahko ogledajo notranjost gradu Fala.

Po ogledih lahko turisti poskusijo hrano,

ki so jo v starih časih jedli služabniki na gradu.

Zaljubljeni se lahko na gradu Fala tudi poročijo.

V Rušah je tudi veliko kulturnih prireditev.

Kulturne prireditve so koncerti, nastopi, gledališke igre.

Veliko kulturnih prireditev se v Rušah dogaja v letnem gledališču.

Letno gledališče v Rušah je gledališče na prostem.

Obiskovalci imajo radi letno gledališče v Rušah,
ker je gledališče sredi narave.

Obiskovalci lahko nastope gledajo na svežem zraku.

Letno gledališče je najbolj polno avgusta.

Avgusta je v Rušah festival.

Festival se imenuje Letni oder Ruše.

Festival Letni oder Ruše obiskovalcem ponuja različne stvari.

Veliko je koncertov, gledaliških predstav, razstav in različnih delavnic.

Zgodba o krčmi blizu potoka Lobnica

Blizu potoka Lobnica je nekoč stala krčma.

Krčma je gostilna,

v kateri se streže samo pijača.

O krčmi se je nekoč pripovedovala grozljiva zgodba.

Grozljivo zgodbo je slišal tudi mladenič.

Mladenič je bil sin krčmarja.

Krčmar je lastnik krčme.

Sin je od doma odšel že pred mnogimi leti.

Sin že zelo dolgo ni videl svojega očeta.

Sin se je odločil obiskati očeta in njegovo krčmo.

Želel je videti,

če se v krčmi res dogajajo grozljive stvari.

Mladenič je prišel v krčmo.

Odločil se je,

da v krčmi prenoči.

V krčmi je streglo dekle.

Dekle je mladeniču reklo:

Pazi,

da se ti ne zgodi kaj hudega.

Mladenič je poslušal nasvet dekleta.

V posteljo je položil lutko.

Mladenič je lutko zavil v odejo.

Mladenič je nato sedel na stol poleg postelje.

Potem se je zgodilo nekaj grozljivega.

Nad posteljo je bila slika.

Slika se je odmaknila.

Iz odprtine za sliko je prišla roka.

Roka je držala nož.

Roka je z nožem večkrat zabolala lutko.

Mladenič je bil prestrašen.

Zgrabil je meč in odsekal roko,

ki je prišla iz odprtine za sliko.

Zaslišal se je krik.

Potem se je slika vrnila na svoje mesto.

Mladenič je zaspal.

Zjutraj je mladenič želel govoriti s krčmarjem.

Mladeniču je dekle reklo,

da je krčmar bolan.

Mladenič je vztrajal,

da želi videti krčmarja.

Mladenič je odšel v krčmarjevo sobo.

Krčmar je prepoznal mladeniča.

Krčmar je videl,

da je mladenič njegov sin.

Sin se je želel rokovati s svojim očetom.

Oče je sinu ponudil levo roko.

Ljudje pa se rokujemo z desno roko.

Sin je zato želel,

da mu oče ponudi desno roko.

Oče ni imel izbire

in je sinu ponudil desno roko.

Očetova desna roka je bila zavita v povoje.

Povoji so bili krvavi.

Očetova roka je bila ranjena od sinovega meča.

Sin je ugotovil,

da ga je želel umoriti lastni oče.

Sin je videl,

da se v krčmi res dogajajo grozljive reči.

Sin se je poslovil od očeta.

Sin se nikdar več ni vrnil v krčmo.

RIBNICA

Priredili Tanisa Jahić in Kaja Pšeničnik, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Ribnica je mesto v Sloveniji.

Ribnica leži na polju,

ki se imenuje Ribniško polje.

Ribniško polje leži med dvema gorama.

Vzpetini se imenujeta Mala gora in Velika gora.

Skozi Ribnico teče ponikalnica Bistrica.

Ponikalnica je reka,
ki izgine iz površja v zemljo.

V Ribnici si lahko ogledamo različne stvari.

Na glavni ulici Ribnice stoji cerkev.

Cerkev je posvečena svetemu Štefanu.

V mestu si lahko ogledamo kulturni dom.

Na sosednjem bregu stoji grad.

Grad se imenuje grad Ribnica.

Grad je bil med drugo svetovno vojno požgan.

Kasneje so ga delno obnovili.

V gradu je danes muzej obrti.

Obrt je dejavnost,

ko obrtniki izdelujejo različne izdelke.

Izdelke izdelujejo s pomočjo svojih rok.

Pri svojem delu ne uporabljajo veliko strojev,

zato izdelajo manj izdelkov kot jih naredijo tovarne.

Takšna obrt je v Ribnici izdelovanje suhe robe.

Suha roba so izdelki iz lesa.

Ribničani svojih izdelkov nekoč niso smeli prodajati.

Vse se je spremenilo leta 1492.

Takrat je živel cesar Friderik Tretji.

Friderik Tretji je podpisal listino.

Prebivalci Ribnice so nato lahko prodajali svoje izdelke.

Izdelovanje suhe robe je zelo pomembna obrt Ribnice.

Poleg obrti se Ribničani ukvarjajo s predelavo lesa.

Nekateri prebivalci izdelujejo stavbno pohištvo.

Stavbno pohištvo so okna, vrata, žaluzije in rolete.

Drugi prebivalci se ukvarjajo s kovinarstvom.

Kovinarstvo je dejavnost,

ki se ukvarja z oblikovanjem kovin.

Ribnica včasih ni bila mesto.

Ribnica je postala mesto leta 2006.

V Ribnici vsako prvo nedeljo v septembru organizirajo sejem.

Imenuje se Ribniški sejem suhe robe in lončarstva.

Na glavni ulici prebivalci Ribnice postavijo stojnice.

Na stojnicah pokažejo svoje izdelke.

Pokažejo izdelke suhe robe in lončarske izdelke.

Tako se Ribničani predstavijo z izdelki,

ki so značilni za Ribnico in njeno okolico.

Sodelujejo pa tudi drugi prebivalci Slovenije.

Na sejmu se predstavijo z izdelki domačih obrti.

Turisti si lahko na sejmu ogledajo,

kako se razstavljeni izdelki naredijo.

Kako je Ribnica dobila ime

Ribnica je bila nekoč veliko jezero.

V jezeru je živel veliko rib.

Ribe so bile velike in majhne.

Med njimi je živel tudi zlata ribica.

Bila je zelo lepa.

V Veliki gori je živel velikan.

Velikan je zelo velik človek.

Velikan je bil zelo močan.

Podnevi je spal,

ponoči pa je lovil ribe na jezeru.

Zlata ribica mu je pri lovu pomagala.

Pomagala mu je tako,

da mu je svetila.

V Suhi krajini ni bilo vode.

Ljudje so zato hodili po vodo k jezeru.

Nekoč so prišli po vodo.

Ko so zajeli vodo,

so z njo zajeli tudi zlato ribico.

Ljudje so zlato ribico vrgli med kamenje.

Zlata ribica je tam okamenela.

Velikan se je zbudil iz spanja.

Odšel je loviti ribe k jezeru.

Vendar zlate ribice ni bilo,

da bi mu svetila.

Iskal jo je,

a je ni našel.

Velikan se je strašno razjezil.

Lomil je stene

in jih metal v jezero.

Metal je tudi drevesa in grmovje.

V jezeru so zato nastale velike jame.

V te jame je odtekala voda.

Jezero je tako izginilo.

Ribe so ostale na dnu jezera.

Zaradi pomanjkanja vode so ribe umrle.

Ljudje so začeli prihajati z vozovi.

Na vozove so nalagali ribe.

Zato je ta kraj dobil ime Ribnica.

Zaradi tega dogodka ima Ribnica v grbu naslikano ribo.

Riba predstavlja ribištvo.

Ribištvo pomeni lovljenje rib.

Prvi ljudje,

ki so živeli v Ribnici,

so bili verjetno ribiči.

Zato so se nekoč prebivalci Ribnice imenovali Ribičani.

Iz tega imena se je nato za prebivalce Ribnice razvilo ime Ribničani.

Slika 58: Grb Ribnice

RADOVLJICA

Priredili Tanisa Jahić in Kaja Pšeničnik, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Radovljica je slovensko mesto,
ki ima največ sončnih dni.

Leži v pokrajini,
ki ji rečemo Gorenjska.

Mesto Radovljica je na Gorenjskem.

Gorenjska je pokrajina v Sloveniji.

Radovljica ima čudovito srednjeveško mestno jedro.

Srednjeveško pomeni,

da je zelo staro.

V Radovljici si lahko ogledamo številne muzeje in galerije.

Radovljica ima kar deset muzejev.

Najbolj znana muzeja sta Čebelarski muzej in Kovaški muzej.

Radovljica je znana po umetniškem kovaštvu.

Umetniško kovaštvo je oblikovanje železa.

Železo oblikuje oblikovalec in kovač.

Umetniški kovaški izdelki so kovano okrasje, kovane dvoriščne ograje,

kovani žebliji, železne naoknice z detajli.

Najbolj znan umetniški kovač je Jože Bertoneelj.

Sodeloval je tudi s priznanim arhitektom Jožetom Plečnikom.

Dela Jožeta Bertoneelja si lahko ogledamo v Kovaškem muzeju v Kropi.

V Radovljici je zelo znan Linhartov trg.

Linhartov trg je dobil ime po Antonu Tomažu Linhartu.

Anton Tomaž Linhart je bil zgodovinar in dramatik.

Dramatik je pisatelj,

ki piše besedila za dramske igre.

V Radovljici si lahko ogledamo tudi Linhartovo rojstno hišo.

Rojstna hiša je hiša,

kjer se človek rodi.

Radovljica ima veliko lokalov in restavracij.

Restavracije strežejo tudi tipične slovenske jedi.

Takim jedem rečemo posebna slovenska hrana.

Tradicionalne slovenske jedi so divjačina, domači štruklji,
potica, krvavice, pečenice in zelje.

Tradicionalna jed je tudi lectovo srce.

Lectovo srce je pecivo.

Glavna sestavina tega peciva je med.

Pecivo je tradicionalno okrašeno.

Lectovo srce je ljubezensko darilo.

Lectovo srce okrasijo z ogledalci, verzi in sličicami.

Srce je simbol ljubezni.

Rdeča barva je simbol strasti.

Ogledalce na srčku je bilo zato,
da se je dekle lahko občudovalo.

Takšen lect še danes izdelujejo v gostilni v Radovljici.

Gostilna se imenuje Lectar.

Danes imajo v kletih gostilne živi muzej.

To pomeni,

da si turisti lahko v živo ogledajo,

kako se izdelujejo lectova srca.

V Radovljici izdelujejo tudi čokolado.

Čokolada se imenuje Gorenjka.

Izdelujejo jo že več kot 90 let.

Domačini vsako leto priredijo festival čokolade.

Takrat izdelajo čokolado velikanko.

Čokolada je tako težka,

kot je staro podjetje.

Če se želimo v Radovljici razgibati,

se lahko sprehodimo na grad.

Grad se imenuje Pusti grad.

Pustemu gradu rečejo tudi Lipniški grad.

Do gradu vodi naravoslovna učna pot.

To pomeni,

da so ob poti postavljene informacijske točke.

Na informacijskih točkah so napisane informacije.

Informacijske točke turistu predstavijo zgodovino Radovljice.

Na informacijskih točkah so zapisane tudi gozdne zanimivosti.

Legenda o Lipniškem gradu

Na Lipniškem gradu je živel grof Friderik Tretji.

Imel je ženo,

ki ji je bilo ime Margaret.

Margaret je bila zlobna ženska.

Zlobna pomeni,

da je namerno povzročala trpljenje in težave.

Margaret je svojega moža Friderika Tretjega zastrupila.

Zastrupila ga je s strupenim jabolkom.

Friderik Tretji je umrl.

Grofica Margaret je bila zaradi svoje zlobe kaznovana.

Kaznovana je bila tako,

da je bila spremenjena v grozno kačo.

Kača je morala nositi na glavi zlato krono.

Kača z zlato krono še danes lazi po gradu.

Legenda o skrivnem rovu v Pustnem gradu

Vsak pravi grad ima skrivni rov.

Rov je daljši prostor pod zemeljskim površjem.

Tudi Pusti grad ima skrivni rov.

Skrivni rov naj bi potekal pod reko Savo.

Skrivni rov naj bi povezoval Pusti grad in Radovljico.

RADEČE

Priredili Sergeja Cilenšek in Sara Gačnik, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Mesto Radeče leži blizu mesta Celje.

Mimo Radeč teče reka Sava.

V Radečah stoji velika in stara graščina.

To je podobno kot grad,

le da je graščina manjša.

Prostori v graščini so veliki.

Gračina se imenuje Novi dvor.

V njej je prevzgojni dom za mladostnike.

To pomeni,

da tam živijo otroci,

ki so bili zelo poredni.

Storili so hude prekrške.

Prekršek pomeni,

da so naredili nekaj,

česar ne bi smeli.

Hud prekršek je,

če ukradeš kak predmet,

tepeš in žališ druge

ali jemlješ droge.

Ukrasti predmet pomeni,

da ga vzameš

in ga ne vrneš več.

Otroci v prevzgojnem domu so stari manj kot 18 let.

Delavci v prevzgojnem domu otroke učijo,

da ne smejo krasti,

tepsti in žaliti drugih

ter jemati drog.

Nad reko Savo stoji star zelen železni most.

Včasih je bila to edina pot čez Savo.

Sedaj je namenjen le pešcem in kolesarjem.

Dolgo nazaj je bilo v Radečah prvo pristanišče.

Pristanišče je prostor,

kjer pristajajo ladje, čolni in splavi.

Splavarjenje po Savi

Po reki Savi je včasih vozilo veliko čolnov in splavov.

Splav je vodno vozilo,

ki je narejeno iz drevesnih hlodov.

Na splavih so vozili les

in si tako služili denar.

Včasih so s splavi les vozili v druge države.

To je bila zelo dolga pot.

Vozili so se tudi po več tednov.

Včasih je bilo to tudi zelo nevarno.

Ko so se začele graditi železnice,
so les prevažali z vlaki.

Tako je bilo splavov vedno manj.

Vendar se ljudje v Radečah še vedno spominjajo splavarjenja.

Vsako leto tako poteka festival Dnevi splavarjenja.

Festival traja tri dni.

Obiskovalci se lahko peljejo s splavom po reki Savi.

Takrat potekajo razne prireditve o splavarjenju.

Obiskovalci lahko na prireditvah poslušajo o zgodbah splavarjev.

Splavarji so ljudje,

ki vozijo splave.

Ljudje izvedo veliko zanimivosti.

Ena od teh zanimivosti je,

da veliko splavarjev sploh ne zna plavati.

Ljudje lahko obišejo tudi tržnico.

Tržnica je prostor,

kjer lahko ljudje prodajajo domače izdelke.

Domači izdelki so mleko, sir,

klobase, jabolka, med, piškoti.

Na tržnici lahko te domače izdelke kupimo.

Pripravljene so tudi športne in likovne delavnice.

Vse to je namenjeno odraslim in otrokom.

Ves čas sta prisotna tudi glasba in ples.

Tovarna papirja

V Radečah so imeli tovarno papirja že zelo dolgo nazaj.

Ta je zgorela.

Na istem kraju so potem zgradili novo.

Izdelujejo različen papir.

Risalni papir, hrapav papir ali gladek papir.

Bel ali barvni papir.

Izdelujejo tudi poseben papir,

ki se uporabi za denar in potne liste.

ROGAŠKA SLATINA

Priredili Nina Kramberger in Anja Sovič, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Rogaška Slatina je mesto v Sloveniji.

Rogaška Slatina je zelo staro mesto.

V Rogaški Slatini so mineralni izviri.

Mineralni izvir pomeni,

da tam iz tal priteče zdravilna voda.

Izvir je odkril grof iz Hrvaške.

Grof je podobno kot kralj.

Grof je bil zelo bolan.

Spil je vodo iz izvira

in ozdravel.

Ljudje so začeli prodajati zdravilno vodo.

Danes tej zdravilni vodi rečemo slatina.

Izvir je ograjen.

Ograjen je zato,

da ne bi kdo padel vanj.

Ljudje so si izmislili zgodbo o Rogaški Slatini.

Zgodba gre takole:

V Rogaško Slatino je priletel konj s krili.

Konju s krili je bilo ime Pegaz.

Pegaz je z nogo močno udaril ob tla.

Kjer je udaril ob tla,

je iz zemlje pritekla voda.

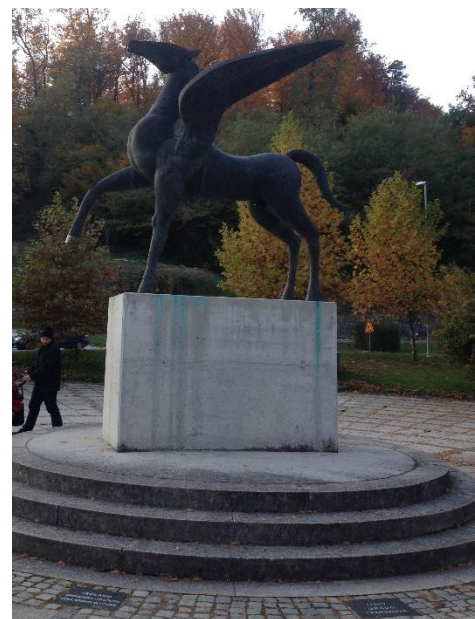
Ta voda je bila zdravilna.

V Rogaški Slatini je kip Pegaza.

Pegaz je tudi na zastavi od Rogaške Slatine.

Slika 60: Zastava Rogaške Slatine
(fotografija: rogaška-slatina.si)

Slika 59: Kip Pegaza
(fotografija: Anja Sovič)

SLOVENJ GRADEC

Priredili Tanisa Jahić in Kaja Pšeničnik, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Slovenj Gradec je staro mesto.

Veliko zgradb so ljudje zgradili v srednjem veku.

Zato pravimo,

da je Slovenj Gradec srednjeveško mesto.

Srednjeveško mesto pomeni,

da je bilo zgrajeno v srednjem veku.

Slovenj Gradcu so v srednjem veku vladali grofje Andolški.

Grofje Andolški so bili nemški grofje,

zato je imelo mesto Slovenj Gradec nemško ime.

Slovenj Gradec se je takrat imenoval Windischgrez.

Danes je Slovenj Gradec slovensko mesto

in ima slovensko ime.

V srednjem veku je grof Bertold Andolški zgradil cerkev.

Cerkev je zgradil svoji nečakinji Elizabeti.

Elizabeta je bila grofica.

Cerkev je po nečakinji Elizabeti tudi poimenoval.

Cerkev se imenuje cerkev svete Elizabete.

Zelo stara je tudi mestna hiša.

V mestni hiši je danes Galerija likovnih umetnosti.

V galeriji lahko vidimo kipe in slike.

Slovenjgradčani so zelo ponosni na galerijo.

Slovenjgradčani so prebivalci Slovenj Gradca.

Slovenjgradčani radi obiskujejo različne prireditve.

V Slovenj Gradcu je zato veliko razstav, nastopov in športnih prireditev.

Zelo znana je Razstava domačih in umetnostnih obrti.

Obrt je dejavnost,

s katero obrtniki izdelujejo različne izdelke.

Izdelke izdelujejo s pomočjo svojih rok.

Na Razstavi domačih in umetnostnih obrti ljudje predstavijo svoje izdelke.

Razstavo domačih in umetnostnih obrti Slovenjgradčani popestrijo z glasbo.

Slovenjgradčani so ponosni tudi na Huga Wolfa.

Hugo Wolf je bil uspešen skladatelj.

Skladatelj si izmisli

in zapiše melodijo za pesmi.

Melodijo piše z znaki,

ki se jim reče note.

V glasbi so note enako kot so črke v besedilu knjige.

Skladatelj Hugo Wolf se je v Slovenj Gradcu.

Njegovi predniki so bili Slovenci.

Predniki so sorodniki,

ki so že umrli.

Hugu so ljudje rekli čudežni otrok.

Čudežni otrok je bil zato,

ker je zelo dobro igral violino.

V Slovenj Gradcu še danes stoji rojstna hiša Huga Wolfa.

Rojstna hiša je hiša,

v kateri se je človek rodil.

Rojstna hiša Huga Wolfa je danes muzej.

V muzeju so razstavljeni predmeti iz skladateljevega življenja.

Slovenj Gradec je mesto miru.

Mesta miru se trudijo za mir na svetu.

Mir na svetu je,

ko ni vojn.

Slovenj Gradec sodeluje z drugimi mesti miru.

Ta mesta želijo skupaj ustvariti lepši svet.

Slovenj Gradec je lep tudi zaradi pokrajine.

Okoli Slovenj Gradca raste veliko gozdov.

Gozdovi rastejo na številnih hribih.

Na hribe radi hodijo pohodniki.

Pohodniki zelo radi obišejo ruševine gradu Vodriž.

Na grad Vodriž pelje puščavnikova pot.

Puščavnikova pot je sprehajalna pot.

Puščavnikova pot se imenuje po puščavniku Valentinu Podstenšku.

Puščavnik je človek,

ki živi sam in stran od drugih ljudi.

Puščavnik Valentin Podstenšek je bil zadnji prebivalec gradu Vodriž.

Grad Vodriž in Puščavnik

Slovenjgradčani poznajo resnično zgodbo

o zadnjem prebivalcu gradu Vodriž.

Resnična zgodba je zgodba o nečem,

kar se je res zgodilo.

Zadnji prebivalec gradu Vodriž je bil Valentin Podstenšek.

Valentin je živel v družini,

ki je imela dvanajst otrok.

Valentin je bil deseti otrok po vrsti.

Valentinova družina je bila revna.

Valentin je zaradi revščine hitro odšel od doma.

Valentin je delal kot hlapec na bogati kmetiji.

Hlapec je moški,

ki na kmetiji pomaga kmetu.

Kmet je imel lepo hčer.

Hčeri je bilo ime Anica.

Valentin se je v Anico zaljubil.

Tudi Anica se je zaljubila v Valentina.

Aničin oče je ljubezni med hlapcem Valentinom in Anico nasprotoval.

Nagnal je Valentina s kmetije.

Valentin se ni mogel ločiti od ljubljene Anice.

Zaljubljenca sta se naskrivaj dobivala.

Dobivala sta se v gozdu.

Nekega dne je kmet odšel v gozd

in videl zaljubljeni par.

Kmet se je odločil,

da bo Valentina ustrelil s puško.

To pomeni,

da je Valentina želel ubiti.

Kmet je v jezi napačno nameril.

Namesto Valentina je kmet ustrelil svojo hčer Anico.

Valentinu se je strlo srce.

To pomeni,

da je bil zelo žalosten.

Valentin se je odločil,

da bo živel kot puščavnik.

Valentin se je naselil v gozdu blizu doma.

V gozdu so bile ruševine starega gradu.

Stari grad je bil grad Vodriž.

Puščavnik Valentin je živel v ruševinah gradu Vodriž.

Puščavnik Valentin je dobro spoznal rastline in zdravilna zelišča.

Ljudje so zato govorili,

da ima puščavnik Valentin čudežne moči.

Puščavnik Valentin je postal zdravilec.

Zdravil je žalostne ljudi.

Valentin je verjel,

da imajo drevesa zdravilne moči.

Žalostnim ljudem je rekel,

naj objemajo drevesa.

Nekaterim ljudem je objemanje dreves pomagalo.

Puščavnika so imeli ljudje radi.

SLOVENSKA BISTRICA

Priredili Tanisa Jahić in Kaja Pšeničnik, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Slovenska Bistrica je zelo lepo majhno mesto.

Slovenska Bistrica je manjša od Ljubljane, Maribora in Celja.

Pomembna je zaradi dobre prometne povezave.

To pomeni,

da skozi Slovensko Bistrico teče pomembna cesta.

Rečemo ji avtocesta.

Slovenska Bistrica je križišče med Mariborom, Celjem in Ptujem.

Slika 61: Avtocesta Maribor-Celje (fotografija: Danilo Žmegač)

Ime Bistrica izhaja iz slovanske besede Bystrica.

Bystrica pomeni hitro tekoča voda.

Skozi Bistrico teče tudi potok.

Potok je manjša tekoča voda,

ki se zliva v reko.

Potoku,

ki teče v Slovenski Bistrici,

rečemo Bistrica.

Slika 62: Potok Bistrica
(fotografija: Tanisa Jahić)

V Slovenski Bistrici je Trg svobode.

Na trgu svobode si lahko ogledamo Rotovški stolp,
cerkev Marije sedem žalosti in samostan.

Samostan je verska hiša.

V samostanu so živeli duhovniki in nune.

Slika 64: Cerkev Marije sedem žalosti
(fotografija: Tanisa Jahić)

Slika 63: Trg svobode v Slovenski Bistrici
(fotografija: Tanisa Jahić)

Malo naprej od Trga svobode je še en trg.

Imenuje se Trg Alfonsa Šarha.

Na tem trgu si lahko ogledamo cerkev Svetega Jerneja.

Slika 65: Cerkev Svetega Jerneja
(fotografija: Tanisa Jahić)

V Slovenski Bistrici stoji grad.

Imenuje se Bistriški grad.

Nahaja se v centru mesta Slovenska Bistrica.

Grad je center kulturnega dogajanja.

V gradu domačini prirejajo razstave, koncerte,
folklorne nastope in gledališke predstave.

Grad lahko ljudje tudi najamejo

in se v njem poročijo.

Slika 66: Grad Slovenska Bistrica (fotografija: Tanisa Jahič)

Ob gradu se nahaja mestni park,
ki ima veliko obiskovalcev.

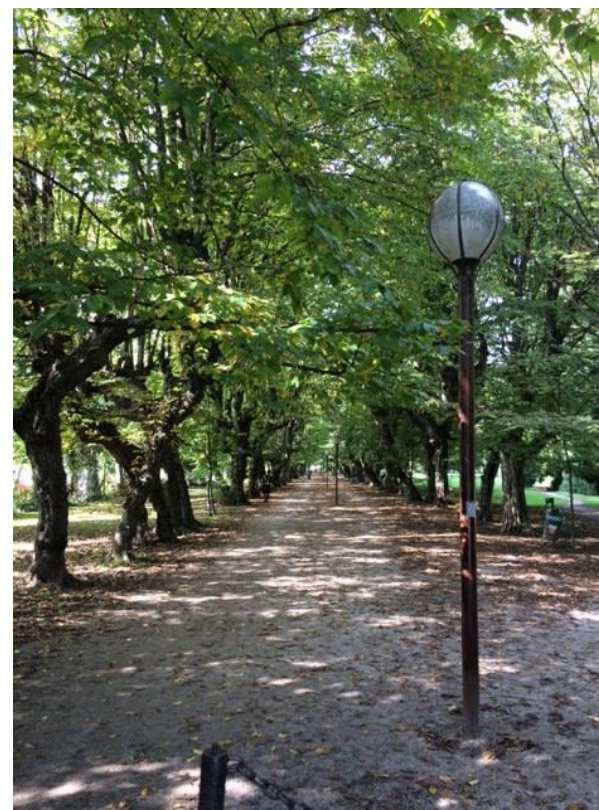
Njegova največja posebnost so drevesa.

V parku raste največ gabrov.

Gaber je vrsta drevesa.

Gabri rastejo v vrsti ob sprehajalni poti.

Temu rečemo drevored.

Slika 67: Mestni park z gabrovim
drevoredom (fotografija: Tanisa
Jahič)

V Slovenski Bistrici se lahko odpravimo na izlet na Bistriški vintgar.

Bistriški Vintgar je dolina ob potoku Bistrica.

Dolino je naredil potok Bistrica.

Na Bistriškem Vintgarju je urejena učna pot.

Na Bistriškem Vintgarju si lahko ogledamo slap.

Imenuje se slap Bistriški Šum.

Na Bistriškem vintgarju je še ena zanimivost.

To je Rimski kamnolom.

V kamnolomu najdemo marmor.

Marmor je kamnina,

ki je veliko vredna.

Rimski kamnolom je največji znani kamnolom marmorja v Sloveniji.

Rimski kamnolom se imenuje zato,

ker je vrednost marmorja poznalo že staro ljudstvo Rimljani.

Pohorski vodotoči (pravljica)

Živel je kmet.

Ime mu je bilo Studenčnik.

Njegova kmetija je stala nekje med Tinjami in Lukanjo.

To sta kraja blizu Slovenske Bistrice.

Kmet Studenčnik je bil sosed svetih Treh kraljev.

Sveti Trije kralji so živeli v cerkvi.

Cerkev je stala na vrhu,

ki se mu reče Velik vrh.

Kmet Studenčnik in njegova družina so častili svete Tri kralje.

Sveti Trije kralji so bili zelo veseli,

da jih kmet Studenčnik tako časti.

Zato so se odločili,

da ga obišejo.

Kmet Studenčnik svetih Treh kraljev ni prepoznal.

Postregel jim je z veliko hrane.

Ko so se sveti Trije kralji najedli,

so kmetu postavili vprašanje.

Vprašali so ga,

katera nadloga ga muči.

Kmet jim je povedal,

da je nadloga voda.

Na Pohorju je bilo vedno več vode.

Voda ni imela kam teči.

Ostajala je v lužah, močvirjih in jezerih.

V vitanjskem jezeru se je nabiralo največ vode.

V vitanjskem jezeru je živel pošast.

Ko je bila pošast lačna,

je kmetom jedla živali.

Pošast je imela tri glave.

Pojedla je celo enega kmeta.

Sveti Trije kralji so vprašali kmeta,

če tudi njih zaliva voda.

Kmet jim je povedal,

da je vode veliko.

Voda jim je na prag prinašala pesek.

Sveti Trije kralji so dobili idejo.

Naredili so rečne struge.

Rečna struga je vdolbina,

po kateri teče voda.

Voda je začela odtekati.

Sveti Trije kralji so se poslovili od kmeta.

Odšli so nazaj na Veliki vrh.

Ko so se prebivalci Pohorja zjutraj zbudili,
niso mogli verjeti.

Jezero v Vitanju je čez noč odteklo.

Tudi pošast je pobegnila.

Voda je pritekala po štirih rečnih strugah.

Tako so nastali potoki.

Potoki se imenujejo Oplotnica, Ložnica, Bistrica in Polskava.

SEŽANA

Priredili Nina Volčanjk in Sanja Vreča, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Sežana je mesto.

V Sežani živi veliko ljudi.

Okoli mesta so hribi.

V Sežani se je rodil Srečko Kosovel.

On je bil znan slovenski pesnik.

V Sežani je veliko tovarn.

Najbolj znana tovarna je Kras.

Tam delajo pršut in klobase.

Pršut je meso posušeno na zraku.

V Sežani je VDC.

V enoti VDC Sežana uporabniki radi telovadijo.

Radi kolesarijo,

igrajo nogomet

in tečejo.

Uporabniki so napisali tudi knjige.

V knjigah je napisano,

kaj uporabniki mislijo.

Zanimivosti Sežane

V Sežani je Kosovelova pot.

Pot se imenuje po pesniku Srečku Kosovelu.

V Sežani je tudi botanični vrt.

Botanični vrt je prostor,

kjer so drevesa in rože.

V botaničnem vrtu lahko rastline gledamo,

ne smemo jih trgati.

V mestu Sežana je veliko hiš.

Hiše so zelo stare.

Kako je nastala Sežana

Nekoč je mimo Sežane

peljala rimska cesta.

Rimska cesta je zelo stara cesta.

Ob cesti se je naselila družina Cesia.

Po tej družini je Sežana dobila ime.

Mesto Sežana je nastalo med hribi.

S hribov je pritekla voda.

To vodo so ljudje iz Sežane dajali piti živalim.

Med hribi so ljudje zgradili cerkev.

Okoli cerkve je nastalo mesto Sežana.

SEVNICA

Priredili Nina Volčanjk in Sanja Vreča, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Sevnica je kraj.

Leži v kotlini.

Kotlina je prostor,

ki ima okoli hribe.

V Sevnici je veliko tovarn.

V tovarnah delajo iz lesa in blaga.

Veliko ljudi je kmetov.

Imajo sadna drevesa, njive in živali.

Sevnica je staro mesto.

Ima veliko starih hiš.

V Sevnici so pošta,

banka, železniška postaja,

in avtobusna postaja.

Zanimivosti Sevnice

V starem delu mesta je grad.

Tam stojijo tudi kip in nekaj cerkva.

V Sevnici je še en grad.

Postavljen je na vrhu hriba.

V gradu je galerija.

To je prostor,

kjer so slike.

V Sevnici je veliko cerkva.

Slika 68: Grad na hribu nad Sevnico
(fotografija: Nina Volčanjek)

Tam je tudi najdebelejša bukev.

Bukev je drevo.

Iz Sevnice lahko gremo na hrib.

Hrib se imenuje Lisca.

Nekateri ljudje iz Lisce skačejo s padalom.

Slika 69: Skoki s padalom iz Lisce
(fotografija: Katja Volčanjk)

Kako je Sevnica dobila ime

Ob Sevnici je potok.

Potok se imenuje Selska voda.

Ob potoku so zgradili hiše.

Tako je nastala vas.

Vas ob potoku je kmalu dobila ime Selo.

Minilo je veliko časa.

Iz imena Selo je nastalo ime Sevnica.

SOLKAN

Priredili Nina Kramberger in Anja Sovič, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Solkan je večja vas ob reki Soči in je blizu mesta Nova Gorica.

V bližini sta hriba Sabotin in Sveta Gora.

Solkan ima vrtec, osnovno šolo, pošto in trgovine.

Tri dni v tednu je odprta manjša knjižnica.

V Solkanu sta muzej mizarstva in Vojni muzej Solkan.

Mizarstvo je tam,

kjer izdelujejo izdelke iz lesa.

Izdelki iz lesa so mize in stoli.

V Vojnem muzeju so stare puške, noži in obleke vojakov.

Glavna znamenitost Solkana je Solkanski most.

Most je iz kamna.

Po mostu vozi vlak.

Reka Soča je zelo čista.

V Soči lahko plavamo.

Voda je zelo mrzla.

Soča je modre in zelene barve.

Slika 70: Reka Soča (fotografija: Karmen Zupančič)

V Solkanu je veliko društev.

Športno društvo ima vsako leto zabavo.

Zabava se imenuje Poletje ob Soči.

Vsako leto priredijo tudi Soško regato.

Regata je tekmovanje s čolni.

V Solkanu raste solkanski radič.

Solkanski radič je solata rdeče barve.

Solkanski radič ima obliko vrtnice.

SLOVENSKE KONJICE

Priredili Nina Kramberger in Anja Sovič, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Slovenske Konjice so mesto na Štajerskem.

Štajerska je pokrajina v Sloveniji.

Skozi mesto teče reka Dravinja.

V Slovenskih Konjicah je bila nekoč pomembna cesta.

Po cesti so ljudje potovali v velika mesta.

Ljudje so po cesti potovali s konji.

Slovenske Konjice so dobile ime po konjih.

V Slovenskih Konjicah je grad.

Grad je zelo star.

Nekoč so v gradu živeli gospodje Konjiški.

Gospod je bil včasih zelo pomemben človek.

Gospod je kot kralj.

V Slovenskih Konjicah je samostan.

Samostan se imenuje Žička kartuzija.

Samostan je hiša,

kjer so doma duhovniki.

Duhovniki so pisali knjige

in učili ljudi.

V Slovenskih Konjicah imajo veliko vinogradov.

V vinogradih raste grozdje.

Iz grozdja delajo vino.

Zelo znana je vinska klet Zlati Grič.

Vinska klet je prostor,

kjer imajo shranjeno vino.

Slovenske Konjice imajo svoj grb.

Na grbu je konj.

Konj je na grbu,

ker so Slovenske Konjice dobile ime po konjih.

Slika 71: Grb
Slovenskih Konjic

Zgodba o zmaju v Slovenskih Konjicah

V Slovenskih Konjicah je Konjiška gora.

Ljudje pravijo,

da je na Konjiški gori živel strašen zmaj.

Zaradi zmaja se je tresla cela gora.

Ljudje so bili zelo prestrašeni.

Zmaj je vsako leto pojedel 6 deklet.

Na konju je prišel mladenič **Sveti Jurij**

in zmaju odsekal glavo.

Sveti Jurij je rešil dekleta

in Slovenske Konjice.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Univerza v Mariboru

Pedagoška fakulteta

Na trgu so postavili cerkev.

Cerkev so poimenovali po Svetem Juriju.

ŠENČUR

Priredili Nina Volčanjk in Sanja Vreča, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Šenčur je zelo majhen kraj.

V Šenčurju je velika pekarna.

V Šenčurju je tudi čebelarstvo Logar.

Tam delajo med.

Zraven mesta Šenčur rastejo jagode.

V Šenčurju so vrtec, šola, športni park in igrišče za tenis.

Zanimivosti Šenčurja

Zraven Šenčurja je letališče.

V Šenčurju je cerkev svetega Jurija.

V Šenčurju je Bvagnetova hiša.

To je zelo stara hiša.

Zraven nje je drevored.

Drevored je cesta,
okoli katere so drevesa.

Če greste v Šenčur,
morate jesti budln ali godlo.

To je hrana iz Šenčurja.

Narejena je iz krvavic.

Kako je nastal Šenčur

Nekoč je na Šmarjetni gori na drevesu visela slika.

Na sliki je bila sveta Marjeta.

Sveta Marjeta je svetnica.

Okoli slike so naredili cerkev.

V cerkvi je bila slika svete Marjete.

Poleti so tam hodili pastirji.

Pastirji so ljudje,

ki čuvajo živali.

Do svete Marjete so bili najprej prijazni.

Kmalu pa so začeli zraven njene slike preklinjati.

Sveta Marjeta se je razjezila.

Prosila je Boga,

da ji pomaga.

Ponoči je začutila moč.

Rasla je.

Postala je živa.

Prijela je cerkev

in jo odnesla daleč stran.

Ustavila se je v Šenčurju.

Sveta Marjeta se je tam
spremenila nazaj v sliko.

Okoli cerkve je nastalo mesto.

Na Šmarjetni gori pa je cerkev izginila.

Ljudje v Šenčurju pravijo,
da je sveta Marjeta prinesla cerkev
in z njo tudi veliko ovc.

ŠENTILJ

Priredili Tanisa Jahić in Kaja Pšeničnik, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Šentilj je kraj.

Šentilj je ob državni meji z državo Avstrijo,

blizu mejnega prehoda.

Mejni prehod je prehod,

ki meji na drugo državo.

Mejni prehod v Šentilju meji na državo Avstrijo.

V Šentilju teče reka.

Reka se imenuje reka Mura.

Ob reki Muri lahko tudi kolesarimo.

Pot se imenuje Murska kolesarska pot.

V Šentilju si lahko ogledamo cerkev.

Cerkev se imenuje cerkev Svetega Ilja.

V Šentilju je zelo znana tovarna papirja.

Tovarna papirja se imenuje Paloma.

V tovarni Paloma izdelujejo toaletni papir,
papirnate brisače, robčke in serviete.

V Šentilju se lahko odpravimo na izlet na Plački vrh.

Na Plačkem vrhu je razgledni stolp.

To pomeni,

da je s stolpa zelo lep razgled.

Vidimo lahko sosednjo državo Avstrijo.

Ogledamo si lahko kapelico.

Kapelica se imenuje kapelica na Brlogi.

Do kapelice na Brlogi vodi Šentiljska pot.

Na Šentiljski poti vidimo reko Muro, vinograde, gozdove in travnike.

V Šentilju je zelo znan igralniško-zabavišni center.

Zabaviščno igralniškemu centru lahko rečemo tudi casino.

Casino se izgovori kazino.

Igralniško-zabavišni center se imenuje Mond.

Mond je tudi hotel.

To pomeni,

da lahko ljudje tam tudi prespijo.

V Mondu lahko turisti igrajo igre na srečo.

Igre na srečo so igre,

pri katerih lahko zaslužiš

ali izgubiš veliko denarja.

Mesar in volk

Nekoč je živel kmet,

ki je imel manjšo kmetijo.

Kmetija je bila postavljena nad Šentiljem.

Pozimi si je služil kruh kot mesar.

Nekega dne je bil na kolinah v dolini pri drugem kmetu.

Koline so takrat,

kadar kmetje ubijejo žival zaradi mesa.

Ko je bilo kolin konec,

je s kmetom iz doline še nekaj pojedel

in popil.

Ko se je odpravil proti domu,

je bilo že zelo pozno.

Hodil je po temni gozdni poti.

Naenkrat je dobil občutek,

da ga nekdo opazuje.

Zagledal je volka.

Kmet je začel teči.

Volk je tekel za kmetom.

Med tekom se je kmet spomnil,

da ima pri sebi koline.

Imel je klobaso, dva kareja in nekaj hrbta.

Odločil se je,

da bo volku dal pol klobase.

Kmet je poskušal zbežati.

Volk je hitro pojedel klobaso

in se pognal za kmetom.

Kmet je ponovno opazil volka.

Vrgel mu je še drugi del klobase.

Volk še vedno ni bil sit.

Kmet mu ni mogel pobegniti.

Kmet je zato volku dal še kare.

Vendar je bil volk še vedno lačen.

Kmet mu je zato dal še hrbet od kolin.

Volk se je končno najedel.

Kmet je prišel domov živ in zdrav.

Ostal je le brez mesa.

ŠENTJUR

Priredili Nina Kramberger in Anja Sovič, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Šentjur je mesto v Sloveniji.

Šentjur je blizu Celja.

Mesto ima dva trga.

Zgornji trg in Spodnji trg.

V Šentjurju je bila železnica.

Imenovala se je Južna železnica.

Po železnici so vozili vlaki.

Vlaki so peljali v velika mesta.

V Šentjurju imajo muzej.

V muzeju je zelo star vlak.

Tam so tudi semaforji in stare slike vlakov.

Šentjur ima kmetijsko šolo.

V šoli se učijo,

kako delati na kmetiji.

Šola ima tudi svoje vrtove in njive.

Učenci delajo na vrtovih in njivah.

Ljudje doma pridelujejo sadje, zelenjavo in imajo živali.

S prodajo sadja, zelenjave in mesa služijo denar.

V Šentjurju je vsako leto veliko zabav.

Prireditve Klumpanje je najbolj poznana.

Na prireditvi igrajo različni glasbeniki.

Ljudje lahko v Šentjurju kolesarijo,

lovijo ribe

ali hodijo v hribe.

Ogledajo si lahko tudi kmetije.

Na kmetijah lahko kupijo domačo hrano.

Domača hrana so klobase, zelenjava in siri.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Univerza v Mariboru

Pedagoška fakulteta

Vsako leto imajo tudi Valentinov nočni pohod.

Nočni pohod pomeni,

da gredo na sprehod ponoči.

ŠKOFJA LOKA

Priredili Nina Volčanjk in Sanja Vreča, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Škofja Loka je kraj.

Leži ob dveh rekah.

Okoli mesta je veliko hribov.

Nekoč je bila tam tovarna.

Delali so klobuke.

V Škofji Loki je tudi
stari del mesta.

Zanimivosti Škofje Loke

V Škofji Loki je muzej.

Muzej je prostor,
kjer so stari predmeti.

V Škofji Loki je tudi špital.

Špital je bil včasih dom za starejše.

Tam je tudi cerkev.

Imenuje se Kapucinski samostan.

Nad mestom je grad.

Imenuje se Škofjeloški grad.

Med vojno je bila v njem bolnica.

Danes je v gradu muzej.

V Škofji Loki je Kapucinski most.

To je zelo star most.

Nad mestom je hrib.

Imenuje se Lubnik.

Veliko ljudi se tam sprehaja.

Škofjeloški grb

Vsako mesto ima grb.

Grb je poseben znak.

Tudi Škofja Loka ima grb.

V grbu je črnc.

Črnc je človek,

ki ima črno kožo.

Nekoč je v Škofji Loki živel škof.

Škof je pomemben duhovnik.

Škof se je peljal v sosednje mesto.

Na poti ga je napadel medved.

Slika 72: Škofjeloški grb

Mimo je prišel črnc.

Črnc se medveda ni bal.

Črnc je medveda ubil.

Škof se je črncu zahvalil.

Rekel mu je:

**Ker si mi rešil življenje,
te bom naredil slavnega.**

Škof je naredil grb.

V grbu je črnc,

ki je škofu rešil življenje.

ŠMARJE PRI JELŠAH

Priredili Nina Kramberger in Anja Sovič, preizkušeno z uporabniki
VDC Polž Maribor.

Šmarje pri Jelšah je mesto v Sloveniji.

Šmarje pri Jelšah so blizu Celja.

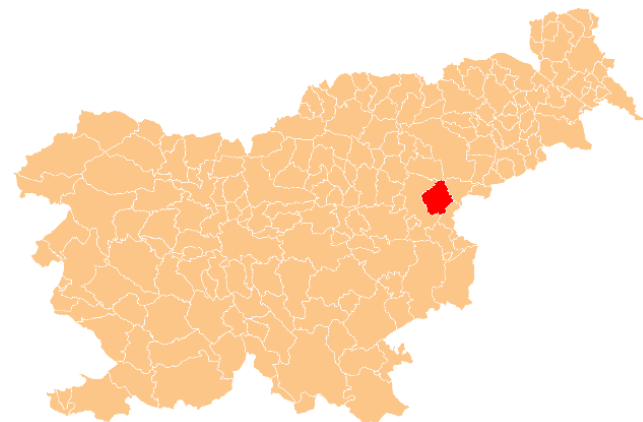
Šmarje je dobilo ime po cerkvi.

Jelše so dobile ime po drevesu Jelša.

V Šmarjah pri Jelšah ljudje pridelujejo vino in imajo živali.

Pridelujejo pomeni,

da delajo iz grozdja vino.

V Šmarju pri Jelšah imajo dvorec.

Dvorec je podobno kot grad.

Dvorec se imenuje Jelše.

Zraven dvorca je park.

V parku je veliko dreves.

V Šmarju pri Jelšah je cerkev svetega Roka.

Cerkev svetega Roka stoji na hribu.

Do cerkve gremo po stopnicah.

Na poti do cerkve je 14 kapelic.

Pri vsaki kapelici molimo.

V Šmarju pri Jelšah je pivovarna Lipnik.

V pivovarni Lipnik prodajajo pivo in sode.

V pivovarni Lipnik delajo svoje pivo
in kuhajo kosila.

Šmarje pri Jelšah ima svoj grb.

Grb je razdeljen na 4 dele.

V grbu sta dva rogova.

V grbu je veja od drevesa jelše.

Modra in bela barva sta znak dvorca Jelše.

Šmarje pri Jelšah ima tudi svojo zastavo.

Slika 73: Grb
Šmarij pri Jelšah

TOLMIN

Priredili Tanisa Jahić in Kaja Pšeničnik, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Tolmin je mesto v Sloveniji.

Obišče ga veliko turistov.

Turisti imajo Tolmin radi zaradi narave.

V naravi se lahko sprehajajo in kolesarijo,

hodijo v hribe in se okopajo v reki.

Tolmin stoji med dvema rekama.

Reki se imenujeta Soča in Tolminka.

Tolmin je središče pokrajine,

ki ji rečemo Tolminsko.

Tolminsko je zelo lepa pokrajina.

Lepa je zaradi naravnih znamenitosti.

Naravne znamenitosti so lepote,

ki jih je naredila narava sama.

Najpomembnejša naravna znamenitost Tolminskega

so Tolminska korita.

Korita so globoke jame v skalah,

ki so nastale zaradi reke.

Slika 74: Tolminska korita (fotografija:
Mitja Štumpf)

Tolminska korita so v Triglavskem narodnem parku.

Triglavski narodni park je dobil ime po Triglavu.

Triglav je najvišja gora v Sloveniji.

Triglavski narodni park je edini narodni park v Sloveniji.

Nardni park je zaščiten prostor.

To pomeni,

da na tem prostoru ne smemo graditi hiš.

Prepovedano je tudi sekanje dreves in trganje rastlin.

Narodne parke imamo zato,

da zaščitimo naravo.

V Triglavskem narodnem parku živijo različne živali.

Slika 75: Triglavski narodni park
(fotografija: Nina Volčanjk)

Slika 76: Vrh
Triglava
(fotografija:
Katja Volčanjk)

Veliko živali je zaščitениh.

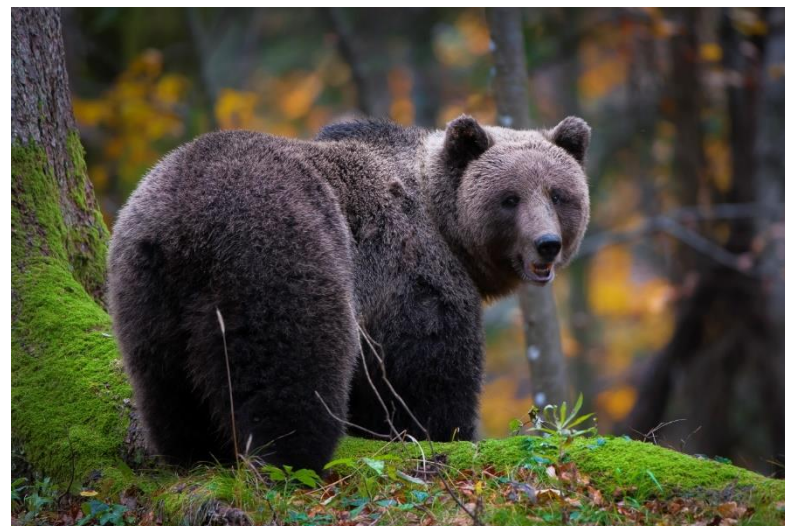
To pomeni,

da se jih ne sme ubijati.

V Triglavskem narodnem parku živijo

alpski kozorog, gams, medved, alpski svizec,

gorski apolon, planinski zajec in volk.

Slika 77: Rjavi medved (fotografija: Miran Krapež in projekt LIFE DINALP BEAR)

Najbolj redka in ogrožena žival v Sloveniji je vidra.

Ogrožena pomeni,

da lahko izumre.

Tudi vidra živi v Triglavskem narodnem parku.

V Triglavskem narodnem parku

si lahko ogledamo veliko različnih rastlin.

Tudi nekatere rastline so zaščitene.

Pomembna naravna znamenitost je tudi reka Soča.

Soča je zelo lepa in čista reka.

Simon Gregorčič je napisal pesem o reki Soči.

Simon Gregorčič je slovenski pesnik,

ki je že umrl.

Slika 78: Soča (fotografija: Nina Volčanjk)

Pesmi je dal naslov Soči.

V pesmi je Simon Gregorčič napisal,

da bo na reki Soči potekala velika bitka.

To se je res zgodilo v prvi svetovni vojni.

V bližini Tolmina je bilo bojišče.

Bojišče je kraj,

kjer se dogaja vojna.

Ljudje so bojišče poimenovali po reki Soči.

Bojišče se je imenovalo soška fronta.

Tolmin je bil v času vojne močno porušen.

V spomin na vojake,

ki so se borili v prvi svetovni vojni,

so zgradili cerkev.

Cerkev so zgradili iz lesa.

Cerkev se imenuje cerkev Svetega Duha.

V Tolminu si lahko ogledamo staro mestno jedro,
moderno knjižnico, atletski stadion in Tolminski muzej.

Tolminski muzej obišče veliko turistov.

V muzeju si lahko ogledamo stare najdbe.

Najstarejše najdbe so iz časov,

ko so ljudje posode in orožje izdelovali iz kamna.

Tem časom rečemo kamena doba.

Pomembna je tudi razstava o tolminskem kmečkem uporu.

Tolminski kmečki upor je bil nekoč pomemben dogodek.

Kmetje so se uprli proti svojim gospodarjem.

Gospodarji so od kmetov zahtevali preveč denarja.

S kmetovanjem se še danes ukvarja veliko Tolmincev.

Nekateri kmetje pasejo živali visoko v planinah.

Tem kmetom pravimo planšarji.

Planšarji se ukvarjajo s pridelavo mleka in mlečnih izdelkov.

Mlečni izdelki so izdelki narejeni iz mleka.

Iz mleka se delajo kisl mleko, jogurt, sir,

skuta, sladka in kisl smetana ter maslo.

Tolminski planšarji naredijo zelo dober sir.

Tolminski sir se imenuje Tolminc.

Narejen je iz kravjega mleka.

Pravljica o grofu

Tolminski grof in prepovedani vinograd.

Na tolminskem je živel reven kmet.

Ker se je težko preživljal,

je posekal del gozda nad hišo.

Na posekan del gozda je nasadil vinsko trto.

Gozd je bil last tolminskega grofa.

Tolminski grof že dolgo ni bil v gozdu nad kmetovo hišo.

Nekega jesenskega jutra pa je šel loviti prav v ta gozd.

Grof je bil presenečen.

Na mestu,

kjer je bil nekoč gozd,

je zdaj rasel vinograd.

Grof je šel v vinograd

in tam našel kmeta.

Grof je bil zelo jezen na kmeta,

ker je kmet brez vprašanja posekal gozd.

Grof je od kmeta zahteval,

da v treh dneh poseka vse trte.

Popoldne se je grof utrujen in žejen vračal domov.

Grof je šel skozi kmetov vinograd.

Kmet je videl,
kako utrujen in žejen je grof.
Kmet je utrgal velik grozd.
Grozd je ponudil grofu.
Grof je z veseljem pojedel grozd.
Grozd je bil tako dober,
da je grof želel še jesti.
Kmet je grofu povedal,
da se tej vrsti grozdja reče katanje.
Katanje na Tolminskem dobro uspeva.
Grof je kmetu rekel,
da lahko poseka še kakšen del gozda.
V zameno je grof želel samo,
da mu kmet vsako jesen prinese koš grozdja.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Univerza v Mariboru

Pedagoška fakulteta

Kmet se je strinjal

in še del gozda spremenil v vinograd.

TRŽIČ

Priredili Nina Volčanjk in Sanja Vreča, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Tržič je malo mesto.

Mimo mesta Tržič tečeta dve reki.

Zraven Tržiča so gore.

Rečemo jim Karavanke.

Ljudje hodijo tja v hribe.

V Tržiču je veliko poti.

Ljudje se po poteh sprehajajo

in kolesarijo.

Zanimivosti Tržiča

V Tržiču je cerkev Marijinega oznanjenja.

V Tržiču je tudi Gemovka.

To je prostor,

kjer so nekoč delali kovinske izdelke.

V Tržiču stoji Kurnikova hiša.

To je stara hiša.

V tej hiši je muzej.

V muzeju lahko vidimo,

kako so ljudje nekoč živeli.

V Tržiču je še en muzej.

V njem lahko vidimo
zbirko čevljev.

Kako je nastal Tržič

Nekoč je stala vas.

V vasi je živel fant Jaka.

Jaka je imel petelina.

Ljudje so rekli,

da petelin ne bo zrasel.

Jaka pa je rekel,

da bo petelin postal zelo velik.

Jaka je hranil petelina.

Petelin ni hotel zrasti.

Potem je prišla čarovnica.

Jaki je dala hrano za petelina.

Jaka je petelina vsak dan hranil.

Petelin je rasel.

Vsak dan je bil večji.

Nekega dne je petelin pobegnil.

Pobegnil je na goro Kvadvu.

Znesel je veliko jajce.

Iz jajca je prišel zmaj.

Zmaj je rasel.

Bil je vedno večji.

Gora Kvadvu se je pod zmajem podrla.

Ljudje so se ustrašili.

Zbežali so tja,

kjer je danes mesto Tržič.

Velikega zmaja danes ni več.

Mesto pa še vedno stoji,

imenuje se Tržič.

TREBNJE

Priredili Nina Volčanjk in Sanja Vreča, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Trebnje so kraj.

To je manjše mesto.

Kraj leži ob železnici.

V kraju je stari del,

kjer stojijo stare hiše in cerkev.

V kraju je tudi novi del,

tam je šola.

Domačini so zelo prijazni.

Domačini so ljudje,

ki živijo v kraju.

Zanimivosti Trebnjega

Okoli Trebnjega je veliko poti.

Tam se lahko sprehajamo.

Okoli je veliko jam in gričev.

Grič je manjši hrib.

V Trebnjem je Trebanjski grad.

Kako so Trebnje dobile ime

Nihče ne ve,

kako so Trebnje dobilo svoje ime.

Poznamo pa eno pravljico.

Okoli mesta Trebnje je gozd.

V gozdu je bilo veliko dreves.

Ljudje so drevesa sekali.

Tako so gozd trebili.

Trebiti pomeni, odstraniti tisto,

kar ne rabiš.

Zraven gozda je nastala vas.

Ker so gozd trebili,

so vas poimenovali Trebnje.

VOJNIK

Priredili Polonca Brumen in Mateja Čeh, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Vojnik je naselje.

Leži v enem delu celjske kotline,

blizu mesta Celje.

Kotlina je raven del, obdan s hribi.

Vojnik je nekoč spadal v občino Celje.

Danes ima Vojnik svojo občino.

Občina se imenuje Vojnik.

V občini je glavni župan.

Skozi Vojnik teče reka Hudinja.

Cerkve v Vojniku

V Vojniku imajo 4 cerkve.

Cerkev Svetega Jerneja spada med največje v Sloveniji.

Cerkev svetega Florjana je najstarejša izmed teh.

Sveti Florjan je zavetnik gasilcev.

To pomeni, da varuje gasilce.

Ko ima Florjan god, imajo gasilci slovesno mašo.

V cerkvi Marije sedem žalosti ali cerkvi Device Marije, so orgle.

Orgle so instrument s tipkami, na katere se igra.

Podobno kot na klavir.

Te orgle spadajo med najstarejše v Sloveniji.

V Vojniku se ljudje ukvarjajo s kmetijstvom.

Največ s hmeljarstvom.

Hmelj je rastlina.

Iz hmelja pridelujejo pivo.

V Vojniku je ena od največjih psihiatričnih bolnišnic v Sloveniji.

Psihiatrična bolnišnica je bolnišnica za ljudi,

ki imajo duševne motnje.

Duševne motnje so različne bolezni.

Ta bolnišnica je že zelo stara.

Najprej se je imenovala Hiralnica,

kasneje pa tudi Dom za onemogle,
V njem so prebivali bolni in revni ljudje.

Kjer je danes Vojnik,
so bili nekoč gozdovi s hojami.

Hoja je jelka.

Po hojah je Vojnik dobil ime Hvojnik.

Prva črka h se je izpustila,
zato Vojnik.

Blizu Vojnika je nekoč stal vojniški grad.

Grad se je imenoval Hoheneke.

To se prebere Hojnek.

Hojnek je nemško ime iz države Nemčije.

Hojnek pomeni Vojnik.

Nad Vojnikom je zelo staro drevo.

To drevo je črni gaber,

to je vrsta drevesa.

Staro je skoraj 600 let.

VIPAVA

Priredili Polonca Brumen in Mateja Čeh, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Vipava leži v Vipavski dolini.

Tudi Ajdovščina leži v Vipavski dolini.

Vipava leži pod Ajdovščino.

V Vipavi pogosto piha burja.

Burja je zelo močan veter.

Vipava je naselje.

Vipava ima svojo občino Vipavo.

V občino spada več krajev.

Občino vodi župan.

Občina Vipava ima svoj grb.

Vipava je znana po vinskih trtah.

Iz vinskih trt zraste grozdje,

iz grozdja pridelajo vino.

Reka Vipava

Skozi Vipavo teče reka Vipava.

Čez reko Vipavo je zgrajenih več mostov.

Most je zato, da gremo preko reke.

Tudi mesto Benetke imajo veliko mostov.

Slika 79: Grb občine
Vipava

Benetke so mesto na vodi v državi Italiji.

Obe mesti, Vipava in Benetke, sta si podobni po tem,
ker imata veliko mostov.

Vipavi zato pravijo tudi slovenske Benetke.

Vipava ali trg

Ob reki Vipavi v mestu Vipava je nekoč začelo nastajati naselje.

Ljudje so gradili hiše.

Ukvarjali so se s sejmom.

Sejem je tržnica, kjer prodajajo veliko stvari.

Sejem je bil v Vipavi na trgu.

Vipavi se je zato nekoč reklo tudi trg.

Trg je manjši od mesta.

Vipava je bila najprej trg.

Ko je Vipava postala večja, je postala mesto.

Kako je Vipava dobila ime

Prvi prebivalci Vipave so bili Kelti.

Kelti so staro ljudstvo,

ki so nekoč živeli v Vipavi.

Vipavi so dali ime Dolina pod skalami.

Vipava po keltsko pomeni dolina pod skalami.

Vipava ima veliko gradov.

V gradovih so živele bogate družine.

Družine v gradovih so bile bogate zato,

ker so imele veliko denarja in veliko gradov.

Na griču nad Vipavo je grad,

imenuje se Stari grad.

Grič je mali hrib.

Stari grad je najstarejši grad v Vipavi,
je starejši od ostalih gradov v Vipavi.

V Vipavi je tudi park,

ime mu je Vipavski park.

Sredi Vipavskega parka je vodnjak.

Vodnjak je podobno kot studenec.

Vodnjak ima obliko štiriperesne deteljice.

Dvorec Zemono

Dvorec Zemono stoji na drugem griču.

Na tem griču je veliko vinske trte.

Dvorec je podobno kot grad.

Nekoč je bil dvorec Zemono lovski dvorec.

Lovski dvorec je dvorec za lovce.

Lovci so ljudje, ki lovijo živali.

Danes je dvorec Zemono namenjen porokam,

razstavam in koncertom.

Na dvorcu lahko kaj pojemo.

Na dvorcu Zemono je vsako leto prireditev Okusi Vipavske.

Okusi Vipavske je festival, ki traja več dni.

Festival je prireditev, kjer je več ljudi.

Na festivalu Okusi Vipavske

lahko jemo dobro hrano in pijemo vino iz Vipavske doline.

V Vipavi so tudi najstarejše župnije na Goriškem.

Pod župnijo spada več cerkev.

V Vipavi med hišami stoji cerkev svetega Štefana.

VINICA

Priredili Sergeja Cilenšek in Sara Gačnik, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Vinica je kraj blizu Črnomlja.

Ob Vinici teče reka Kolpa.

Na drugi strani reke je že Hrvaška.

Vinica torej leži ob meji Slovenije s Hrvaško.

Ime Vinica naj bi pomenilo 'vinska klet'.

Lahko bi rekli tudi kraj,
kjer se gojijo trte in prideluje vino.

V tem kraju se je rodil pesnik Oton Župančič.

Pesnik je tisti, ki piše pesmi.

Tam stoji tudi hiša, v kateri se je rodil.

To hišo si lahko ogledamo tudi danes.

Oton Župančič je pisal pesmi

za otroke in odrasle.

Najprej je začel pisati pesmi za otroke.

Prve pesmi je napisal,

ko je bil še otrok.

Takrat je napisal tudi pesem

Zima, zima bela.

Najbolj poznane njegove otroške pesmi

pa so pesmi o Cicibanu.

Pesmi Otona Zupančiča

Cliciban - Cicifuj

Ciciban teče v zeleni dan;

ptičica znanka v goščavi

vsak dan lepo ga pozdravi:

“Ciciban, Ciciban, Ciciban,

Ciciban, dober dan.”

Ciciban, kaj pa je danes, čuj!

Kaj ti to ptička prepreva?

Po vsej dobravi odmeva:

“Cicifuj, Cicifuj, Cicifuj

,Cicifuj, fej in fuj!”

Ciciban misli: “Zakaj Cicifuj?”

Takrat si roke zagleda,

pa se domisli: “Seveda.

Danes se nisem umil še, fej, fuj,

danes sem res Cicifuj!”

Bister potoček se vije čez plan,

preko kremenov se lije;

Ciciban v njem se umije,

ptička zapoje spet:

“Ciciban, Ciciban, dober dan!”

Pesem pripoveduje o dečku Cicibanu.

Ptica ga vsak dan lepo pozdravi:

"Ciciban, dober dan."

Nekega dne pa ptička pozdravi.

"Cicifuj, fej in fuj".

Ciciban tako ugotovi,

da se še danes ni umil,

in je še vedno umazan.

Blizu teče potoček.

V njem se Ciciban umije.

Nato ptička zopet lepo zapoje

in pozdravi Cicibana:

"Ciciban, dober dan".

Ti skrivnostni moj cvet

Ti skrivnostni moj cvet, ti roža mogota,

jaz sem te iskal,

mimo tebe sem šel in pogledal sem te

in sem ves vztrepetal.

In moje srce zaslutilo je

tvojo tajno moč,

in moje srce začutilo je,

da jasni se noč.

In v moji duši vzcvetelo je

zakladov nebroj,

vse bitje mi zahrepenelo je
za teboj, za teboj,
ti skrivnostni moj cvet, ti roža mogota...

O, jaz sem bogat —
pomagaj, pomagaj mi dvigniti
moje duše zaklad!

Pesnik v tej pesmi govori o ljubezni.
Pripoveduje
kako je povsod iskal ljubezen,
A je ni našel.
Nato pa je nekega dne
zagledal dekle.

Dekle primerja z rožo.

Roža je znak ljubezni in lepote.

Opisuje kako mu je bilo dekle všeč.

Zaljublil se je vanjo.

Ta ljubezen se mu zdi kot darilo.

Meni, da je

zaradi te ljubezni bogat.

In prosi dekle,

naj tudi ona ljubi njega.

Če ga bo ona ljubila

bo srečen za vse življenje.

VRHNIKA

Priredili Sergeja Cilenšek in Sara Gačnik, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Vrhnika je mesto,

ki leži v osrednji Sloveniji.

Leži blizu Ljubljane.

Skozi mesto teče reka Ljubljanica.

Ljubljanica izvira v Vrhniki.

To pomeni, da od tam reka Ljubljanica začne teči po Sloveniji.

Slika 80: Grb mesta
Vrhnika

Ljudje pravijo,

da naj bi Vrhniko dolgo časa nazaj ustanovili argonavti.

To so bili mornarji, ki so pluli na ladji z imenom Argo.

Zato so se imenovali argonavti.

Pluli so po celem svetu.

Prišli so tudi v Slovenijo.

Pripluli so po Ljubljani.

Ko so prišli do izvira Ljubljanice,

niso mogli naprej,

saj se tam reka šele začne.

Naenkrat se je nad ladjo zgodil strašen vihar.

Pihal je močan veter,

ki je ladjo skoraj treščil ob velike skale.

Ladjo je zanašalo od ene skale proti drugi.

Bili so v nevarnosti.

Takrat je kapitan ladje,

ki je bil tudi velik junak,

rešil ladjo in ljudi na njej.

S svojo trdo pestjo je udaril v skalo.

Tako je odrinil ladjo, da se ni zaletela v vanjo.

Nato so odpluli na kopno.

Ladjo so potegnili iz vode

in jo razstavili na manjše kose.

Dele ladje so nosili na ramenih dva dni,

dokler niso prišli do morja.

Na obali so ladjo spet sestavili

in odpluli naprej po svetu.

Ladja Argo je prikazana v grbu mesta Vrhnika.

Luknja, ki jo je naredil junak kapitan v skali,

je ostala in si jo lahko tudi ogledamo.

Ivan Cankar

V Vrhniki se je veliko let nazaj

rodil tudi zelo znan pisatelj.

To je bil Ivan Cankar.

Umril je že dolgo nazaj,

vendar njegove zgodbe

še vedno radi beremo.

Njegova zelo znana zgodba

nosi naslov Skodelica kave.

Pisatelj Ivan Cankar v tej zgodbi opisuje,

kaj se je zgodilo,

ko je bil še mlad

in je študiral na fakulteti.

Bil je doma,

na obisku pri mami.

Njegova mama je živela v revni hiši.

Ko jo je sin prišel obiskat,

je bila zelo vesela.

Imela ga je zelo rada.

Ivan je takrat že pisal zgodbe.

Najraje je sedel v svoji sobi in pisal.

Mama ga je pustila pri miru,

da je lahko pisal zgodbe.

Nekega dne si je Ivan močno

zaželel kave.

Niso je imeli doma.

Takrat je bila kava zelo draga.

Ivanova mama je bila revna.

To pomeni, da ni imela veliko denarja.

Ni mogla kupiti kave.

Čez nekaj dni

pa je sinu v sobo prinesla

skodelico kave.

Zanjo je plačala veliko denarja,

da ji ga ni ostalo nič več.

Bilo je veliko presenečenje.

Mislila je, da bo Ivan zelo vesel.

On pa je zlobno rekel

Pustite me na miru!

Ne maram zdaj!

Njegova mama je bila zelo žalostna.

Kavo je odložila na mizo

in odšla iz sobe.

Ivan je potem kavo popil.

Bilo mu je zelo žal,

ker je užalil mamo.

Mama se je zelo trudila,

da mu je prinesla to kavo.

Hotel se ji je opravičiti.

Vendar se ji nikoli zares ni opravičil.

VELENJE

Priredili Sergeja Cilenšek in Sara Gačnik, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Velenje je mesto,

ki leži v Šaleški dolini.

Leži blizu Žalca.

Velenje je zelo moderno mesto.

To pomeni, da je njegova okolica
zelo lepo urejena.

Nekatere stavbe so na novo zgrajene,
parki so počiščeni.
Imajo tudi jezero,
kjer se poleti lahko kopamo.

V Velenju stoji na manjšem hribu
tudi velik grad.
Ta grad je eden izmed
najlepših gradov v Sloveniji.

V Velenju vsako leto poteka
tudi Pikin festival.
Festival se imenuje Pikin festival,
ker je glavna oseba na tem festivalu

Pika Nogavička.

Festival je prireditev, kjer lahko
obiščemo in sodelujemo
v različnih ustvarjalnih delavnicah.

V Velenju se je rodil tudi Gustav Šilih,
ki je bil pedagog.

To je nekdo, ki se ukvarja z učenci.

Po njem ima ime tudi osnovna šola
v Mariboru.

Rudnik v Velenju

Velenje je znano tudi po velikem rudniku.

Delavce v rudniku imenujemo rudarji.

Rudnik je ogromen prostor pod zemljo.

V tem prostoru je veliko premoga.

Rudarji v jami kopljejo premog.

Ko prinesejo iz jame premog,

ga odpeljejo v elektrarne.

Tam ga zakurijo in tako nastaja elektrika.

Ta elektrika pride tudi do našega doma,

da lahko prižgemo luči, kuhamo

ali pa gledamo televizijo.

Poklic rudarja je zelo težek.

Rudarji delajo podnevi in ponoči.

Biti morajo zelo močni in pogumni,

da lahko delajo v rudniku.

Delo v rudniku je tudi nevarno.

Velikokrat lahko na rudarje pade
kakšno težko kamenje ali zemlja.

Poškodujejo se lahko tudi pri
delu na strojih,

ki jih imajo v jami.

Zato nujno potrebujejo zaščitno opremo.

To so čelada, uniforma,
očala, rokavice in primerni čevlji.

Na čeladi morajo imeti tudi svetilko,
saj je v jami tema.

Malico imajo kar v jami.

Za malico imajo na izbiro

veliko okusnih jedi.

Največkrat si izberejo kranjsko klobaso.

Kranjska klobasa je značilna jed

Rudnika Velenje.

Ko rudarji končajo z delom,

se v garderobi preoblečejo.

Tudi umijejo se,

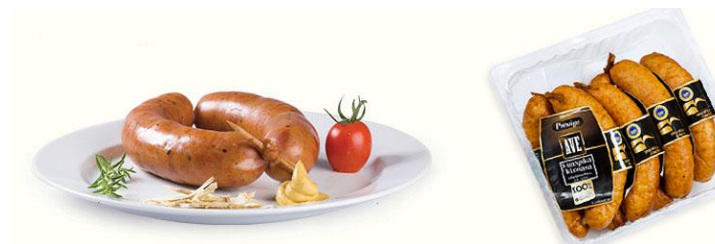
saj je v jami zelo prašno in umazano.

Delavna oblačila obesijo na verige,

ki visijo s stropa.

Srečno,

je rudarski pozdrav,

Slika 81: Kranjska klobasa (fotografija:
Matej Fišer)

ki je napisan pred vhodom v jamo.

Tako se pozdravljajo tudi rudarji med sabo,

preden gredo na delo v rudnik.

S tem vsem zaželiyo,

da se vsak vrne živ in zdrav iz jame.

Skok čez kožo

Tiste, ki v rudniku začnejo delati na novo,

jih morajo najprej ostali rudarji,

sprejeti v ekipo.

To počnejo rudarji že veliko let.

S tem sprejmejo nove rudarje.

Ta postopek se imenuje skok čez kožo.

Začne se tako, da novi rudarji,

eden za drugim

prikorakajo na dogovorjeno mesto.

Na tem mestu so postavljeni prazni sodi.

Sod je velika lesena posoda.

V njih shranjujemo vino.

Vsak novi rudar stopi **na** prazen sod.

Levo od novega rudarja, stoji stari rudar.

Desno od novega rudarja, stoji še en stari rudar.

V rokah držita kožo.

Novi rudar, ki stoji na sodu,

mora najprej obljubiti, da bo dober rudar.

Potem popije vrček piva in skoči s soda.

Skočiti mora čez kožo,

ki jo držita stara rudarja na vsaki strani.

Novi rudar dobi svojo naglavno svetilko.

To je svetilka, ki jo nosijo na glavi.

Nato popijejo še en kozarček piva.

Na koncu še vsi vzkliknejo

Naj živi nam večno, naš rudarski Srečno!

Tako so novi rudarji sprejeti med ostale rudarje.

Sveta Barbara

Zraven rudnika je tudi muzej rudnika Velenje.

V njem je prikazano, kako so dolgo časa nazaj delali rudarji v rudniku.

V njem so tudi pripomočki, ki so jih

rudarji takrat uporabljali.

V muzeju je tudi kapelica svetnice Barbare.

Rudarji verjamejo, da jih svetnica Barbara

varuje pred nevarnostmi v rudniku.

ZAGORJE OB SAVI

Priredili Polonca Brumen in Mateja Čeh, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Ime Zagorje ob Savi nam pove,

da mesto leži za gorami in ob reki Savi.

Na tem kraju so ljudje živeli že v prazgodovini.

Prazgodovina je podobno kot nekoč.

Ljudje so v Zagorju ob Savi našli arheološke najdbe.

To so predmeti in stvari, ki so jih ljudje uporabljali nekoč.

Zagorje ob Savi se je najprej imenovalo Sagor ali Sagur.

Eno izmed imen je bilo tudi Edlingen.

Edlingi so bili zelo bogati ljudje,

imeli so veliko denarja.

Podložniki so jim morali dajati dajatve.

Podložniki so bili revni ljudje.

Dajatve so nekaj, kaj moraš nujno dati.

Dajatve so bile v naturalijah.

Naturalije so nekaj, kar ni denar.

To pomeni, da so jim dajali pšenico, jajce, kokoši, svinje.

Rudnik premoga

Zagorje ob Savi je bilo najprej podobno vasi.

Ko so v tem kraju našli premog,

se je kraj spremenil v mesto.

Premog je črne barve in je kamnina.

Kamnina je podobno kot kamen.

Premog imenujejo tudi črno zlato.

Uporabljali so ga kot gorivo.

Gorivo je stvar, ki gori in nam daje toploto,

lahko pa poganja stroje.

S premogom so nekoč ogrevali hiše.

Premog so uporabljali v tovarnah za stroje.

Premog se nahaja pod zemljo.

Rudarji so ljudje, ki kopljejo premog.

V Zagorju ob Savi rudarju rečejo knap.

Ko so rudarji kopali premog,

so naredili velike jame pod zemljo.

Te jame se imenujejo rudniki premoga.

Premog so lahko nekoč vozili samo po reki Savi.

Ko so zgradili železnico,

so ga lahko vozili zelo daleč.

Zagorje je bilo nekoč industrijsko in premogovniško središče.

Industrijsko središče pomeni,

da je bilo tam veliko tovarn.

Premogovniško središče pomeni,

da je bilo tam velik premoga.

V mestu najbolj izstopa cerkev svetega Petra in Pavla.

Izstopa, ker je zelo velika.

Ima dva zelo visoka zvonika.

Hiše v mestu Zagorje ob Savi so najprej gradili okoli cerkve svetega Petra in Pavla.

V Zagorju ob Savi imajo tudi kozolce.

To je lesena stavba,

v kateri se suši seno.

Seno je posušena trava.

V Zagorju ob Savi je tudi park.

Imenuje se park Janeza Drnovška.

V parku je njegov spomenik.

Janez Drnovšek je bil nekoč predsednik Slovenije.

Sedaj je že mrtev.

Spomenik v parku je postavljen,

da se ga spominjamo.

ŽALEC

Priredili Sergeja Cilenšek in Sara Gačnik, preizkušeno z uporabniki VDC Polž Maribor.

Žalec leži v Savinjski dolini.

Blizu Žalca je tudi Vrbenško jezero.

V toplih dneh je jezero primerno za sprehode, kolesarjenje, kopanje.

V zimskih dneh jezero postane drsališče.

V bližini je tudi jama Pikel.

Skale so oblikovane v obliki hudiča.

Že zelo dolgo nazaj so se ljudje bali jame.

Mislili so,

da je vhod v pekel.

Zato je jama dobila ime jama Pekel.

Žalec je najbolj poznan po hmelju in pivu.

V Žalcu je tudi zelo znana fontana piva.

Fontana piva se imenuje Zeleno zlato.

Vsako leto v Žalec pride veliko obiralcev.

Obiralci pomagajo obirati hmelj.

Obiralci pridejo tudi iz drugih držav.

Tako si zaslužijo denar.

Tudi nekoč so ljudje hodili v Žalec,

da so si prislužili denar.

Slika 82: Nasad hmelja (fotografija: Jure Eržen, Delo)

O tem govori naslednja zgodba.

Obiralka Micika

Micika je bilo mlado dekle.

Micika je bila stara komaj 16 let.

Živela je na Kozjanskem.

Imela je 6 bratov in sester.

Doma so imeli kmetijo.

Družina je bila revna.

To pomeni,

da niso imeli veliko denarja.

Da bi ga nekaj zaslužila,

se je odpravila v Žalec.

Tam bo obirala hmelj.

Skupaj s prijatelji in njeno najboljšo prijateljico Terezo
so se odpeljali v Žalec.

Odpeljali so se z vlakom.

V Žalec so prispeli šele zvečer.

Tam jih je čakal Peter.

Ponje je prišel z lojtrnikom.

To je star voz,

ki ga vlečejo konji.

Ko so vstopili v Petrovo hišo,

jih je čakala večerja.

Jedli so ajdove žgance z ocvirki.

Po večerji so se odpravili spat.

Spali so na senu.

Niso imeli postelj in blazin.

Dobili so le stare odeje.

Zjutraj so vstali že ob petih.

Pojedli so žgance in mleko

in se odpeljali na njivo.

Razdelili so se v pare.

Tako sta bila v vsaki vrsti hmelja dva obiralca.

Pridružil se jim je najmlajši sin Vinko.

Nosil je drog z železnim kavljem na koncu.

Reče se mu tudi maček.

Z njim je podiral hmeljevke.

Hmeljevke so bili leseni drogi,

na katerih je rastel hmelj.

Hmeljevke so naslonili na lesen križ
in obrali hmelj.

Hmelj so nabirali v košare in vreče.

Delal je tudi Peter.

Pomagal mu je njegov mlajši brat Vinko.

Med delom je Vinko opazil mlado Miciko.

Spravljala je hmelj v košaro.

Bila je leto mlajša od njega.

Vinko je bil star 17 let.

Micika je bila stara 16 let.

Videl je,

kako hiti z delom.

Odšel je do nje

in jo vprašal,

kako ji je ime.

Micika,

mu je odgovorila.

Pazi,

da med hmelj ne mečeš listja.

Zelo hitiš,

je rekel Vinko.

Preveril je Micikino košaro.

Ni našel listja.

Micika si je oddahnila.

Nasmehnila se mu je.

Miciki so bili vseč njegovi lasje.

Bili so črni in skodrani.

No, pa pridna bodi,

ji je rekel Vinko

in se ji nasmehnil.

Nato se je odpravil naprej na delo.

Vsi so pridno delali do večera.

Obrani drogovi so ležali po njivi.

Tam so pustili hmelj,

da se posuši.

Pozimi ga bodo kurili v peči.

Micika je bila že zelo utrujena.

Vsi so imeli roke črne in lepljive.

Ni se jih dalo sprati z vodo.

Zvečer so jih oprali s petrolejem.

Petrolej je olje,

ki so ga včasih uporabljali v svetilkah.

Ko so se vrnili z njive,

so imeli večerjo.

Hmelj so obirali še cel teden.

Micika se je konec tedna želela dobro umiti.

Bila je zelo umazana.

Kupila si je milo.

Po temi se je odpravila k potoku Strugi.

Slekla se je in se dobro namilila.

Umila si je tudi lase.

Takrat je prišel Vinko.

Dober večer,

ji je rekel.

Micika je obstala.

Bilo ji je nerodno.

Pozabila je,

kje ima oblačila.

Vinko ji je podal brisačo,

da se je Micika obrisala.

Potem jo je Vinko objel.

Nato jo je še poljubil.

Tudi slekel se je.

Skupaj sta preživela noč.

Nikomur ne povej,

ji je rekel Vinko.

Ne bom,

je odgovorila Micika.

Vinko se je nato spustil v vodo.

Micika je odšla domov.

Naslednji dan je odšla v cerkev.

Zagledala je Vinka.

Poklical jo je k sebi.

Bila je vesela.

Micika, nikomur ne smeš povedati.

Slišiš?

Nihče ne sme izvedeti,

je rekel Vinko nesramno.

Micika je žalostno pokimala.

Vinko je ni več maral.

Samo izkoristil jo je.

To pomeni,

da je bil z njo prijazen samo zato,

ker je od nje nekaj hotel.

Micika se je obrnila in odšla v cerkev.

Vinko ni več govoril z njo.

Micike ni niti pogledal.

Konec tedna

so končali z obiranjem hmelja.

Vinkov brat Peter je Miciko in njene prijatelje odpeljal na železniško postajo.

Micika je upala,

da se bo Vinko prišel posloviti od nje.

Tudi če je nima več rad.

Iskala ga je.

A Vinko ni prišel.

Žalostno je sedla na vlak.

Takrat pa jo je postalo strah.

Kaj če je noseča?

Kaj če bo kaznovana za večer,

ki ga je preživela z Vinkom?

Bila je zelo žalostna

in je močno zajokala.

Jokala je vso pot do doma

in še dolgo časa po tem.

Kazalo slik

Slika 1: Grb občine Ajdovščina.....	8
Slika 2: Mesto Brežice (fotografija: Nina Volčanjek)	15
Slika 3: Grad Brežice (fotografija: Nina Volčanjek)	16
Slika 4: Vodni stolp (fotografija: Nina Volčanjek)	17
Slika 5: Železni most (fotografija: Nina Volčanjek).....	18
Slika 6: Mesto Celje (fotografija: Mateja Štefančič)	19
Slika 7: Del gradu v Celju (fotografija: Mateja Štefančič).....	21
Slika 8: Grajski stolp (fotografija: Mateja Štefančič).....	24
Slika 10: Slovenski grb	27
Slika 9: Grb mesta Celje.....	27
Slika 11: Cerkniško jezero (fotografija: Katja Volčanjek).....	29

Slika 12: Grb občine Dornava	70
Slika 13: Grb Gornje Radgone	83
Slika 14: Idrija (fotografija: Marko Serafimovič)	94
Slika 15: Rudarski muzej (fotografija: Marko Serafimovič).....	97
Slika 16: Idrijska čipka (fotografija: Marko Serafimovič).....	98
Slika 17: Izola (fotografija: Danilo Žmegač)	106
Slika 18: Grb Izole.....	108
Slika 19: Golica (fotografija: Danilo Žmegač)	115
Slika 20: Gorske narcise na Golici (fotografija: Danilo Žmegač)	116
Slika 21: Luka Koper (fotografija: Tomaž Lenarčič)	124
Slika 22: Mesto Krško (fotografija: Nina Volčanjk)	134
Slika 23: Grad Šrajbarski turn (fotografija: Nina Volčanjk	134

Slika 24: Mavzolej v Leskovcu (fotografija: Nina Volčanjk)	135
Slika 25: Valvasorjeva hiša (fotografija: Nina Volčanjk)	135
Slika 26: Proga za spidvej (fotografija: Nina Volčanjk).....	136
Slika 27: Spominska tabla na zadnjo zažgano čarovnico (fotografija: Nina Volčanjk).....	137
Slika 28: Park s kipi pomembnih ljudi (fotografija: Nina Volčanjk).....	137
Slika 29: Ljubljana (fotografija: Danilo Žmegač)	142
Slika 30: Ljubljana in Ljubljanica (fotografija: Karmen Zupančič).....	143
Slika 31: Ljubljanski grb	146
Slika 32: Kip zmaja na Zmajskem mostu v Ljubljani (fotografija: Tomaž Lenarčič)	149
Slika 33: Krave na planini (fotografija: Danilo Žmegač)	169
Slika 34: Grb mesta Ljutomer.....	172
Slika 35: Maribor (fotografija: Danilo Žmegač).....	185

Slika 36: Reka Drava (fotografija: Kaja Pšeničnik)	187
Slika 37: Najstarejša trta na svetu (fotografija: Tomaž Lenarčič)	188
Slika 38: Lent (fotografija: Kaja Pšeničnik)	189
Slika 39: Grb in zastava Mengša.....	198
Slika 40: Grb kraja Moste pri Komendi	203
Slika 41: Grb Nove Gorice.....	223
Slika 42: Grad v Ormožu (fotografija: Tjaša Jerebič)	227
Slika 43: Jeruzalemsko-Ormoške gorice (fotografija: Andreja Pongračič)	229
Slika 44: Grozdje (fotografija: Tjaša Jerebič).....	230
Slika 45: Postojnska jama (fotografija: slotrip.si)	232
Slika 46: Človeška ribica (fotografija: Zeleni kras)	236
Slika 47: Pridobivanje soli (fotografija: Iztok Škornik)	246

Slika 48: Soline (fotografija: Iztok Škornik)	246
Slika 49: Ptujski grad (fotografija: Mateja Čeh).....	248
Slika 50: Obzidje na ptujskem gradu (fotografija: Mateja Čeh)	249
Slika 51: Ptujsko morje (fotografija: Mateja Čeh).....	250
Slika 52: Stolpna ura (fotografija: Mateja Čeh)	251
Slika 53: Orfejev spomenik (fotografija: Mateja Čeh).....	252
Slika 54: Grb mesta (fotografija: Mateja Čeh).....	253
Slika 55: Korant (fotografija: Mateja Čeh).....	255
Slika 56: Korantova kapa (fotografija: Mateja Čeh)	256
Slika 57: Veliki Šumnik (fotografija: Danijel Vimer)	269
Slika 58: Grb Ribnice	285
Slika 59: Kip Pegaza (fotografija: Anja Sovič)	303

Slika 60: Zastava Rogaške Slatine (fotografija: rogaška-slatina.si)	303
Slika 61: Avtocesta Maribor-Celje (fotografija: Danilo Žmegač).....	314
Slika 62: Potok Bistrica (fotografija: Tanisa Jahić).....	315
Slika 63: Trg svobode v Slovenski Bistrici (fotografija: Tanisa Jahić)	316
Slika 64: Cerkev Marije sedem žalosti (fotografija: Tanisa Jahić)	316
Slika 65: Cerkev Svetega Jerneja (fotografija: Tanisa Jahić).....	317
Slika 66: Grad Slovenska Bistrica (fotografija: Tanisa Jahić).....	318
Slika 67: Mestni park z gabrovim drevoredom (fotografija: Tanisa Jahić).....	319
Slika 68: Grad na hribu nad Sevnico (fotografija: Nina Volčanjek).....	332
Slika 69: Skoki s padalom iz Lisce (fotografija: Katja Volčanjek)	333
Slika 70: Reka Soča (fotografija: Karmen Zupančič)	336
Slika 71: Grb Slovenskih Konjic	340

Slika 72: Škofjeloški grb	362
Slika 73: Grb Šmarij pri Jelšah	366
Slika 74: Tolminska korita (fotografija: Mitja Štumpf)	368
Slika 75: Triglavski narodni park (fotografija: Nina Volčanjek)	369
Slika 76: Vrh Triglava (fotografija: Katja Volčanjek)	369
Slika 77: Rjavi medved (fotografija: Miran Krapež in projekt LIFE DINALP BEAR)	370
Slika 78: Soča (fotografija: Nina Volčanjek)	371
Slika 79: Grb občine Vipava	393
Slika 80: Grb mesta Vrhnika	407
Slika 81: Kranjska klobasa (fotografija: Matej Fišer)	419
Slika 82: Nasad hmelja (fotografija: Jure Eržen, Delo)	430
Vse zemljevidi občin so pridobljene na spletnih straneh posamezne občine.	